

Programmabegroting 2026-2029

gemeente
Zoeterwoude

Programmabegroting 2026-2029
Gemeente Zoeterwoude

Inhoudsopgave

1	Beeld van de begroting.....	3
2	Beleidsbegroting.....	7
2.1	Programmaplan.....	7
2.1.1	Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid.....	8
2.1.2	Samenleving.....	18
2.1.3	Wonen en Ruimte.....	41
2.1.4	Overhead.....	69
2.1.5	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.....	75
2.2	Paragrafen.....	85
2.2.1	Lokale heffingen.....	86
2.2.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	92
2.2.3	Onderhoud kapitaalgoederen.....	100
2.2.4	Financiering.....	103
2.2.5	Bedrijfsvoering.....	106
2.2.6	Verbonden partijen.....	108
2.2.7	Grondbeleid.....	117
2.2.8	Handhaving.....	119
2.2.9	Open en Toegankelijke Overheidsinformatie.....	121
3	Financiële begroting.....	123
3.1	Overzicht van baten en lasten.....	124
3.1.1	Grondslagen voor de begroting.....	126
3.1.2	Structureel en reëel evenwicht.....	127
3.2	Uiteenzetting financiële positie en toelichting.....	131
3.2.1	Geprognosticeerde begin- en eindbalans.....	132
3.2.2	Investerings.....	134
3.2.3	Reserves.....	136
3.2.4	Voorzieningen.....	140
3.2.5	EMU-saldo.....	141
3.3	Taakveldindeling.....	142
4	Bijlagen.....	145
4.1	Samenstelling Bestuur.....	146
4.2	Subsidies volgens subsidieprogramma.....	148
4.3	Ombuigingen en besparingen.....	149
4.4	Projectenboek.....	150

1 Beeld van de begroting

Voor u ligt de gemeentelijke begroting van Zoeterwoude voor de jaren 2026 – 2029. De begroting voor komend jaar sluit met een positief saldo van € 265.000. Dit document geeft inzicht in onze plannen, prioriteiten en financiën voor 2026 en verder.

2026 is een bijzonder jaar: in maart 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats en treedt een nieuwe gemeenteraad aan. In de periode daarna volgt de vorming van een nieuw college van Burgemeester en Wethouders. Daarmee markeert 2026 een overgangsjaar, waarin we enerzijds de koers van de afgelopen bestuursperiode afronden en anderzijds ruimte creëren voor nieuwe bestuurlijke accenten.

Tegelijkertijd is 2026 ook financieel gezien een spannend jaar. In de voorjaarsnota heeft het kabinet de gemeenten extra middelen toegezegd. Het 'ravijnjaar' lijkt daardoor opgeschoven naar 2028. Desondanks krijgt Zoeterwoude de gemeente al in 2026 te maken met een korting op het gemeentefonds. De teruglopende rijksbijdragen zetten onze begroting onder druk, juist op een moment waarop de opgaven voor de gemeente toenemen. We staan voor grote maatschappelijke vraagstukken: betaalbare woningbouw, energietransitie, een toekomstbestendige buitenruimte en goede zorg en ondersteuning voor onze inwoners. De afgelopen periode doorliepen de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders gezamenlijk een proces om besparingen en ombuigingen te realiseren.

Ondanks de financiële uitdagingen heeft het college doorgewerkt aan het collegewerkprogramma. Er zijn resultaten geboekt en zijn stappen gezet in de uitvoering van de afspraken die aan het begin van de bestuursperiode zijn gemaakt. Daarmee laten we zien dat we, ook in financieel krappe tijden, verantwoordelijkheid nemen voor de uitvoering van eerder gemaakte keuzes.

Zoeterwoude blijft zich inzetten voor een solide, betrouwbare en sociaal betrokken lokale overheid. We zetten in 2026 de lopende programma's voort, binnen de financiële kaders die op dit moment beschikbaar zijn. Waar nodig maken we scherpe keuzes en blijven we alert op risico's. Daarbij werken we samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en andere overheden. De aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport over participatie zijn een goed handvat om inwonersparticipatie en overheidsparticipatie door te ontwikkelen binnen onze gemeente.

Met deze begroting zorgen we voor een stabiele basis in onzekere tijden. Zo kunnen we het werk van de huidige raad en het college op een verantwoorde manier afronden, en tegelijkertijd ruimte bieden aan de keuzes die de nieuwe raad en het nieuwe college straks zullen maken.

Financieel beeld 2026-2029

De begroting 2026 sluit met een voordeel van € 265.000.

Het financieel beeld in de begroting is gebaseerd op de meicirculaire 2025. Daarin is rekening gehouden met de uitgangspunten in de Staat van Zoeterwoude (kaderbrief) en de groei van de gemeente.

In de Staat van Zoeterwoude (kaderbrief) hebben wij een aantal beleidsprioriteiten opgenomen die we hebben meegenomen in de begroting 2026. De begroting 2026 is in evenwicht en laat een positief saldo zien. Ook in de meerjarenbegroting 2027-2029 is sprake van een positief beeld. Dit komt voor een belangrijk deel door het verwerken van het besluit over de ombuigingen en besparingen van € 1,28 mln in 2026 en vanaf 2027 1,58 mln, maar ook door extra financiële middelen van het Rijk. Het Rijk heeft in haar Voorjaarsnota extra Jeugdmiddelen tot en met 2027 toegekend en heeft voor een klein deel het ravijnjaar gecompenseerd. Vanaf 2028 zijn er nog geen extra middelen toegekend, waardoor het resultaat fors lager uitvalt. Vanaf 2030 verwachten weer fors rode cijfers, als het Rijk de extra kosten van Jeugdzorg niet compenseert.

Daarnaast heeft het Rijk nog steeds geen besluit genomen over de herverdeling van het gemeentefonds. Het herverdeeffect voor Zoeterwoude is nu berekend op € 1,26 miljoen nadelig. Het Rijk onderzoekt momenteel de herverdeling nog om ongewenste effecten te voorkomen. We verwachten hier begin 2026 meer over te weten. Het Rijk heeft ondertussen aangegeven dat ze vanaf 2027 starten met het verwerken van het herverdeeffect met een bedrag van € 15 per inwoner per jaar. Hierdoor ontstaat een ingroeipad, waardoor gemeenten kunnen anticiperen op de lagere algemene uitkering. Voor Zoeterwoude gaat dit om ongeveer € 160.000 per jaar. Vanwege de concrete aanwijzing van het Rijk dat ze met dit ingroeipad gaan starten vanaf 2027 hebben we ervoor gekozen om dit bedrag te verwerken in onze meerjarenraming. Als er op basis van de onderzoeken niets meer aan de herverdeling veranderd betekent dit dat het herverdeeffect van € 1,26 miljoen over 9 jaar volledig is verwerkt in onze meerjarenbegroting. We verwachten wel dat dit tijdpad nog aangepast gaat worden door het Rijk, maar daarover is op dit moment nog niets bekend.

Financieel resultaat

Het financiële resultaat van de meerjarenbegroting 2026 -2029 ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1000	2026	2027	2028	2029
Resultaat na bestemming	-265	-255	-6	5
	Voordelig	Voordelig	Voordelig	Nadelig

Wij zien uit naar uw reactie en wensen u veel leesplezier.

Zoeterwoude, 30 september 2025

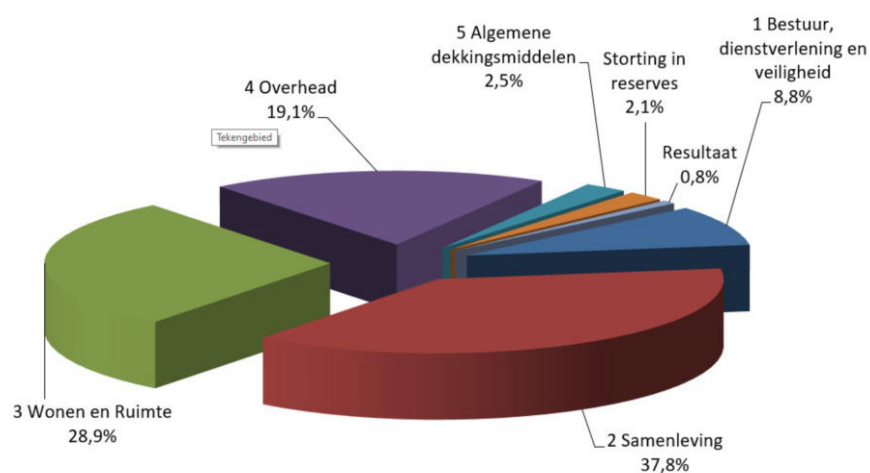
Burgemeester en wethouders van Zoeterwoude,

R.S. Somair
gemeentesecretaris,

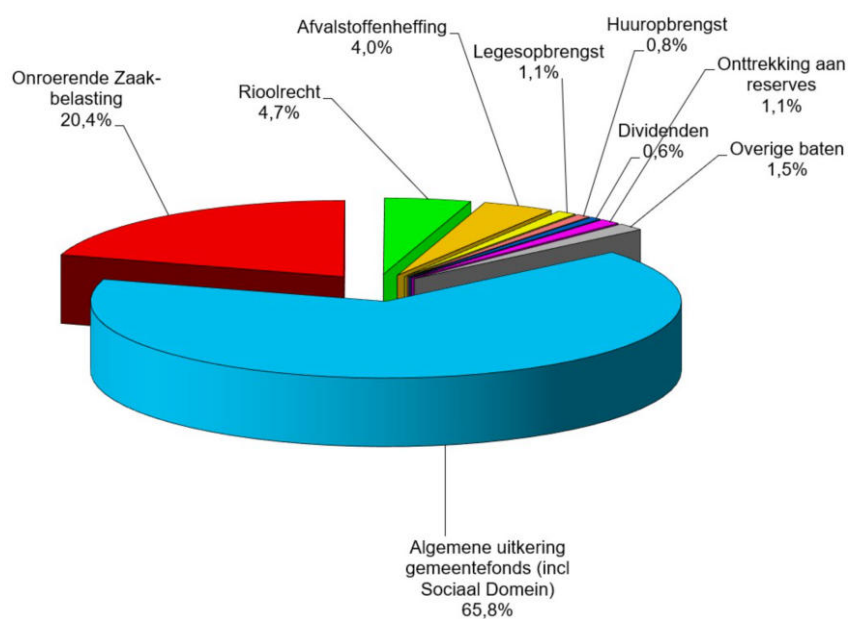
F.Q.A. van Trigt
burgemeester,

Programma (bedragen x € 1000)	Lasten	Baten	Totaal
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	2.947	-254	2.693
2 Samenleving	12.630	-3.094	9.536
3 Wonen en Ruimte	9.668	-3.740	5.927
4 Overhead	6.394	0	6.394
5 Algemene dekkingsmiddelen	826	-25.980	-25.153
Totaal voor bestemming	32.465	-33.068	-603
Reserves	719	-381	338
Resultaat na bestemming	33.183	-33.449	-265

Waar gaat het geld naar toe in 2026?

Waar komt het geld vandaan?

2 Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid
2. Samenleving
3. Wonen en Ruimte
4. Overhead
5. Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

2.1.1 Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

Portefeuillehouder F.Q.A. van Trigt

Omschrijving van het programma

Dit programma betreft alle onderwerpen op de onderdelen bestuur, communicatie, participatie, dienstverlening en veiligheid.

1A Bestuur en Dienstverlening

In het onderdeel Bestuur en Dienstverlening worden alle onderwerpen met betrekking tot bestuurlijke samenwerking, het gemeentelijke bestuur en de dienstverlening van de gemeente beschreven.

1A.1 Bestuur en ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Zoeterwoude is een krachtige zelfbewuste gemeente

Hiervoor is krachtige constructieve samenwerking nodig. Binnen de gemeente, gemeenteraad, B&W en ambtelijke organisatie, en buiten de gemeente met andere gemeenten en de vele verbanden/organisaties waarin Zoeterwoude deelneemt. We blijven keuzes maken die passen bij de schaal en identiteit van onze gemeenschap. Zo zorgen we voor zorgvuldig financieel beleid en dat we onze gemeentelijke taken op een realistisch en verantwoordelijk niveau blijven uitvoeren — in het belang van iedereen die leeft, werkt en onderneemt in en rond Zoeterwoude.

Zoeterwoude zorgt voor een democratische, transparante en doelmatige wijze van bestuur

Het bestuur en de organisatie zijn een betrouwbare partner voor onze samenleving. Besluitvorming is toegankelijk en navolgbaar, zodat iedereen kan weten wat er speelt. De gemeente draagt zorg voor een goed democratisch proces, en staat als toegankelijke partner in de samenleving.

Zoeterwoude kent slagkracht op verschillende niveaus, voor een goede uitvoering van taken

Het werk van de gemeente stopt niet bij de gemeentegrens. We zorgen samen met verschillende partners voor goede en passende uitvoering van taken. Wij zetten in op werken op het juiste niveau, of het nu samen met lokale partners is, regiogemeenten of binnen landelijke netwerken. Per thema hanteren we de optimale maat, schaal en vorm van samenwerking. Samenwerken doen wij op basis van wederzijds vertrouwen en gezamenlijke belangen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zorgen voor passend financieel beleid en spelen in op ontwikkelingen

Wij bouwen voort op een solide financiële basis om ons beleid uit te voeren en verder te ontwikkelen, met daarbij nadrukkelijk oog voor de actuele ontwikkelingen in de rijksbijdragen. Vanaf 2026 voert het Rijk structurele kortingen door in het gemeentefonds. Deze ontwikkelingen dwingen ons om de balans tussen taken en beschikbare middelen kritisch te bekijken.

Om te komen tot een sluitende begroting hebben we zorgvuldig afgewogen maatregelen genomen. In deze begroting hanteren we daarom een terughoudende inzet van extra financiële middelen. Tegelijkertijd richten we onze blik op de toekomst: de komende periode staat in het teken van het vinden van structurele oplossingen richting de begroting voor 2027 en de jaren daarna. In programma 5 van deze begroting gaan we hier dieper op in.

We ontwikkelen en voeren consistent beleid

Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden kunnen uitgaan van consistent beleid. We bewaken de gemaakte beslissingen en de uitvoering hiervan. De gemeente handelt als geheel naar de zaken die met elkaar besloten zijn.

We hanteren een open en toegankelijke bestuursstijl

Het gemeentebestuur staat in contact met de Zoeterwoudse samenleving. Het college is zichtbaar en gaat de wijk in, op bezoek voor een project of gewoon om contact te hebben met de inwoners. Vanuit verschillende rollen zoeken wij de verbinding. Dit kan bijvoorbeeld regulerend, regisserend, stimulerend of faciliterend zijn. Raadsleden worden gesteund in hun taken en ook begeleid door middel van advisering en training. Bestuurlijke besluitvorming van college en raad zijn duidelijk terug te vinden op onze website. Het Open Huis is toegankelijk voor publiek. We sluiten aan bij de uitgangspunten van de Wet open overheid (Woo) en andere bijbehorende besluiten, hierover leest u meer terug in paragraaf Open en Toegankelijke Overheidsinformatie.

We zetten in op het samenspel met de samenleving en hebben oog voor initiatieven

De samenleving weet wat zij aan de gemeente heeft. Nodige informatie vanuit de gemeente is beschikbaar en de (on)mogelijkheden zijn voor betrokkenen bekend. We communiceren voor alle doelgroepen in de gemeente en zijn alert op signalen voor verbetering in het bereiken van onze inwoners. Met de uitwerking van onze visie op communicatie, participatie en dienstverlening zorgen we voor heldere communicatie, het bevorderen van participatie en duidelijke kaders voor de dienstverlening. Zoeterwoude staat open voor initiatieven vanuit de samenleving. We kijken hierbij samen met inwoners wat nodig is voor de ontwikkeling en uitvoering van beleid (overheidsparticipatie). We betrekken inwoners bij onze eigen (ruimtelijke) projecten en zetten in op het betrekken van jong tot oud bij het democratisch proces (inwonersparticipatie). Ook in 2026 organiseren we weer een kindergemeenteraad. De aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport over participatie zijn een goed handvat om participatie door te ontwikkelen.

We werken waar mogelijk en gewenst samen met gemeenten in de regio

Als gemeente werken we ook buiten onze eigen gemeentegrenzen. We zoeken samenwerking met elkaar op, om de ontwikkeling en uitvoering van ons eigen beleid te verbreden en te versterken. Zo werken we op het gebied van bedrijfsvoering nauw samen met de gemeenten in de Leidse regio en geven we in het verband van Holland Rijnland stapsgewijs verder vorm aan de Regionale Investeringsagenda (RIA). Strategische thema's op het gebied van energie, mobiliteit en groen krijgen hier gepaste uitvoering. We richten ons ook op de Rijn- en Veenstreek. Zij zijn voor ons bijv. partner in het Groene Hart beleid. Zo zorgen wij op passende schaal voor uitvoering van taken en verantwoordelijkheden die uitgebreider zijn dan onze eigen gemeente.

We zetten ons landelijk met soortgelijke gemeenten in voor onze uitdagingen

Naast de regionale samenwerking, kennen we ook bredere samenwerking in bijvoorbeeld het K80-netwerk. Met dit netwerk zetten we ons richting medeoverheden en andere partners in voor het belang van kleine gemeenten, gericht op 'de kracht van klein'. In 2026 gaan wij daarmee door. Voor ons interessante thema's zijn bijvoorbeeld gemeentefinanciën, openbare orde en veiligheid en wonen. Het netwerk stelt ons in staat om samen op te trekken voor de zichtbaarheid en mogelijke oplossingsrichtingen voor uitdagingen van vergelijkbare gemeenten te vinden.

1A.2 Publieke Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Adequate afhandeling van de aanvragen reisdocumenten in 2026-2028

In 2026 zal er net als in 2024 en 2025 een toename zijn van het aantal aanvragen voor reisdocumenten. In 2026 zal dit aantal hoger zijn dan in 2024 en 2025. Dit komt door de wijziging van de geldigheid in 2014 van 5 naar 10 jaar. Inwoners ontvangen 3 maanden voor het verloop van het document een brief met het verzoek om tijdig een nieuw document aan te vragen. Dit heeft geen gevolgen voor de formatie.

Smart afsprakensysteem

Er zal een nieuw afsprakensysteem (SMART) worden geïnstalleerd voor het maken van afspraken voor Burgerzaken. Het huidige afsprakensysteem voldoet niet aan de richtlijnen voor de toegankelijkheid van de website. Het nieuwe afsprakensysteem zal de receptie en de spreekkamer van Burgerzaken ontlasten. Bovendien is er een beter inzicht in de afhandeling van producten.

1A Financieel overzicht

Wat mag dit kosten?

Financieel overzicht 1A Bestuur en dienstverlening

1A Bestuur en dienstverlening		Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
1A.1 Bestuurs ondersteuning	Lasten	1.717	1.292	1.350	1.325	1.287	1.287
	Baten	-2	-	-	-	-	-
Saldo		1.715	1.292	1.350	1.325	1.287	1.287
1A.2 Publieke dienstverlening	Lasten	340	383	355	369	354	354
	Baten	-221	-226	-249	-275	-249	-249
Saldo		120	157	105	94	104	104
Totaal	Lasten	2.058	1.675	1.705	1.694	1.641	1.640
Totaal	Baten	-222	-226	-249	-275	-249	-249
Totaal Saldo van baten en lasten		1.835	1.449	1.456	1.419	1.391	1.391
	Lasten/ Toev.	2.058	1.675	1.705	1.694	1.641	1.640
	Baten/ Onttr.	-222	-226	-249	-275	-249	-249
Resultaat		1.835	1.449	1.456	1.419	1.391	1.391

Financiële toelichting

De lasten in het programmaonderdeel 1A Bestuur en Dienstverlening stijgen in 2026 met € 30.000 en de baten stijgen in 2026 met € 23.000 ten opzichte van 2025. Hieronder staan per product de belangrijkste en grootste verschillen tussen 2026 en 2025. Daarnaast zijn er algemene verschillen door bijstellingen in de interne verrekeningen, de rentelasten en afschrijvingen op investeringen en indexering van de lasten en baten in 2026.

1A.1 Bestuursondersteuning

In 2026 stijgen de lasten binnen Bestuursondersteuning met € 58.000. Dit komt vooral door een verhoging van € 55.000 bij de Leden van de Raad, als gevolg van extra raadsleden, een wettelijke aanvullende vergoeding en correcties in de werkkostenregeling en een kleine herijking van de begroting. De griffie krijgt € 14.000 extra voor tijdelijke versterking rond de verkiezingen. Binnen Intergemeentelijke samenwerking daalt het budget met € 5.000 door een taakstelling bij Holland Rijnland, ondanks een hogere bijdrage vanwege bevolkingsgroei. Bij de Wethouders daalt het budget met € 7.000 door een ombuigingsmaatregel van € 7.000, zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen.

1A.2 Publieke dienstverlening

In 2026 dalen de lasten met € 28.000 door de algemene verschillen, zoals lagere interne verrekeningen. Deze daling vindt plaats ondanks een stijging door indexering.

In 2026 stijgen de baten met € 23.000. Dit komt door een toename van € 16.000 als gevolg van de aanhoudende paspoortpiek: veel documenten uit 2014 zijn verlopen, waardoor het aantal aanvragen stijgt. Daarnaast is er een extra opbrengst van € 8.000 door indexering.

1B Veiligheid

In het onderdeel Veiligheid staan de onderwerpen over de openbare orde en de veiligheid. Het omvat diverse activiteiten gericht op integrale veiligheid, brandweezorg, rampen- en crisisbestrijding, politiezaken en de uitvoering van bijzondere wetten en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Het thema veiligheid is per definitie integraal, maar wordt hieronder beschreven vanuit de perspectieven fysieke veiligheid, sociale veiligheid en privacy/informatiebeveiliging.

Fysieke veiligheid

Wat willen we bereiken?

Fysieke veiligheid gaat over bescherming tegen leed door ongelukken of natuurrampen, zoals brand en overstromingen. In dit kader zetten we in op:

- **Veilige woon-, leef- en werkomgeving:** We streven naar een veilige omgeving voor alle inwoners, ondernemers en bezoekers van de gemeente.
- **Professionele crisisorganisatie:** We zorgen voor een professionele gemeentelijke crisisorganisatie om rampen en crises effectief te kunnen bestrijden.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren het integraal veiligheidsbeleid uit met partners zoals politie en boa's

We gaan integrale controles uitvoeren, bewustwordingscampagnes organiseren en hebben aandacht voor ondermijnende en digitale criminaliteit. Tevens zijn twee BOA's in dienst getreden die een bijdrage zullen leveren aan het naleven van wetten en regels binnen onze gemeente. We verwachten ook dat de zichtbaarheid van de BOA's een preventieve werking zal hebben. Zoeterwoude heeft inmiddels meer dan 10.000 inwoners. Bij politie zal gepleit blijven worden voor een tweede wijkagent.

We organiseren interne en externe trainingen, opleidingen en oefeningen

Dat doen we voor onze medewerkers en bestuurders die betrokken zijn bij de crisisorganisatie.

Twee OOV medewerkers van Zoeterwoude doen mee aan de piketpool 'Officier van Dienst Bevolkingszorg'

In deze piketpool wordt samengewerkt aan rampen- en crisisbeheersing met de gemeenten Leiderdorp, Leiden, Voorschoten en Oegstgeest.

We werken samen met Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)

Onderdeel van de veiligheidsregio zijn brandweer en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). We ontvangen veiligheidsadviezen van deze organisaties en hebben als gemeente inspraak op het beleid dat VRHM voert. Door verschillende ontwikkelingen in de maatschappij zal de VRHM zich richten op thema's zoals weerbaarheid en samenredzaamheid. In verband met bezuinigingen bij de VRHM wordt nauwkeurig gekeken naar uitvoering van acties op diverse thema's.

We werken nauw samen met het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing (BGC)

Het BGC ondersteunt de gemeenten binnen Veiligheidsregio Hollands Midden bij crisisbeheersing en rampenbestrijding. Door hen worden de collega's met een rol/functie in de crisisorganisatie opgeleid en getraind op gebied van rampen- en crisisbeheersing.

We houden de provinciale risicokaart regionaal bij

Op deze risicokaart staan de kwetsbare objecten en risicovolle situaties in de gemeente. De gemeente Leiden houdt die bij voor gemeente Zoeterwoude.

Sociale veiligheid

Wat willen we bereiken?

Sociale veiligheid richt zich op bescherming tegen leed door menselijk handelen, zoals misdrijven, overtredingen en overlast. In dit kader zetten we in op:

- **Minimale overlast en criminaliteit:** we willen een gemeente zijn waar overlast en criminaliteit, inclusief ondermijning, tot een minimum beperkt zijn. Ondermijning betreft criminelen die legale bedrijven en diensten gebruiken voor illegale activiteiten. Dit leidt tot normvervalsing en tast het veiligheidsgevoel aan. De veiligheid van vrouwen is daarbij een actueel thema in de samenleving.
- **Prettig samenleven:** we streven naar een harmonieuze samenleving, waarin inwoners op een prettige manier met elkaar omgaan.
- **Bewustwording van criminaliteit:** we willen dat inwoners, ondernemers en organisatie zich bewust zijn van diverse criminaliteitsvormen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa) in

We hebben twee fte boa. De boa's houden toezicht op de openbare ruimte en handhaven de lokale verordening (APV) en de openbare orde. Tevens pakken de boa's (overlast)meldingen van inwoners op. De belangrijkste speerpunten voor het komende jaar is handhaving van wet en regelgeving in Zoeterwoude reguleren, onze verordeningen en procedures updaten en in de praktijk brengen. In het uitvoeringsplan van team Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) staan de speerpunten vermeld.

We werken samen met partners uit de strafrechtketen, de bestuursketen en de zorgketen

Voorbeelden van partners waarmee we samenwerken om ondermijning aan te pakken, zijn:

- de politie;
- het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum). Daarin werken overheden samen om criminele organisatiestructuren aan te pakken;
- het HEIT (Haags Economisch Interventieteam). Daarin werken organisaties samen om ondermijnende criminele bedrijven en misstanden in de prostitutie aan te pakken;
- de belastingdienst;
- de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA);
- andere gemeenten binnen verschillende samenwerkingsverbanden;
- de omgevingsdienst West-Holland.

We delen kennis en expertise in het lokaal signaleringsoverleg en de regionale ondermijningstafel

Bij deze overleggen wordt kennis en informatie op het gebied van ondermijning gedeeld. Met elkaar proberen we zoveel als mogelijk preventief te werken.

We werken samen bij de aanpak van (jeugd)overlast, onveiligheid en criminaliteit in brede zin

Hiervoor hebben we diverse structurele overleggen, waar meerdere partners aan tafel zitten. Voorbeelden zijn het Jongeren Op Straat (JOS-)overleg en het Signaleringsoverleg. Het JOS-overleg is tussen de boa, de politie, de beleidsmedewerker Jeugd en OOV. Bij het Signaleringsoverleg zitten de politie, BOA en OOV.

Tijdens een jaarlijkse 'veiligheidsavond' informeren we de raad over ontwikkelingen op het gebied van openbare orde en veiligheid.

We gaan het Integraal Veiligheidsbeleid 2027-2030 met bijbehorend uitvoeringsplan opstellen en uitvoeren

In het Integraal Veiligheidsbeleid schetsen we een visie die een bijdrage levert aan het vergroten van de veiligheid en verhoging van het veiligheidsgevoel van de inwoners. In het uitvoeringsplan vertalen we prioriteiten en doelstellingen op gebied van veiligheid uit het Integraal veiligheidsbeleid naar concrete acties.

We werken integraal samen met onder andere de buitendienst

De Buitendienst heeft zicht op zaken in de openbare ruimte die te maken hebben met veiligheid. De Buitendienst bespreekt deze zaken met OOV en intern wordt afgestemd welke afdeling uitvoering geeft aan de meldingen.

We versterken de meldingsbereidheid en samenwerking voor een veiligere gemeente

We gaan inwoners, ondernemers en bezoekers van de gemeente actief informeren over de mogelijkheden om overlast en criminaliteit te melden. Door hen te wijzen op bestaande meldingssystemen en mogelijkheden willen we de meldingsbereidheid vergroten. Boa's en wijkagent helpen hierbij. Alle meldingen en signalen van problemen pakken we binnen de organisatie op.

Indien nodig kan bij geschillen tussen inwoners buurtbemiddeling ingezet worden.

Ook doen we mee aan landelijke campagnes over criminaliteit. We organiseren bijeenkomsten voor inwoners en ondernemers. Dit doen we samen met de politie, brandweer en het Platform Veilig Ondernemen. We geven informatie over digitale criminaliteit en brandveiligheid en vergroten de bewustwording.

We voeren structurele schouwen uit op de bedrijventerreinen.

We communiceren over onder andere woninginbraken, babbeltucs en illegale bewoning. En we maken inwoners, ondernemers en eigen medewerkers bewust van ondermijnende criminaliteit. Dat doen we met (digitale) trainingen en workshops.

Privacy/informatiebeveiliging

Wat willen we bereiken?

Een digitaal weerbare en privacy bewuste organisatie

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid richting inwoners, bedrijven en andere partners voor de veilige en rechtmatige verwerking van gegevens. Met de groeiende digitalisering komen er ook risico's bij kijken. Privacy en informatiebeveiliging zijn formeel belegd bij de centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio. Samen met hen zorgen we voor de digitale weerbaarheid van onze organisatie en vergroten we het bewustzijn over privacy en informatiebeveiliging bij onze medewerkers.

Wat gaan we daarvoor doen?

Regionaal geven we invulling aan het informatieveiligheid- en privacybeleid

Deze activiteiten maken deel uit van een meerjarenplan 2023-2026 dat we samen met de Leidse regiogemeenten volgen. We voldoen met dit beleid aan de gestelde eisen, er wordt gezorgd voor goede beveiliging van de systemen en we dragen zorg voor oplossingen bij calamiteiten. Er is periodiek overleg tussen gemeente en bedrijfsvoeringsorganisatie om dit te borgen. Het blijven uitdragen van kennis en kunde over digitale veiligheid en privacy is ook komende tijd aan de orde.

Er is aandacht voor nationale wet- en regelgeving van de NIS2-richtlijn en de inbedding van Business Continuity Management. De NIS2-richtlijn richt zich op risico's die netwerk- en informatiesystemen bedreigen, zoals cyberbeveiligingsrisico's. De komst van de richtlijn moet bijdragen aan meer Europese harmonisatie en een hoger niveau van cybersecurity bij bedrijven en organisaties. De NIS2 is de opvolger van de eerste NIS-richtlijn, ook wel bekend als de NIB, die in Nederland in 2016 is opgenomen in de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni).

1B Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	Rekening 2024*	Begroting 2025*	Begroting 2026*
Verwijzingen Halt (12-17 jaar) ¹	1,1	nvt**	nvt
Winkeldiefstallen ²	0,2	nvt**	nvt
Geweldsmisdrijven ²	0,4	nvt**	nvt
Diefstallen uit woning ² <0,5	0,3	nvt**	nvt
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) ²	1,5	nvt**	nvt

1 Bron: Bureau Halt, aantal per 1.000 jongeren

2 Bron: CBS/waarstaatgemeente.nl, aantal per 1.000 inwoners

* Bovengenoemde cijfers bieden inzicht en geven, zowel preventief als repressief, richting aan de uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid

** Er wordt niet begroot op verwijzingen of feiten, met ons te voeren en te vormen beleid streven we naar zo laag mogelijke cijfers voor wat betreft bovenstaande kengetallen.

Wat mag dit kosten?

Financieel overzicht 1B Veiligheid

1B Veiligheid		Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
1B.1 Veiligheid	Lasten	908	1.101	1.242	1.242	1.242	1.242
	Baten	-0	-5	-5	-5	-5	-5
Saldo		908	1.096	1.237	1.237	1.237	1.237
Totaal	Lasten	908	1.101	1.242	1.242	1.242	1.242
Totaal	Baten	-0	-5	-5	-5	-5	-5
Totaal Saldo van baten en lasten		908	1.096	1.237	1.237	1.237	1.237
	Lasten/ Toev.	908	1.101	1.242	1.242	1.242	1.242
	Baten/ Onttr.	-0	-5	-5	-5	-5	-5
Resultaat		908	1.096	1.237	1.237	1.237	1.237

Financiële toelichting

De lasten in het programmaonderdeel 1B Veiligheid stijgen in 2026 met € 141.000 en de baten blijven gelijk in 2026 ten opzichte van 2025. Hieronder staan per product de belangrijkste en grootste verschillen tussen 2026 en 2025. Daarnaast zijn er algemene verschillen door bijstellingen in de interne verrekeningen, de rentelasten en afschrijvingen op investeringen en indexering van de lasten en baten in 2026.

1B.1 Veiligheid

In 2026 stijgen de lasten met € 141.000, voornamelijk door een verhoging van € 140.000 als gevolg van indexering en interne verrekeningen. Daarnaast wordt € 11.000 toegevoegd aan rampen- en crisisbestrijding door een technische overheveling binnen de begroting. Tegelijkertijd dalen de lasten met € 7.000 bij subsidies voor openbare orde en veiligheid en met € 3.000 bij overige OOV-kosten door een ombuigingsmaatregel, (zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen) die het reguliere onderhoud aan brandkranen beperkt.

2.1.2 Samenleving

Portefeuillehouders wethouder M.A.C.M. van Sandick – Sopers, wethouder. A. Beekhuizen-Wesseling en burgemeester F.Q.A. van Trigt.

Binnen programma Samenleving vallen de onderdelen Zorgzame gemeente (2A) en Actieve en gezonde gemeente (2B). De integrale thema's die worden benoemd hebben betrekking op beide onderdelen van programma Samenleving.

Wat willen we bereiken?

Samen doen wat nodig is

Onze gemeente staat midden in een samenleving die voortdurend in beweging is. In 2026 blijven we bouwen aan een gemeenschap waarin we samenwerken en verbinden. We zetten in op integraliteit tussen beleidsterreinen, waarbij we onze wettelijke taken zorgvuldig uitvoeren én aandacht houden voor wat lokaal nodig is. Altijd met oog voor de kracht van onze eigen gemeenschap.

De bezuinigingsopgave brengt een extra uitdaging met zich mee, waarbij we zorgvuldig keuzes moeten maken en een balans moeten vinden tussen financiële haalbaarheid en het blijven bieden van goede voorzieningen en ondersteuning. Samen zoeken we naar oplossingen die recht doen aan wat nodig is, zodat we ook in economisch uitdagende tijden kunnen blijven investeren in onze gemeenschap.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken aan een maatschappelijke agenda

De nota sociaal beleid Energiek en Zorgzaam Zoeterwoude gaat in 2026 aflopen. We gaan deze nota actualiseren en de integrale samenwerking verder uitbreiden middels een maatschappelijke agenda. Een maatschappelijke agenda geeft richting aan hoe we als gemeente samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en regionale partners werken aan de opgaven die er lokaal toe doen. Het helpt ons om focus te brengen in ons beleid en om thema's als bestaanszekerheid, zorg, leefbaarheid en participatie in samenhang te benaderen. Zo ontstaat er nog meer verbinding tussen beleid en uitvoering, en kunnen we effectiever inspelen op wat er speelt in de samenleving.

We versterken het Sociaal Team Zoeterwoude

Het sociaal team is de integrale toegangspoort voor inwoners met vragen op het gebied van financiën, werk, opvoeding en gezondheid. We gaan de komende periode investeren in de verdere versterking van het sociaal team, zodat het nog beter in staat is om inwoners integraal en dichtbij te ondersteunen. Door te werken aan meer samenhang, deskundigheid en samenwerking binnen het team, zorgen we ervoor dat het sneller kan schakelen en beter kan aansluiten bij de vragen en behoeften van onze inwoners. Daarbij is het meten van resultaten en het gebruik van data essentieel om inzicht te krijgen in de effectiviteit van onze aanpak en waar verbetering mogelijk is. Door data gericht in te zetten, kunnen we de dienstverlening continu optimaliseren en beter onderbouwen welke ondersteuning het meest effectief is. Zo bouwen we aan een stevig fundament voor een sterke sociale basis in onze gemeente.

We werken aan een sluitende keten zorg en veiligheid

In de regio Hollands Midden werken gemeenten en partners samen aan een sluitende keten van zorg en veiligheid, zodat mensen met complexe problemen snel passende hulp krijgen. De samenwerking vindt plaats op lokaal niveau waar het kan, en regionaal waar het moet.

De ketenaanpak richt zich op meldpunten zoals het Meldpunt Zorg en Overlast en Veilig Thuis, en op duidelijke afspraken over taken en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen. De focus ligt op vijf thema's: onbegrepen gedrag en zorgmijders, overlastgevende jeugd, huiselijk geweld en kindermishandeling, radicalisering en extremisme, en nazorg voor (ex-)gedetineerden. Om de samenwerking te verbeteren wordt een plan van aanpak opgesteld met concrete stappen op lokaal, subregionaal en regionaal niveau.

Huisvesting bijzondere doelgroepen krijgt prioriteit

In 2026 geven we uitvoering aan onze wettelijke taakstellingen met betrekking tot bijzondere doelgroepen. Zo geven we uitvoering aan de regionale afspraken voor huisvesting maatschappelijke zorg en zorgen daarbij waar nodig in samenwerking met maatschappelijke partners, voor ondersteuning en begeleiding.

2A Zorgzame gemeente

Het onderdeel Zorgzame gemeente bevat de volgende onderwerpen:

- Opvang Oekraïense ontheemden;
- Participatie, zoals werk en inkomen, minimabeleid, schuldhulpverlening, inburgering en laaggeletterdheid;
- Jeugd;
- Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning);
- Maatschappelijke zorg;
- Mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk;
- Onderwijs, leerlingenvervoer en kinderopvang;
- Ouderenzorg.

Portefeuillehouder burgemeester F.Q.A. van Trigt

De opvang van Oekraïense ontheemden zetten we in 2026 voort

De gemeente zet ook in 2026 de opvang van Oekraïense ontheemden voort. De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne heeft betrekking op verschillende programma-onderdelen van een zorgzame gemeente. De opvang vraagt om blijvende inzet op het gebied van huisvesting, begeleiding en sociaal-maatschappelijke ondersteuning. Omdat het verloop van de oorlog in Oekraïne onzeker blijft, houdt de gemeente rekening met een langdurige opvangopgave. De opvanglocatie in gebouw Roskam (Swetterhage) blijft ook in 2026 beschikbaar voor Oekraïense ontheemden. De locatie wordt beheerd volgens de landelijke richtlijnen. Sinds juli 2024 zorgen woonbegeleiders voor de dagelijkse aansturing en ondersteuning op de locatie. Zij zetten in op bevordering van de zelf- en samenredzaamheid van de Oekraïense ontheemden. Ook in 2026 blijven de woonbegeleiders actief, om een stabiele woonomgeving te behouden en integratie te bevorderen. Naast de woonbegeleiders zijn vrijwilligers actief bij de opvang. Zij verzorgen recreatieve en educatieve activiteiten. Samen met Zoeterwoude voor Elkaar wordt ernaar gestreefd deze gewaardeerde inzet in 2026 te continueren.

2A.1 Participatie

Portefeuillehouder wethouder M.A.C.M. van Sandick - Sopers

De maatregelen uit het Hoofdlijnenakkoord in 2024, zorgen per saldo voor een kleine verhoging van de koopkracht. Toch zien we landelijk het afgelopen jaar dat het aantal bijstandsgerechtigden stijgt. De uitstroom laat een dalende trend zien. Mensen die in de bijstand zitten zijn moeilijker naar werk te helpen. Deze trend van toename van het aantal bijstandsgerechtigden is ook zichtbaar in Zoeterwoude.

WERK EN INKOMEN

Wat willen we bereiken?

We voeren onze wettelijke taken uit met oog voor de inwoner

De bijstandsuitkering is een tijdelijk vangnet voor inwoners die niet op eigen kracht in hun inkomen kunnen voorzien. We bieden persoonlijke begeleiding naar werk, opleiding of andere vormen van participatie, met oog voor de menselijke maat. Voor inwoners die niet (volledig) kunnen werken, stimuleren we opleidingen, vrijwilligerswerk of andere zinvolle activiteiten. Als werk (nog) niet haalbaar is, kijken we naar wat wél mogelijk is, passend bij iemands persoonlijke situatie.

Wat gaan we hiervoor doen?

We zetten de persoonlijke begeleiding naar werk of opleiding voort

Onze aanpak richt zich op preventie, maatwerk en begeleiding. We zetten vroegtijdig in op activering, ook voor inwoners zonder uitkering maar met een afstand tot de arbeidsmarkt, zoals statushouders, jongeren of alleenstaande ouders. Begeleiding is altijd afgestemd op individuele behoeften, waarbij we rekening houden met belemmeringen zoals gezondheid, zorgtaken of taal. Het doel blijft: iedereen doet mee, op een manier die past bij zijn of haar mogelijkheden.

Hervorming arbeidsmarktinfrastructuur

Het kabinet hervormt de arbeidsmarktinfrastructuur om arbeidsmarktdienstverlening toegankelijker en beter vindbaar te maken. In elke regio komt daarom één loket: het Werkcentrum. Hier kunnen werkzoekenden, werkenden en werkgevers terecht voor vragen over werk, scholing of personeel. Het Werkcentrum Holland Rijnland is vanaf juli 2025 operationeel, met fysieke locaties in Alphen aan den Rijn, Leiden, Katwijk en Lisse. Het centrum bouwt voort op de reeds bestaande werkcafés en werkt volgens het 'no wrong door'-principe, waarbij inwoners altijd worden doorverwezen naar passende ondersteuning van onder andere gemeenten, UWV en sociale partners.

De samenwerking tussen publieke en private partijen wordt versterkt via een Regionaal Beraad. Dit is een netwerksamenwerking die structuur biedt voor afstemming over (onder meer) arbeidsmarktbeleid en dienstverlening. In 2025 is in het Regionaal Beraad de eerste regionale meerjarenagenda vastgesteld, met gezamenlijke ambities gericht op duurzame arbeidsparticipatie, voldoende personeel voor de economie en publieke sector, en goed onderwijs. De inzet is om met gerichte acties via het Werkcentrum iedereen tijdig passende ondersteuning te bieden, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen. Deze aanpak moet langdurige werkloosheid voorkomen en bijdragen aan een beter functionerende arbeidsmarkt. Met de vaststelling en ondertekening van een samenwerkingsconvenant in 2025 hebben de partners de basisafspraken vastgelegd.

MINIMABELEID

Wat willen we bereiken?

Armoede in Zoeterwoude tegengaan

In het Hoofdlijnenakkoord uit 2024, is aangegeven dat maatregelen worden getroffen die ervoor zorgen dat de (kinder)armoede wordt tegengegaan. Voor het belangrijkste deel zal dit via een ophoging van toeslagen gaan, zoals het verhogen van de huurtoeslag en het kindgebonden budget. Voor een ander deel krijgen gemeenten vanaf 2025 ook extra middelen voor armoedebestrijding.

Wat gaan we daarvoor doen?

Armoederegelingen brengen we onder de aandacht

We herijken de campagne Goed Geregeld Zoeterwoude waarmee we armoede regelingen onder de aandacht van inwoners en professionals brengen, met speciale focus op het Sociaal Team en huisartsen. We zetten regelingen zoals het Jeugd- en Volwassenenfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld voort. Daarnaast onderzoeken we de effecten van onze inkomensondersteuning en evalueren we het minimabeleid, zodat we gericht kunnen bijsturen waar dat nodig is.

We stimuleren meedoen op de arbeidsmarkt.

We begeleiden inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook blijft de gemeente zich inzetten voor goede inburgering via Leidse Inburgering, waarbij duale trajecten (taal en praktijk) de norm zijn. Het doel is dat inburgeraars taalniveau B1 halen, zodat ze kunnen meedoen op de arbeidsmarkt en in de samenleving.

SCHULDHULPVERLENING

Wat willen we bereiken?

Het aantal inwoners met schulden verminderen

De gemeente heeft een eigen team schuldhulpverlening dat op een laagdrempelige manier schuldregelingen treft voor inwoners met problematische schulden. Binnen 1.5 jaar doorlopen inwoners een schuldhulpverleningstraject, waarna de schulden kwijtgescholden worden en de inwoner weer met een schone lei kan beginnen. Voor de mindere problematische schulden of het op orde maken van de financiële administratie kan een beroep gedaan worden op het burgerinitiatief Schuldhulpmaatje Zoeterwoude.

Het kabinet, de VNG, de branchevereniging voor financiële hulpverleners NVVK en Divosa geven aan dat de toegankelijkheid van schuldhulpverlening en het hulpaanbod sterk per gemeente kunnen verschillen. De introductie van een set van basisdienstverlening schuldhulpverlening moet ertoe leiden dat het hulpaanbod toegankelijker wordt. Voor iedere gemeente bestaat de set uit minimaal dezelfde elementen. Het doel is het aantal mensen met schulden te verminderen. Hierover zijn bestuurlijke afspraken gemaakt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden inwoners hulp bij het inlossen van hun schulden

We gaan onze gemeentelijke schuldhulpverlening beoordelen op basis van 20 elementen, waaraan de basisdienstverlening schuldhulpverlening op de korte en lange termijn moet voldoen. Zo moeten inwoners zich vormvrij kunnen aanmelden (fysiek, telefonisch of digitaal), mag er niet eerst gevraagd worden om papieren en start de hulp vanaf het eerste gesprek zodat de kans dat de inwoner uitvalt kleiner wordt. Daarnaast moet gewerkt worden aan integraal plan van aanpak, inclusief een begeleiding- en nazorgplan zodat rust en overzicht ontstaat. Ook wordt verlangd dat de gemeentelijke schuldhulpverlening zich aansluit bij een geautomatiseerd systeem zodat deurwaarders kunnen inzien of de inwoner schuldhulpverlening krijgt. Daarbovenop wordt verwacht dat de gemeente zich aansluit op het Schuldenknooppunt voor de veilige uitwisseling van gegevens tussen hulpverleners en schuldeisers. Veel doet de gemeentelijke schuldhulpverlening al (zoals bijvoorbeeld een drempelvrije toegang en aansluiting bij het Schuldenknooppunt), maar het kan op onderdelen altijd beter. Elk element wordt tegen de huidige uitvoering tegen het licht gehouden.

We kijken hierbij waaraan we al voldoen, waar we nog aan moeten werken en of dit voor onze gemeente te realiseren is. Dit leidt mogelijk tot een aanpassing van het Richtinggevend plan Schuldhulpverlening.

INBURGERING

Wat willen we bereiken?

Uitvoering geven aan de nieuwe Wet inburgering, zodat statushouders snel de taal leren en integreren in de samenleving

Het doel is dat inburgeraars zo snel mogelijk meedoen, het liefst via een betaalde baan of anders via vrijwilligerswerk. De hoge taakstelling huisvesting vergunninghouders zorgt ervoor dat meer nieuwe inwoners moeten inburgeren. De verwachting is dat de taakstelling huisvesting statushouders, ondanks het Hoofdlijnenakkoord uit 2024, voorlopig zo hoog blijft als in 2025.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden inburgeringstrajecten aan via de uitvoeringsorganisatie Leidse Inburgering

We blijven daarbij sturen op zoveel mogelijk duale trajecten, een combinatie van taalonderwijs en praktijkervaring, gericht op het behalen van het B1-taalniveau. Dit is het taalniveau dat nodig is voor het behalen van het

inburgeringsexamen. Daarnaast is dit het niveau om je op de werkvloer verstaanbaar te maken en eenvoudige instructies te begrijpen.

LAAGGELETTERDHEID

Wat willen we bereiken?

Verminderen van laaggeletterdheid

In Nederland hebben ongeveer 2,5 miljoen mensen van 16 jaar en ouder grote moeite met lezen, schrijven en rekenen. Dat noemen we laaggeletterdheid. Vaak hebben mensen met laaggeletterdheid ook moeite met het bedienen van een computer. Niet goed kunnen lezen, schrijven en/of rekenen of niet digitaal vaardig zijn heeft gevolgen. We willen nog meer inzetten op het terugdringen van laaggeletterdheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeren van de actielijnen uit Taalpact

In 2023 sloten we ons daarom aan bij het Taalpact Rijn en Venen. Dit Taalpact bestaat uit afspraken tussen gemeenten, instellingen/organisaties en Bibliotheek Rijn en Venen om de laaggeletterdheid via concrete acties aan te pakken dan wel te voorkomen. We voeren de actielijnen uit dit Taalpact uit, passend bij de schaal en behoefte van de gemeente. We zetten in op de actielijnen: aanpak van armoede/schulden en de rol van de gemeente.

We organiseren taalactiviteiten

We organiseren maandelijks een Taalcafé. Tijdens het Taalcafé kunnen mensen samenkomen om op een leuke manier de Nederlandse taal te oefenen. Daarnaast organiseren we tijdens de kinderboekenweek en de nationale voorleesdagen voorleesochtenden voor peuters. Ook nemen wij deel aan de activiteiten die in het kader van het Taalpact worden georganiseerd door Bibliotheek Rijn en Venen en door de overige aangesloten gemeenten.

We verbeteren de gemeentelijke communicatie

Binnen onze eigen organisatie zal nog meer de nadruk worden gelegd op eenvoudige communicatie. Brieven, mailings en andere communicatie naar inwoners moet op B1-niveau zijn. Medewerkers worden hierin getraind. Er is een interne coach aangesteld die (toekomstige) medewerkers kan coachen in het herkennen van laaggeletterdheid en kan doorverwijzen naar de juiste hulp.

2A.2 Jeugdhulp

Portefeuillehouder wethouder M.A.C.M. van Sandick – Sopers

De gemeente wil dat alle jeugdigen gezond, veilig en gelukkig kunnen opgroeien, zich ontwikkelen naar vermogen en kunnen meedoen in de samenleving. Het uitgangspunt is dat jeugdigen en gezinnen op basis van hun eigen kracht hun leven zelfstandig vormgeven. Als een jeugdige problemen ervaart, worden die samen met het sociaal netwerk van de jeugdige zoveel mogelijk opgelost. Ondersteuning of hulp is niet direct nodig. Dit wordt normaliseren genoemd. Pas als het niet lukt om de problemen zelf op te lossen, kan hulp geboden worden. De jeugdhulp wordt in en om het gezin georganiseerd en sluit zoveel mogelijk aan bij het normale leven.

Tegelijkertijd is het belangrijk om risico's en beginnende problemen tijdig te signaleren zodat het probleem bij de bron kan worden aangepakt. Het gaat daarbij niet om eerder of sneller hulp inzetten, maar om het bieden van de juiste ondersteuning op het juiste moment, afgestemd op de werkelijke behoefte van jeugdige en gezin.

Steeds meer kinderen/jongeren maken gebruik van jeugdhulp. Landelijk ontvangt 11% van de jongeren een vorm van jeugdhulp. In 2024 lag dat percentage in Zoeterwoude een fractie hoger (11,4%). Voor het onderwijs en de

gemeentelijke toegang is daarbij een belangrijke rol weggelegd om de samenwerking te zoeken, te verbinden en de visie samen te dragen voor onze jongeren.

De gemeenten in Holland Rijnland hebben gezamenlijk afspraken gemaakt om de gespecialiseerde jeugdhulp in de regio te transformeren. De maatregelen die het eerst uitgewerkt gaan worden, richten zich op het verstevigen van de lokale teams en op de samenwerking met specialistische aanbieders van jeugdhulp. In 2026 gaan wij en de andere Holland Rijnland-gemeenten hiermee aan de slag. Tegelijkertijd werken wij, samen met Stichting Jeugdteams Leidse regio, aan de doorontwikkeling van de toegang tot jeugdhulp.

Wat willen we bereiken?

Vergroten van de eigen verantwoordelijkheid van jeugdigen en hun sociaal netwerk

We willen nog meer inzetten op normaliseren. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor het opvoeden en opgroeien van hun kinderen. Dit betekent dat oplossingen voor uitdagingen en problemen zoveel mogelijk worden gezocht in het gewone leven, dichtbij en vroegtijdig. De kansen en mogelijkheden van de jongere en het gezin zijn hierbij leidend. Bij die ontwikkeling hoort vooral de focus op wat wél goed gaat.

Een stevige sociale basis is hierin onmisbaar. Denk aan betrokken buurtbewoners, vrijwilligers, leraren, sportcoaches, huisartsen en consultatiebureaus. Allemaal spelen zij een rol in het signaleren, ondersteunen en versterken van jeugdigen en gezinnen. Zij vormen samen het vangnet vóórdat specialistische hulp nodig is, en dragen bij aan een omgeving waarin opgroeien, leren en samenleven vanzelfsprekend worden ondersteund.

De gemeente zet zich daarom in voor een sterke, toegankelijke en goed georganiseerde sociale basis, waarin samenwerking tussen formele en informele partners centraal staat. Alleen als de problematiek het vermogen van het persoonlijk én sociaal netwerk te boven gaat, komt gespecialiseerde jeugdhulp in beeld.

Verder collectivieren van aanbod jeugdhulp

Collectiveren betekent dat we, daar waar mogelijk, de jeugdhulp aanbieden in groepsverband. De jongeren krijgen dan gezamenlijk hulp en ondersteuning, wat de jongeren helpt om bij een gemeenschap te horen. De inzet op meer groepsgericht aanbod zorgt ook voor een efficiëntere inzet van jeugdzorg.

Doorontwikkelen van de toegang tot jeugdhulp

De tussentijdse evaluatie van de toegang tot jeugdhulp heeft meerdere aanbevelingen en actiepunten opgeleverd om de gezamenlijke maatschappelijke opgaven van de Leidse regiogemeenten (Kind en gezin centraal, Normaliseren en Hulp dichtbij, vroegsignalering en preventie) te realiseren. Het uiteindelijke doel is om het aantal doorverwijzingen naar jeugdhulp te verminderen en passende en tijdige hulp te bieden waar dit nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen?

We kopen regionaal jeugdhulp in

We sturen gezamenlijk met de overige 12 gemeenten de Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (SOZ) aan om de specialistische jeugdhulp in de diverse segmenten in te kopen. Die inkoop sluit aan bij de ontwikkeldoelen die door de Leidse regiogemeenten gezamenlijk beschreven zijn in hun programmaplan. We hebben fundamentele keuzes gemaakt rond de inrichting van het stelsel van jeugdhulp om passende hulp te kunnen bieden op een financieel houdbare wijze (Taskforce). Dit omvat onder meer de reikwijdte van jeugdhulp te definiëren, herzien van de inkoop en sturing op jeugdhulp door het vernieuwen van de regionale visie en de jeugdverordening. Er komt een eenduidige opdracht en versterking van deskundigheidsbevordering van de lokale teams.

We versterken de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp

Onderwijs woekert met dezelfde schaarste als het gaat om budgetten en gespecialiseerde faciliteiten voor jongeren met bijzondere onderwijsbehoeften. Het onderwijs wordt nauw betrokken bij het vernieuwen van de regionale visie op jeugdhulp. Onderwijs en jeugdhulp hebben elkaar hard nodig. Met elkaar herijken we de specialistische jeugdhulp in het onderwijs zoals: Jeugdhulp op School (JOS), het dekkend onderwijs-zorgcontinuüm en aanpak wachttijden en collectiveren. We voeren Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) over deze onderwerpen en blijven inzetten op de samenwerking via de Regiegroep Onderwijs-Jeugdhulp.

We concretiseren de opdracht voor de toegang tot jeugdhulp

Op basis van de evaluatie van de toegang tot jeugdhulp gaan we aan de slag met de voorgestelde verbeterpunten. De punten hebben onder andere betrekking op het verbeteren van het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, kwaliteit en meetbaarheid van sturingsinformatie. Ook wordt er ingezet op het ontwikkelen van een integrale visie met samenwerkingspartners over normaliseren. We betrekken de Hervormingsagenda en het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming bij de inrichting van de toegang.

We zorgen voor inzicht in de behoeften van onze jongeren

We geven een externe welzijnsorganisatie de opdracht om de behoeften, uitdagingen en ondersteuningswensen van de jongeren in beeld te brengen en op basis daarvan praktische aanbevelingen te doen, aansluitend op het vastgestelde jeugdbeleid van de gemeente.

2A.3 Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Portefeuillehouder wethouder M.A.C.M. van Sandick - Sopers

De gemeente wil dat alle inwoners zo lang mogelijk vitaal en zelfstandig kunnen leven. Dat betekent dat iedere inwoner van jong tot oud meetelt en meedoet in onze samenleving. Het is de taak van de gemeente om aan die inwoners die niet of onvoldoende zelfredzaam zijn ondersteuning en hulp te bieden. De landelijke ontwikkelingen, zoals vergrijzing, de toenemende belasting van mantelzorgers en tekorten aan (zorg)personeel gelden ook voor Zoeterwoude. Het aantal inwoners van 65 jaar en ouder ligt in onze gemeente zelfs boven het landelijk gemiddelde. Deze ontwikkelingen, in combinatie met de beperkte financiële ruimte van de gemeente, zijn van invloed op de wijze waarop wij de Wmo toekomstbestendig en beheersbaar inrichten. De gemeente werkt daarbij intensief samen met regiogemeenten en zorgorganisaties om de transformatieopgaven te realiseren.

Wat willen we bereiken?

Bewustzijn van inwoners van eigen verantwoordelijkheid

We stimuleren inwoners om zo zelfstandig mogelijk te leven en actief regie te houden over hun eigen leven. Daarbij kijken we naar wat iemand nog wél kan en ondersteunen we bij het versterken van vaardigheden. Ouder worden brengt veranderingen met zich mee, beperkingen in het dagelijks functioneren horen daar vaak bij. We verwachten dat inwoners zich hierop voorbereiden en bij problemen eerst zelf, of met hulp uit hun omgeving, zoeken naar oplossingen voordat ze een zorgvraag indienen.

Een passend aanbod van maatwerkvoorzieningen

Voor inwoners die niet zelfredzaam zijn en hun problemen niet zelfstandig of met hulp kunnen oplossen, bieden we passende ondersteuning via gecontracteerde aanbieders. Deze maatwerkvoorzieningen sluiten aan op de persoonlijke situatie van de inwoner.

Een verantwoord gebruik van persoonsgebonden budget

Inwoners die kiezen voor een persoonsgebonden budget moeten in staat zijn dit zelf te beheren en de juiste hulp in te kopen. We toetsen vooraf of iemand voldoende regie en vaardigheden heeft om verantwoord met een persoonsgebondenbudget om te gaan.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten in op innovaties om zorg beschikbaar en betaalbaar te houden

Om zorg toekomstbestendig te maken, investeren we in vernieuwende vormen van ondersteuning. Denk aan kortdurende hulp die inwoners helpt om hun zelfstandigheid terug te winnen, bijvoorbeeld bij huishoudelijke taken. Deze tijdelijke inzet voorkomt langdurige zorgafhankelijkheid en bevordert eigen regie.

We kopen, in samenwerking met regiogemeenten, Wmo-maatwerkvoorzieningen in

Samen met de Leidse regiogemeenten sluiten we contracten met zorgaanbieders voor maatwerkvoorzieningen zoals (ambulante) begeleiding en huishoudelijke ondersteuning. We stimuleren de ontwikkeling van zorg waarbij meer gebruik wordt gemaakt van de eigen kracht en mogelijkheden van inwoners

We sluiten overeenkomsten met leveranciers van hulpmiddelen en woningaanpassingen

Deze inkoop gebeurt op regionaal niveau. Met hulpmiddelen zoals rolstoelen, scootmobielen, woningaanpassingen en regiotaxivervoer zorgen we dat inwoners met beperkingen kunnen blijven meedoen in de samenleving. Om de kosten beheersbaar te houden, kiezen we waar mogelijk voor het verstrekken van standaardvoorzieningen.

We monitoren het gebruik van persoonsgebonden budgetten

We intensiveren het toezicht op persoonsgebonden budgetten (pgb's) door beter te controleren op kwaliteit en rechtmatigheid. We beoordelen of de ingekochte zorg bijdraagt aan het bereiken van de afgesproken doelen, en of het budget correct wordt besteed. Voor toezicht en rechtmatigheid worden afspraken gemaakt binnen de Leidse regio.

We ontwikkelen een passend aanbod aan welzijnsvoorzieningen

Een sterk voorliggend welzijnsaanbod helpt om de vraag naar zwaardere Wmo-ondersteuning te verminderen of uit te stellen. De gemeente beschikt al over een breed palet aan activiteiten via lokale verenigingen. Op basis van een maatschappelijke agenda bekijken we waar versterking of herinrichting nodig is.

2A.4 Maatschappelijke zorg

Portefeuillehouder: wethouder M.A.C.M. van Sandick - Sopers

De gezamenlijke aanpak in de Leidse regio

De Leidse regiogemeenten zijn samen verantwoordelijk voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Hiervoor is het programmaplan. 'Alle inwoners horen erbij! Samen bouwen aan Maatschappelijke zorg in de Leidse regio 2023-2029 opgesteld'. De ambitie: iedereen doet mee, met extra aandacht voor inwoners in een kwetsbare positie of met risico daarop. Zij krijgen passende ondersteuning om zo zelfstandig mogelijk te wonen, leven en meedoen. Als het nodig is, wordt opvang geboden bij dak- of thuisloosheid. Deze ambitie is vertaald in drie actielijnen: preventie, passende ondersteuning en wonen als basis.

Wat willen we bereiken?

Een passend ondersteuningsaanbod

We zorgen voor kwalitatieve, integrale en toegankelijke ondersteuning, dichtbij huis. Waar mogelijk ondersteunen we mensen in hun eigen woonomgeving in plaats van via opvang of woonzorgvoorzieningen. Dit doen we samen met zorgaanbieders en maatschappelijke partners.

Voldoende woningen

Een stabiele woonsituatie is cruciaal. De actielijn 'Wonen is de basis' sluit aan bij het landelijke beleid dat inzet op voldoende, passende en betaalbare huisvesting voor kwetsbare inwoners. Dit vraagt om een evenwichtige spreiding over de regio, gecombineerd met passende zorg. Onderzoek van onderzoeksbureau AEF bracht de woonbehoefte in Holland Rijnland in kaart, verdeeld over woonzorgvoorzieningen, opvanglocaties en uitstroomwoningen. Voor Zoeterwoude betekent dit een opgave van 7 tot 10 plekken vóór 2030.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ondersteuning op maat realiseren

Samen met de Leidse regiogemeenten kopen we passende ondersteuning in, zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving van de inwoner.

Woningen beschikbaar stellen

We blijven ons inzetten voor huisvesting van de doelgroep, ondanks de schaarse woningvoorraad. Bij nieuwe bouwinitiatieven, zoals flexwoningen, zoeken we actief naar mogelijkheden om woningen voor deze groep te realiseren.

2A.5 Onderwijs

Portefeuillehouder: wethouder M.A.C.M. van Sandick - Sopers

Onderwijs en ondersteuning

Ieder kind heeft recht op ontwikkeling en onderwijs. Scholen bepalen zelf hoe zij dit vormgeven binnen landelijke regels; de gemeente heeft daarin geen beleidsrol. Wel ondersteunt de gemeente kinderen die extra hulp nodig hebben, bijvoorbeeld via jeugdhulp op school, voor- en vroegschoolse educatie (vve) en leerlingenvervoer.

Wat willen we bereiken?

Passend onderwijs voor alle kinderen

Met het vve-beleid willen we ontwikkelingsachterstanden voorkomen en gelijke kansen bevorderen. We zetten in op betrokken ouders, betaalbare en kwalitatieve peuteropvang, en een sterke doorgaande lijn in het onderwijs. Met de samenwerkingsverbanden stellen we een ontwikkelagenda op waarbij aandacht is voor het jonge kind en de doorgaande lijn, minder zelfredzame jongeren en de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp.

Jeugdhulp op school

Scholen zijn dé plek voor vroege signalering. Door samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp kunnen we laagdrempelig en vroegtijdig signaleren om hiermee preventieve en passende ondersteuning te bieden. Jeugdhulp op school versterkt deze samenwerking en draagt bij aan het terugdringen van de jeugdhulpvraag.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren het vve-beleid uit

We stimuleren ouderbetrokkenheid met bijvoorbeeld voorleescursussen.

We stellen een Lokale Educatieve Agenda op

De Lokale Educatieve Agenda (LEA) is als landelijk instrument geïntroduceerd om lokaal invulling te geven aan onderwijsachterstandenbeleid. Het gaat om afspraken over het bevorderen van integratie, het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en het inschrijven en toelaten van leerlingen. We maken hierover afspraken met de schoolbesturen en de kinderopvang.

We maken afspraken met scholen en jeugdhulpaanbieders

We intensiveren de lokale samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. De inkoop van jeugdhulp op school hebben we ondergebracht bij de regionale inkoop van specialistische jeugdhulp. De Stichting Jeugdteams Leidse regio en de jeugdhulpaanbieders maken afspraken met de scholen over de inzet van jeugdhulp op school.

We hebben periodiek overleg met scholen

We versterken de samenwerking met basisscholen via jaarlijks bestuurlijk overleg en periodieke gesprekken met schooldirecteuren, interne begeleiders en het CJG.

We stellen een integraal huisvestingsplan op

In het komende jaar stellen we een integraal huisvestingsplan op voor de basisscholen. Dit plan brengt in beeld wat toekomstige behoeften zijn. Het plan helpt ons om gericht te investeren en onze huisvesting toekomstbestendig en kostenefficiënt te organiseren.

We investeren in cultuureducatie

We stellen budget beschikbaar voor aanvullend cultureel aanbod via het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK4), dat inzet op creatieve ontwikkeling en samenwerking tussen scholen en culturele instellingen.

Passende noodvoorzieningen

Voor basisschool Het Avontuur wordt gebruik gemaakt van twee noodlokalen. De huidige noodlokalen moeten vervangen worden omdat deze niet meer voldoen. De meerkosten zijn nog niet inzichtelijk, hier wordt later op teruggekomen.

LEERLINGENVERVOER

Wat willen we bereiken?

Zorgdragen voor leerlingenvervoer

Leerlingenvervoer is vervoer aan leerlingen die niet zelfstandig naar school kunnen. Bijvoorbeeld door ziekte, een handicap of gedragsproblemen. Wij zorgen ervoor dat leerlingen die naar het speciaal basis- en speciaal voortgezet onderwijs gaan hier ook naartoe gebracht worden. Samen met de gemeenten Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest hebben we een meerjarige overeenkomst met een vervoerder afgesloten. Daarnaast kunnen ouders een vergoeding krijgen voor het zelf halen en brengen van hun kind. Ons uitgangspunt is om kinderen en hun ouders zelfredzaam te houden op het gebied van vervoer.

Wat gaan we daarvoor doen?

We monitoren de kwaliteit van de dienstverlening van de vervoerder

We monitoren en evalueren jaarlijks de kwaliteit van hun diensten. Dit doen we aan de hand van klanttevredenheidsonderzoeken. We voeren periodiek overleg met de vervoerder over hun dienstverlening en optredende knelpunten.

KINDEROPVANG

Wat willen we bereiken?

Veilige en kwalitatieve kinderopvang

We zorgen voor veilige, kwalitatieve kinderopvang in Zoeterwoude. Alle locaties moeten voldoen aan wettelijke eisen. Jaarlijks wordt 100% van de opvanglocaties en 50% van de gastouders geïnspecteerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toezicht door de GGD

De GGD voert toezicht uit via flexibel inspecteren: onaangekondigde bezoeken en wisselende controlepunten. De inspectierapporten vormen de basis voor eventueel gemeentelijk ingrijpen. Ook zorgen wij voor een actueel Landelijk Register Kinderopvang.

2A.6 Ouderenzorg

Portefeuillehouder wethouder M.A.C.M. van Sandick – Sopers

De vergrijzing leidt ook in Zoeterwoude tot een groeiend aantal (hoogbejaarde) ouderen die langer zelfstandig thuis wonen. Dit vraagt om een passend en toegankelijk aanbod aan voorzieningen en activiteiten die bijdragen aan hun gezondheid, welzijn en maatschappelijke betrokkenheid.

Wat willen we bereiken?

Bevorderen van zelfredzaamheid en welbevinden van ouderen

We willen dat ouderen in Zoeterwoude actief en zelfstandig kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Daarom ondersteunen we een breed aanbod aan activiteiten gericht op ontmoeting, beweging en persoonlijke ontwikkeling. Ook investeren we in het versterken van de samenwerking met organisaties zoals Zoeterwoude voor Elkaar (ZvE), De Buren en de lokale seniorensociëteiten. De Coördinator Activiteiten Senioren (CAS) vervult hierbij een centrale rol: deze informeert, verbindt en ondersteunt lokale ouderenorganisaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voortzetten van succesvolle activiteiten

De afgelopen jaren heeft de denktank '60-70 jaar' samen met de Coördinator Activiteiten Senioren (CAS) diverse activiteiten ontwikkeld die goed worden bezocht. Deze worden in 2025 voortgezet, waaronder samen eten (maandelijks in Dorp en Rijndijk), boekbesprekingen en cursus filosofie, danscafé in Dorp en Rijndijk en Jeu-de-boulesmiddagen, brei- en haakclubs in o.a. De Eendenkooi, het Cultuurhuis en buurthuis De Weipoort. Er is op dit moment geen behoefte aan nieuwe activiteiten, maar het aanbod wordt aangepast als de wensen van deelnemers veranderen.

Stimuleren van samenwerking tussen organisaties

De welzijnsfunctionaris stimuleert de samenwerking tussen verschillende ouderen- en culturele organisaties om activiteiten goed op elkaar af te stemmen. Ook in 2026 zal de welzijnsfunctionaris het jaar rond bijeenkomsten organiseren.

Voortzetten van welzijnsbezoeken

De gemeente blijft welzijnsbezoeken aanbieden aan inwoners van 75 jaar en ouder. Tijdens deze bezoeken gaan vrijwilligers of professionals in gesprek met ouderen over hun welzijn, gezondheid en ondersteuningsbehoeften. Zo signaleren we vroegtijdig mogelijke problemen en kunnen we gericht informatie, advies of doorverwijzing bieden. Deze bezoeken dragen bij aan het vergroten van de zelfredzaamheid en het voorkomen van eenzaamheid.

MANTELZORG

Portefeuillehouder wethouder M.A.C.M. van Sandick – Sopers

Mantelzorg is onbetaalde en vaak langdurige zorg voor zieke familieleden of vrienden. Dit kan verzorging zijn of hulp bij dagelijkse activiteiten. Gemeenten ondersteunen mantelzorgers bijvoorbeeld met (tijdelijke) overname van de zorg door een vrijwilliger of beroepskracht (respijtzorg). Het aantal mensen dat mantelzorg nodig heeft neemt de komende periode naar verwachting aanzienlijk toe. Om dit op te vangen moeten meer (werkende) mensen mantelzorg leveren. Daarnaast kan dit betekenen dat mantelzorgers intensievere zorg gaan geven of voor meerdere personen tegelijk gaan zorgen.

Wat willen we bereiken?

Ondersteuning voor mantelzorgers

Wij bieden gerichte ondersteuning om mantelzorgers te versterken en overbelasting te voorkomen. Denk aan persoonlijk advies, hulp bij administratie, netwerkversterking en begeleiding via onze mantelzorgcoach. Deze houdt gesprekken bij zorginstelling Emmaus en het Cultuurhuis.

Waardering voor mantelzorgers

Mantelzorgers zijn onmisbaar. Daarom organiseren we jaarlijks de 'Dag van de Mantelzorg', met ontspanningsactiviteiten en een bloemenactie als blijk van waardering.

Lotgenotencontact en educatie

We organiseren themabijeenkomsten en scholing voor mantelzorgers en (zorg)vrijwilligers. Dit is waardevol voor kennisdeling, inspiratie en persoonlijke groei.

Respijtzorg op maat

Om mantelzorgers rust te geven, bieden we respijtzorg. Getrainde vrijwilligers nemen tijdelijk zorgtaken over, zodat de mantelzorger kan opladen.

Mantelzorgmaatjes

Voor wie behoefte heeft aan extra emotionele steun, zetten we mantelzorgmaatjes in. Zij luisteren, bieden begrip en zorgen voor erkenning.

Aandacht voor risicogroepen

Specifieke groepen, zoals mantelzorgers van mensen met dementie, krijgen extra aandacht. We bieden cursussen, organiseren lotgenotengroepen en ondersteunen het Alzheimercafé voor ontmoeting en steun. Het tweede deel van de dementievriendelijke wandelroute wordt gerealiseerd.

VRIJWILLIGERS

Vrijwilligerswerk is een essentieel onderdeel van onze gemeenschap en vormt de ruggengraat van veel cruciale diensten en activiteiten. Zonder de inzet van vrijwilligers kunnen veel maatschappelijke initiatieven niet functioneren. Dit loopt uiteen van het rondbrengen van maaltijden bij ouderen, scheidsrechter zijn bij een sportclub, bezoeken vrijwilliger zijn in een zorginstelling tot vrijwilliger zijn bij een welzijnsorganisatie. Het is van vitaal belang om vrijwilligers te vinden en te behouden. Alleen zo zorgen we ervoor dat onze gemeenschap veerkrachtig en bloeiend blijft. Het vrijwilligerslandschap in onze gemeente staat onder druk. Er is een structureel tekort aan vrijwilligers.

Wat willen we bereiken?

Ondersteunen, waarderen en faciliteren het vrijwilligerslandschap in Zoeterwoude

We willen een solide basis leggen voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties in onze gemeente. Door hen de juiste ondersteuning en waardering te bieden, streven we ernaar het vrijwilligerswerk te bevorderen en te faciliteren. Met behulp van vrijwilligers(organisaties) wordt nieuw vrijwilligersbeleid vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

Eerste stappen richting voor vrijwilligersondersteuning

We starten met het uitvoeren van de eerste actiepunten die voortkomen uit de maatschappelijke agenda in relatie tot vrijwilligers. Hiermee waarborgen we gestructureerde en effectieve ondersteuning van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.

2A Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Verplichte set beleidsindicatoren (2023 betreft schattingen)			
Beleidsindicatoren Onderwijs			
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) % ¹	1,1%	1,2%	1,2%
Absoluut verzuim ²	2	0,5	0,5
Relatief verzuim ³	19,06	8	8
Beleidsindicatoren Sociaal domein			
Bijstandsuitkeringen	64	64	64
Banen ⁴	945	1.157	945
Netto arbeidsparticipatie ⁵	-	75%	77%
Personen met een bijstandsuitkering ⁶	110	94	94
Lopende re-integratievoorzieningen ⁷	4,3	4,3	4,5
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO ⁸	334	500	620
Beleidsindicatoren Jeugd			
Werkloze jongeren ⁹	0%	0%	0%
Kinderen in uitkeringsgezin ¹⁰	2%	2,5%	2,5%
Jongeren met een delict voor de rechter ¹¹	0%	0%	0%
Jongeren met jeugdhulp ¹²	11,5%	12%	11,5%
Jongeren met jeugdbescherming ¹²	0,5%	0,6%	0,5%
Jongeren met jeugdreclassering ¹³	0%	0,2%	0%

1. Bron: Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht (RBL), percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
2. Bron: Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht (RBL), aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners (5-18 jaar).
3. Bron: Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht (RBL), aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners (5-18 jaar).
4. Bron: LISA, aantal per 1.000 inwoners (15-64 jaar)
5. Bron: CBS, percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking
6. Bron: CBS, aantal per 10.000 inwoners
7. Bron: Waarstaatjegemeente.nl, per 1.000 inwoners (15-74 jaar)
8. Bron: GMSD, aantal per 10.000 inwoners
9. Bron: Verwey Jonker Instituut, percentage inwoners (16-22 jaar)
10. Bron: Verwey Jonker Instituut, percentage inwoners (tot 18 jaar)
11. Bron: Verwey Jonker Instituut, percentage inwoners (12-21 jaar)
12. Bron: CBS, percentage jongeren (tot 18 jaar)
13. 13 Bron: CBS, percentage jongeren (12-23 jaar)

Wat mag dit kosten?

Financieel overzicht Programma 2A Zorgzame gemeente

2A Zorgzame gemeente		Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
2A.1 Participatie	Lasten	2.875	4.900	3.802	3.831	3.859	3.895
	Baten	-2.844	-3.728	-2.622	-2.641	-2.670	-2.705
Saldo		31	1.172	1.179	1.190	1.190	1.190
2A.2 Jeugd	Lasten	2.831	3.034	3.098	3.032	2.983	2.983
	Baten	-34	-18	-20	-20	-20	-20
Saldo		2.797	3.016	3.078	3.012	2.963	2.963
2A.3 WMO	Lasten	2.570	2.049	2.115	2.031	2.056	2.056
	Baten	-278	-23	-48	-48	-48	-48
Saldo		2.292	2.027	2.067	1.983	2.007	2.007
2A.4 Maatschappelijke zorg	Lasten	160	201	200	200	200	200
	Baten	-	-	-0	-0	-0	-0
Saldo		160	201	200	200	200	200
2A.5 Onderwijs	Lasten	681	748	1.056	1.117	1.111	1.070
	Baten	-85	-78	-76	-76	-76	-76
Saldo		596	670	979	1.041	1.035	994
2A.6 Ouderenzorg	Lasten	79	114	132	132	132	132
	Baten	-	-	-0	-0	-0	-0
Saldo		79	114	132	132	132	132
Totaal	Lasten	9.196	11.046	10.402	10.343	10.341	10.335
Totaal	Baten	-3.241	-3.846	-2.767	-2.786	-2.814	-2.849
Totaal Saldo van baten en lasten		5.955	7.199	7.635	7.557	7.527	7.486
	Lasten/ Toev.	9.196	11.046	10.402	10.343	10.341	10.335
	Baten/ Onttr.	-3.241	-3.846	-2.767	-2.786	-2.814	-2.849
Resultaat		5.955	7.199	7.635	7.557	7.527	7.486

Financiële toelichting

De lasten in het programmaonderdeel 2A Zorgzame Gemeente dalen in 2026 met € 644.000 en de baten dalen in 2026 met € 1.078.000 ten opzichte van 2025. Hieronder staan per product de belangrijkste en grootste verschillen tussen 2026 en 2025. Daarnaast zijn er algemene verschillen door bijstellingen in de interne verrekeningen, de rentelasten en afschrijvingen op investeringen en indexering van de lasten en baten in 2026.

2A.1 Participatie

De lasten dalen in 2026 met € 1.098.000 met name door hogere lasten voor de BUIG-budgetten (€ 411.000) en door lagere lasten voor de opvang van Oekraïners (€ 1.521.000).

Daarnaast dalen de lasten nog door verschillende ombuigingsmaatregelen (€ 100.000), zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen.

De baten dalen in 2026 met € 1.106.000 met name door hogere baten voor de BUIG-budgetten (€ 411.000) en door lagere baten voor de opvang van Oekraïners (€ 1.521.000). Daarnaast dalen de baten nog door het vervallen van de rijksbijdragen voor Bijstand voor zelfstandigen en voor Vluchtelingenwerk (€ 32.000).

De specifieke uitkering voor de opvang van Oekraïners was in de actuele begroting 2025 nog niet goed aangepast aan de nieuwe dagvergoeding vanuit het ministerie.

2A.2 Jeugd

De lasten stijgen in 2026 met € 64.000 met name door hogere lasten voor investeringen in de Taskforce Jeugd (€ 59.000) en door hogere lasten voor de uitvoering jeugdzorg door SOZ (€ 24.000) en door lagere lasten voor lokaal jeugdbeleid (€ 37.000) en door lagere lasten voor de organisatiekosten van de gemeenschappelijke regeling SOZ (€ 11.000).

Daarnaast dalen de lasten nog door een ombuigingsmaatregel (€ 30.000), zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen.

2A.3 WMO

De lasten stijgen in 2026 met € 66.000 met name door hogere lasten voor het persoonsgebonden budget (PGB) huishoudelijke ondersteuning (€ 23.000) en door hogere lasten voor Wmo algemeen (€ 29.000) en door hogere lasten voor algemene verschillen (€ 123.000).

Daarnaast dalen de lasten nog door verschillende ombuigingsmaatregelen (€ 101.000), zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen.

De baten stijgen in 2026 met € 25.000 door hogere baten voor de verhaalbijdrage huishoudelijke ondersteuning (€ 25.000).

2A.4 Maatschappelijk zorg

De lasten dalen in 2026 met € 1.000 door hogere lasten voor algemene verschillen (€ 11.000).

Daarnaast dalen de lasten nog door een ombuigingsmaatregel (€ 12.000), zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen.

2A.5 Onderwijs

De lasten stijgen in 2026 met € 308.000 met name door hogere lasten voor verzekeringen en belastingen voor de nieuwe basisschool Bernadus (€ 82.000) en door hogere rentelasten en afschrijvingen op investeringen (€ 228.000) en door hogere lasten voor de noodlokalen van basisschool Het Avontuur (€ 9.000).

Daarnaast dalen de lasten nog door een ombuigingsmaatregel (€ 39.000), zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen.

2A.6 Ouderenzorg

De lasten stijgen in 2026 met € 18.000 met name door hogere lasten door bijstellingen in de interne verrekeningen en indexeringen.

2B Actieve en gezonde gemeente

Een actieve en gezonde leefomgeving draagt bij aan het welzijn van onze inwoners. We hebben een sterke samenleving nodig waarin mensen meedoen, zich verbonden voelen en naar elkaar omzien. Een goed functionerende sociale basis vormt daarvoor het fundament. Juist in tijden van financiële krapte is het van belang om deze kracht te behouden én waar mogelijk te versterken. Zo bouwen we aan een veerkrachtige gemeenschap, waarin iedereen de kans krijgt om gezond en actief mee te doen.

Het onderdeel Actieve en gezonde gemeente bevat de volgende onderwerpen:

1. Cultuur en monumenten, zoals subsidies, bibliotheken, kunst en (rijks- en gemeentelijke) monumenten
2. Sport, bewegen en recreatie, waaronder sportstimulering, het zwembad en sportaccommodaties
3. Gezondheid
4. Zoeterwoude 750 jaar

2B.1 Cultuur en monumenten

Portefeuillehouder: wethouder M.A.C.M. van Sandick - Sopers

Zoeterwoude is een hechte en sociale gemeenschap met een lokaal gericht cultureel aanbod. Een groot aantal vrijwilligers ondersteunt de organisaties en verenigingen die hieraan bijdragen. Om de gemeenschapszin te behouden moeten we deze organisaties en verenigingen ondersteunen en faciliteren.

Wat willen we bereiken?

Cultuurparticipatie en leesvaardigheid bevorderen

We willen cultuur toegankelijk maken voor iedereen door middel van educatieve en sociale activiteiten. Ons doel is om de leesvaardigheid en digitale inclusie te bevorderen.

We onderhouden contacten met culturele instellingen

Via gesprekken en bezoeken houden we contact met organisaties die in Zoeterwoude een aanbod verzorgen op cultureel gebied. Hierbij bespreken we onder andere de subsidieverstrekingen, het aanbod en het gebruik van accommodaties.

Daarbij hebben we specifieke aandacht voor het aanbod en het actief betrekken van jongeren. We willen culturele instellingen aanmoedigen ruimte te bieden voor initiatieven die hen aanspreken en activeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken een meerjarenplan voor de bibliotheekfunctie in Zoeterwoude

Wij hebben twee bibliotheken in Zoeterwoude die wij graag willen behouden. De actualisatie van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (WSOB) vraagt een meerjarenplan waarin de bibliotheek een bredere functie vervult dan enkel een huis met boeken. We gaan onderzoeken wat het beste aansluit bij de behoefte van inwoners, nieuwe wetgeving en bredere maatschappelijke doelen.

We promoten digitale inclusie

We bieden een informatiepunt digitale overheid (IDO) aan waar inwoners terecht kunnen voor hulp en ondersteuning bij het gebruik van digitale overheidsdiensten. Dit informatiepunt helpt hen met vragen over bijvoorbeeld belastingformulieren, toeslagen en andere digitale overheidsdiensten.

We ondersteunen lokale kunstenaars en culturele activiteiten

We subsidiëren de Stichting Kunst en Cultuur Zoeterwoude en andere culturele verenigingen om lokale kunst en cultuur te stimuleren. Daarnaast organiseren we culturele evenementen zoals de kunstroute (één keer per drie jaar). Ook ondersteunen we kunstsalons en kunstuitlen om lokale kunstenaars en de gemeenschap bij cultuur te betrekken. Dit alles met inachtneming van de bezuinigingsopgave.

We kennen subsidies toe conform het meerjarensubsidieprogramma

We hebben een meerjarensubsidieprogramma voor de periode 2023-2026. De subsidiëring zorgt voor continuïteit en zekerheid voor de organisaties die afhankelijk zijn van deze subsidies. We kennen de subsidies toe conform het subsidieprogramma.

We verlengen het meerjarensubsidieprogramma 2023-2026 met één jaar

Eind 2025 wordt de nieuwe Algemene Subsidieverordening (ASV) vastgesteld. Conform deze nieuwe ASV moeten subsidieaanvragers nadrukkelijker de maatschappelijke doelen en resultaten aangeven, die zij met hun activiteiten nastreven. Daarnaast loopt de huidige nota Sociaal Beleid in 2026 af en werken we aan een maatschappelijke agenda. Hiermee kunnen we subsidies beter inzetten als instrument om gemeentelijke beleidsdoelen te behalen. Met het oog op de bezuinigingen biedt de verlenging van het meerjarensubsidieprogramma met één jaar ook de mogelijkheid tot een goede afweging van keuzes.

We verdelen de Heinekengift

We ontvangen jaarlijks € 17.500 van Heineken Nederland, bedoeld voor sociaal-culturele en sportieve activiteiten, jubilea en evenementen.

We onderhouden contacten met culturele instellingen

Via gesprekken en bezoeken houden we contact met organisaties die in Zoeterwoude een aanbod verzorgen op cultureel gebied. Hierbij bespreken we onder andere de subsidieverstrekingen, het aanbod en het gebruik van de accommodaties.

We voeren het benodigde onderhoud uit aan belangrijke ontmoetingsplekken

Het Cultuurhuis biedt ruimte aan drie huurders, Stichting Oud Zoeterwoude, Ontmoetingsplek De Buren en Stichting Kunst en Cultuur. We stimuleren samenwerking tussen deze partijen. Het Cultuurhuis biedt ook een plek voor (nieuwe) activiteiten door anderen partijen, met name een aanbod gericht op de 'nieuwe senioren'. Onderhoud aan de accommodaties zorgt ervoor dat deze gebruikt kunnen blijven voor ontmoeting en activiteiten.

We doen mee aan de Open Monumentendagen

De gemeente ondersteunt ook in 2026 het comité dat in 2025 is gestart. Dit comité zet zich in voor het onder de aandacht brengen van ons cultureel erfgoed en onze monumenten. We helpen bij de organisatie, zoals overleggen, opslagruimte en promotiemateriaal. Samen zorgen we zo voor geslaagde Open Monumentendagen. Om hier uitvoering aan te geven is een minimaal werkbudget nodig.

750 Jaar Zoeterwoude

Portefeuillehouder: burgemeester F.Q.A. van Trigt

We organiseren 750 jaar Zoeterwoude

In 2026 bestaat de gemeente Zoeterwoude 750 jaar. Samen met inwoners, ondernemers en verenigingen uit de gemeente stellen we een feestelijk programma samen. Iedereen uit de gemeente is daarom opgeroepen om met ideeën te komen. Zoeterwoude 750 jaar wordt daarmee een feest van en voor onze inwoners. Op dit moment is nog niet duidelijk welke kosten gemoeid zijn met het vieren van dit jubileum. Hiervoor komt een apart voorstel.

2B.2 Sporten en bewegen

Portefeuillehouder: wethouder A. Beekhuizen-Wesseling

Wat willen we bereiken?

Bewegen en sporten stimuleren

Sport en bewegen zijn van grote maatschappelijke waarde. Het draagt bij aan fysieke en mentale gezondheid, creëert saamhorigheid en biedt kansen voor persoonlijke ontwikkeling. We stimuleren bewegen en sporten bij onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

We ontwikkelen het sport- en beweegbeleid

We beschrijven hoe we sporten en bewegen stimuleren en hoe we hier samen met de sportaanbieders invulling aan geven maar ook de visie op sportaccomodaties en de opbrengsten van de sport. Het Herijkt Sportakkoord is hier van grote invloed op. Dit akkoord loopt tot eind 2026. We zetten daarom ook al in op de opvolger van dit akkoord, conform de landelijke richtlijnen hiervoor.

We gaan verder met het realiseren van het gekozen scenario van de Klaverhal

Het gekozen scenario voor de Klaverhal wordt verder richting realisatie gebracht. Dat omvat meer dan het realiseren van de sportfaciliteit zelf. We gaan ook met de stakeholders aan de slag om zowel de transitieperiode als de nieuwe situatie verder in te richten.

We werken verder aan zwembad Haasbroek zodat de eerdere investering blijft renderen

Het zwembad heeft in 2025 een professionaliseringslag gemaakt, zowel op het gebied van de waterveiligheid als in de bedrijfsvoering. In 2026 zetten we in op het behouden van deze toegenomen waarden, zodat dit op niveau blijft en ook 2026 weer een mooi zwemseizoen zal kennen. De kosten voor de exploitatie blijven naar verwachting gelijk aan 2025. Er moeten wel noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden plaats vinden. Ook gaan we onderzoek laten doen naar de mogelijkheden om het zwembad toekomstbestendig te maken inclusief onderhoud en exploitatie.

Onderhoud sportaccomodaties

Er wordt onderzocht welke onderhoudskosten er verwacht kunnen worden voor sportaccomodaties en of bestaande meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) nog actueel zijn.

2B.3 Gezondheid

Portefeuillehouder: wethouder M.A.C.M. van Sandick - Sopers

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), dat in 2023 werd ondertekend door VWS, VNG, Zorgverzekeraars Nederland en de GGD, loopt eind 2026 af. In dit akkoord staan afspraken om toe te werken naar een gezonde generatie in 2040. De meeste GALA-middelen van het rijk stoppen na 2026. Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuwe landelijke nota gezondheidsbeleid, die richting geeft aan onze lokale nota volksgezondheid en mogelijk nieuwe financiering met zich meebrengt.

De gemeente heeft wettelijke taken op het gebied van volksgezondheid, vastgelegd in de Wet publieke gezondheid. De uitvoering van deze taken gebeurt grotendeels via de Gemeenschappelijke Regeling Hecht.

Wat willen we bereiken?

Bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid en het welbevinden van de inwoners

We stimuleren een gezonde generatie. Het verhogen van de weerbaarheid en de gezondheid van inwoners, die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We promoten een gezonde levensstijl bij inwoners

Energiek Zoeterwoude geeft invulling aan zowel het leefstijl- als aan het sportakkoord. Ze houden zich bezig met het ontwikkelen en organiseren van activiteiten. Daarnaast delen ze inspirerende verhalen en informatie over een gezonde levensstijl. Het programma wordt diverser om meer facetten van positieve gezondheid onder de aandacht te brengen en meer doelgroepen aan te spreken. De focus gaat meer naar het mede-organiseren dan naar het ontwikkelen en zelf organiseren. In gezamenlijkheid kunnen we met dezelfde middelen een grotere en meer blijvende impact realiseren.

We werken aan de uitvoering van een nieuw uitvoeringsplan 'samen is gezelliger'

Het uitvoeringsplan kent diverse onderdelen, waaronder de huiskamers in de Eendenkooi en Ons Huis. In 2026 willen we deze huiskamers continueren. Omdat het GALA budget voor eenzaamheid vervalt en er geen middelen zijn begroot voor 2026 is een werkbudget benodigd om activiteiten aan te kunnen blijven bieden.

We werken verder aan een dementievriendelijk Zoeterwoude

We informeren, samen met Energiek Zoeterwoude, inwoners over het omgaan met (beginnende) dementie. We streven naar het certificaat dementievriendelijke gemeente van Alzheimer Nederland.

Welzijn op recept wordt in regionaal verband verder uitgerold

Welzijn op recept is een aanpak waarbij huisartsen patiënten met psychosociale klachten doorverwijzen naar een welzijnscoach. Deze coach helpt hen op weg naar passende activiteiten die bijdragen aan hun welzijn. In regionaal verband wordt deze aanpak via het transformatieplan Welzijn op Recept (IZA-project) verder uitgerold.

We inventariseren de mogelijkheden van het VN-verdrag Handicap

Het VN-verdrag Handicap, officieel het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, waarborgt de gelijke rechten en volwaardige deelname van mensen met een beperking aan de samenleving. Nederland ratificeerde dit verdrag in 2016, waarmee het onderdeel werd van de nationale wetgeving. In 2026 gaan we in Zoeterwoude de mogelijkheden van dit verdrag in kaart brengen. De uitkomsten koppelen we aan de maatschappelijke agenda, zodat we gericht kunnen werken aan inclusie en gelijke kansen voor iedereen.

We versterken de samenwerking met Hecht

Hecht is in dialoog met de regio tot een kostenbesparing gekomen van 4,6% door efficiënter te werken en het takenpakket minder intensief uit te voeren of af te bouwen. Deze takendiscussie krijgt een vervolg om aanvullende besparingen te kunnen doen van 1,4% in 2027. Hecht ziet mogelijkheden om zaken anders aan te pakken. De gemeenten worden hier goed bij betrokken. Een belangrijk uitgangspunt bij deze veranderingen is dat inwoners zo min mogelijk negatieve gevolgen ervaren, met name jeugd en inwoners in kwetsbare posities.

2B Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Verplichte set beleidsindicatoren			
Voldoet niet aan beweegnorm (Niet sporters) ¹	49%	45%	45

¹ Bron: CBS/RIVM, percentage van inwoners

Wat mag dit kosten?

Financieel overzicht Programma 2B Actieve en gezonde gemeente

2B Actieve en gezonde gemeente		Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
2B.1 Cultuur en monumenten	Lasten	509	689	580	476	476	476
	Baten	-69	-73	-67	-67	-67	-67
Saldo		439	617	513	410	410	410
2B.2 Sporten en bewegen	Lasten	703	928	858	756	770	769
	Baten	-219	-144	-161	-161	-161	-161
Saldo		484	784	696	595	609	608
2B.3 Gezondheid	Lasten	698	944	790	689	689	689
	Baten	-127	-269	-99	-0	-0	-0
Saldo		572	675	691	688	688	688
Totaal	Lasten	1.910	2.562	2.228	1.922	1.935	1.934
Totaal	Baten	-414	-486	-327	-228	-228	-228
Totaal Saldo van baten en lasten		1.495	2.076	1.901	1.693	1.707	1.706
	Lasten/ Toev.	1.910	2.562	2.228	1.922	1.935	1.934
	Baten/ Onttr.	-414	-486	-327	-228	-228	-228
Resultaat		1.495	2.076	1.901	1.693	1.707	1.706

Financiële toelichting

De lasten in het programmaonderdeel 2B Actieve en gezonde gemeente dalen in 2026 met € 334.000 en de baten dalen in 2026 met € 159.000 ten opzichte van 2025. Hieronder staan per product de belangrijkste en grootste de verschillen tussen 2026 en 2025. Daarnaast zijn er algemene verschillen door bijstellingen in de interne verrekeningen, de rentelasten en afschrijvingen op investeringen en indexering van de lasten en baten in 2026.

2B.1 Cultuur en monumenten

De lasten dalen in 2026 met € 109.000 met name door incidenteel hogere lasten in 2025 voor het programma 750 jaar Zoeterwoude (€ 20.000).

Daarnaast dalen de lasten nog door verschillende ombuigingsmaatregelen (€ 73.000), zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen.

2B.2 Sporten en bewegen

De lasten dalen in 2026 met € 70.000 met name door incidenteel hogere lasten in 2025 voor advieskosten Haasbroek (€ 58.000) en onderhoudsbudget voor het zwembad (€ 76.000) en door hogere lasten in 2026 voor advieskosten voor het zwembad (€ 25.000) en door hogere lasten in 2026 voor verzekeringen en belastingen (€ 13.000)

Daarnaast dalen de lasten nog door een ombuigingsmaatregel (€ 5.000), zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen.

De baten stijgen in 2026 met € 17.000 met name door hogere baten voor de huuropbrengsten van de voetbalvelden Meerburg en Haasbroek.

2B.3 Gezondheid

De lasten dalen in 2026 met € 154.000 met name door incidenteel hogere lasten in 2025 voor het project 'Zinvolle dagactiviteiten dementie' (€ 140.000) en door hogere lasten in 2026 voor de gemeenschappelijke regeling Hecht (€ 10.000) en door hogere lasten in 2026 door het verplaatsen van het budget voor dierenwelzijn (€ 7.000) uit programma 1 en door lagere lasten in 2026 voor de specifieke uitkering Brede spuk (€ 31.000) .

De baten dalen in 2026 met € 170.000 met name door incidenteel hogere baten in 2025 voor het project 'Zinvolle dagactiviteiten dementie' (€ 140.000) en door lagere baten in 2026 voor de specifieke uitkering Brede spuk (€ 31.000).

Investerings 2B Actieve en gezonde gemeente

Investerings 2B Actieve en gezonde gemeente						
Jaar aanvraag krediet	Omschrijving object	Investerings- bedrag	Kapitaallasten			
			2026	2027	2028	2029
2026	Kunstgrasvelden 1 en 2 sportpark Meerburg	60.000	-	6.300	6.270	6.240
Totaal		60.000	-	6.300	6.270	6.240

Kunstgrasvelden 1 en 2 sportpark Meerburg

De kunstgrasvelden 1 en 2 op sportpark Meerburg moeten worden bijgevuuld met extra kurkinfill. Dit komt door het intensieve gebruik van de velden. Bijvullen is nodig om te blijven voldoen aan de sporttechnische waarde conform de gebruiksnorm van de KNVB. Ook is bijvullen van infill belangrijk voor een lange levensduur. Eind 2025 voeren wij een controlemeting uit. Uit deze meting kan exact worden bepaald hoeveel kurk er bijgevuuld moet worden. Wij schatten nu in dat er voor € 60.000 aan kurk bijgevuuld moet worden.

2.1.3 Wonen en Ruimte

Portefeuillehouders: wethouder H.P. Olthof, wethouder A. Beekhuizen-Wesseling en burgemeester F.Q.A. van Trigt

Omschrijving van het programma

Dit programma omvat de ruimtelijke opgaven van de gemeenten. Het programma omschrijft zowel de ontwikkelingen als het beheer van de openbare ruimte en ruimtelijke projecten.

3A Ontwikkeling leefomgeving

3A.1 Groene Hartbeleid

Portefeuillehouder: Portefeuillehouder wethouder H.P. Olthof en A.M. Beekhuizen - Wesseling

Het Groene Hartbeleid richt zich op het versterken en behouden van het agrarische landschap in Zoeterwoude. We ondersteunen agrariërs bij het toekomstbestendig voortzetten van hun bedrijf en zoeken actief de verbinding met biodiversiteit, cultuurhistorie en recreatie. Dit draagt bij aan een evenwichtige ruimtelijke inrichting, in lijn met de uitgangspunten van de Omgevingswet. Afstemming met ondernemers, gebruikers en overheden is hierbij essentieel.

Landschap en cultuurhistorie

Wat willen we bereiken?

Verder en blijvend versterken van het landschap en de cultuurhistorie

We behouden en versterken de kwaliteiten van het landschap in Zoeterwoude en dat wat inwoners in de loop van de geschiedenis in het landschap hebben opgezet. Dat doen we in afstemming met de gebruikers, eigenaren en beheerders.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zoeken nadrukkelijk regionale samenwerking op

Bij ruimtelijke initiatieven betrekken we om het landschap te versterken de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. We werken hierin samen met agrariërs, de Provincie Zuid-Holland, de Omgevingsdienst West-Holland, Holland Rijnland en andere ketenpartners. Vanuit de Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland blijven we actief betrokken bij projecten gericht op landschapsversterking, waaronder de projecten 'Toekomstbestendige Landschappen en Energylane', 'Groenblauw Raamwerk' en 'Benutten en Versterken Landschappelijke Kwaliteiten'.

We denken mee met agrariërs wanneer zij aangeven een nieuwe bestemming te willen

Bijvoorbeeld bij een uitbreiding van een bedrijf, een nevenfunctie, een nieuwe woning, een voedselbos of een permacultuur. Ook blijven we samenwerken met onze medeoverheden, LTO en BoerenBeraad in het gebied Groene Hart Noord (provinciaal programma ZH-PLG).

We gaan bodemdaling als gevolg van veenoxidatie tegen

Daarvoor ondersteunen we het mogelijk maken van een Water Infiltratie Systeem (WIS). Hier werken lokale grondeigenaren, LTO, de Provincie Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap van Rijnland aan. Waar nodig ondersteunen wij hen hierbij.

Biodiversiteit

Wat willen we bereiken?

Vergroten en versterken van de biodiversiteit

Net zoals in de rest van Nederland staat de biodiversiteit in Zoeterwoude onder druk. Daarom geven we extra aandacht aan het versterken van de populaties van de weidevogels en insecten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Klimaatadaptieve en ecologische maatregelen

We nemen maatregelen die biodiversiteit bevorderen. Denk hierbij aan het ontharden van de buitenruimte door meer groen toe te voegen, ecologisch bermbeheer, het plaatsen van bijenhoeven en het versterken van ecologische verbindingzones. Dit doen we samen met o.a. de Provincie Zuid-Holland, BIZ Grote Polder, Heineken, Holland Rijnland, agrariërs, inwoners en buurgemeenten.

Geveltuinen en Wijkbij

Eind 2025 wordt het mogelijk om geveltuinen aan te leggen. Hiervoor stellen we beleidsregels op en wordt de APV aangepast. Vanaf 2026 gaan we dit actief stimuleren. Ook blijven we het programma Wijkbij ondersteunen, in samenwerking met o.a. bewonersinitiatief Bijpoort en in samenhang met geveltuininitiatieven.

Invasieve soorten

We zetten in op bewezen effectieve aanpak van invasieve soorten, zoals de zoetwaterkreeft en Japanse duizendknoop. In 2025 zijn we gestart met een proefmethode, in 2026 zoeken we samenwerking met betrokken partijen voor een gezamenlijke aanpak.

Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

Recreatie en toerisme bevorderen

Zoeterwoude kent recreatieve kwaliteiten, maar er is op dit moment geen actief recreatie- en toerismebeleid. Inzet hierop kan ook agrariërs ondersteunen als zij hun bedrijfsvoering willen verbreden of omschakelen richting recreatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen een beleid voor recreatie en toerisme vast en geven hier uitvoering aan

In 2025 zijn we gestart met het opstellen van beleid voor recreatie en toerisme. Dit zal naar verwachting begin 2026 naar de gemeenteraad worden verzonden voor vaststelling. Na vaststelling van het beleid zullen we hier invulling aan geven en aan de slag gaan met de uitvoeringsagenda.

We zetten de opbrengsten uit de heffing van toeristenbelasting in

Dat doen we bijvoorbeeld door uitvoering te geven aan de in 2025 nog op te stellen uitvoeringsagenda en het aanbrengen van extra impulsen op het gebied van recreatie en toerisme. Ook zetten we de opbrengsten in om Zoeterwoude recreatief op de kaart te zetten via lokale en regionale promotie van het recreatieve aanbod.

We zoeken de aansluiting bij regionale en landelijke netwerken voor de promotie van Zoeterwoude

We kunnen ook onze recreatie- en toerismesector bevorderen door slim aan te haken op bestaande initiatieven. Een voorbeeld hiervan is Leiden & Partners (Streek van Verrassingen), waarbij Leiden en omgeving als aantrekkelijk gebied voor toeristen wordt gepromoot. Toeristen hebben zo een aanbod van zee, cultuur en polders.

3A.2 Economische zaken

Portefeuillehouder: wethouder H.P. Olthof

Zoeterwoude kent relatief veel bedrijvigheid. Het aantal banen per 100 inwoners is meer dan twee keer zo hoog als het regionaal gemiddelde. De Grote Polder is het op één na grootste bedrijventerrein van de regio. In de jaarlijkse ranglijst van economische toplocaties van Elsevier behoort Zoeterwoude steevast tot de top 5 van Zuid-Holland.

Ondernemersklimaat

Wat willen we bereiken?

Gunstig en duurzaam ondernemersklimaat en werkgelegenheid

Om het bedrijfsleven zoveel mogelijk te bevorderen zijn goede detailhandelsvoorzieningen, waaronder die in het dorpscentrum, noodzakelijk. Bedrijventerreinen, kantorenlocaties en winkelgebieden in Zoeterwoude moeten gezond en toekomstbestendig zijn. Het winkelaanbod moet van goede kwaliteit zijn en afgestemd zijn op de wensen van de lokale en regionale klant.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken regionaal samen voor een sterk ondernemersklimaat

We zetten in op een goede regionale afstemming tussen bedrijventerreinen en vestigende bedrijven. In regionaal verband (Key Region Leiden) en Holland Rijnland) werken we aan thema's als de bedrijventerreinenstrategie, circulaire economie en de regionale ontwikkelingsmaatschappij bedrijventerreinen (ROM-B). Samen met Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Voorschoten geven we via de Economische Agenda van de Leidse regio vorm aan een sterk ondernemersklimaat.

We blijven inzetten op de goede samenwerking met ondernemers in Zoeterwoude

Daarvoor hebben we vaste overlegmomenten met vertegenwoordigers van bedrijventerreinen (Heineken, Grote Polder) en winkelgebieden (Rijneke Boulevard). We gaan actief naar de ondernemers in het dorpscentrum toe. We zijn als gemeente makkelijk bereikbaar voor ondernemers. We onderzoeken de tevredenheid van ondernemers, onder andere door mee te doen aan het landelijk MKB- (midden- en kleinbedrijf-) onderzoek en de lokale Ondernemerspeiling. Daarnaast zetten we ons in om ondernemers zo te ondersteunen bij verduurzaming en ervoor te zorgen dat zij zo min mogelijk hinder ondervinden van netcongestie. Door samenwerking hierop versterken we zowel de lokale economie als de duurzaamheidsdoelen.

Regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM-B)

Wat willen we bereiken?

In 2026 zetten we in Economie071-verband de eerste stappen met een ROM-B

Een ruimtelijke ontwikkelingsmaatschappij voor bedrijventerreinen (ROM-B) maakt deel uit van de Economie071-bedrijventerreinenstrategie. In 2025 is de haalbaarheid van een ROM-B onderzocht, met aandacht voor herontwikkeling, betere benutting, intensivering, verdichting en verduurzaming. Een ROM kan voor Zoeterwoude een oplossing bieden voor de mismatch tussen de ruimtevraag van bedrijven in De Grote Polder en de vastgoedmarkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We richten met de andere Economie071-gemeenten een ROM-B op

We gaan aan de slag met het oprichten en inrichten van een ROM-B organisatie en de verdere uitwerking van de eerste business case(s). Hiervoor hebben we in het haalbaarheidsonderzoek al een aantal projecten geïnventariseerd. Twee of drie projecten in de regio kunnen we als eerste pilots voor herontwikkeling oppakken. De Grote Polder is een van de kansenzones, waar kansrijke percelen zijn onderzocht.

3A.3 Vergunningen, toezicht, handhaving

Portefeuillehouders: burgemeester F.Q.A. van Trigt, wethouder H.P. Olthof

Vergunningsverlening

Wat willen we bereiken?

De doelstellingen voor vergunningverlening uit het 'VTH-beleid 2023-2027' realiseren

Het VTH-beleid (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) van de gemeente Zoeterwoude voor de periode 2023–2027 richt zich op het waarborgen van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De hoofdactiviteiten zijn:

1. **Vergunningverlening:** Het efficiënt en zorgvuldig beoordelen van aanvragen op basis van risico-inschatting en prioriteitenstelling.
2. **Toezicht:** Het uitvoeren van inspecties en controles om naleving van wet- en regelgeving te waarborgen.
3. **Handhaving:** Het treffen van maatregelen bij overtredingen, met een focus op preventie en het inzetten van passende sancties.

Deze activiteiten worden uitgevoerd met aandacht voor transparantie, integriteit en in samenwerking met interne en externe partners. Jaarlijks worden de activiteiten en doelstellingen concreet gemaakt in een uitvoeringsprogramma, welke wordt gemonitord en bijgesteld waar nodig.

We handhaven met verschillende middelen

We communiceren helder over regels en verplichtingen. Door begrijpelijke vergunningen en duidelijke voorschriften te verstrekken, stimuleren we naleving bij inwoners, bedrijven en instellingen. Waar nodig houden we toezicht op de naleving en zetten we – indien noodzakelijk – handhavingsmiddelen in, zoals bestuursrechtelijke, privaatrechtelijke of strafrechtelijke maatregelen. Ons doel is om overtredingen zoveel mogelijk te voorkomen door in te zetten op duidelijke communicatie en preventie.

We handhaven zoveel mogelijk integraal en scheiden handhaving van vergunningverlening

We voeren toezicht en handhaving uit in samenwerking met ketenpartners, zoals de Omgevingsdienst, om zo efficiënt en integraal mogelijk te werken. Deze samenwerking is essentieel voor een goede uitvoering van de Omgevingswet en bijbehorende regelgeving. Binnen het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie scheiden we vergunningverlening van toezicht en handhaving. Zo waarborgen we een objectieve en integere uitvoering van taken. Waar nodig vindt afstemming en onderlinge ondersteuning plaats, zonder dat rollen vermengd raken.

We werken in 2026 in de openbare ruimte met twee buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's)

Tot de zomer van 2025 werkte de gemeente met één buitengewoon opsporingsambtenaar (boa). Vanaf dat moment zetten we twee boa's in om de kwetsbaarheid te verminderen en de continuïteit van het toezicht te versterken. Voor de boa's betekent dit meer veiligheid, betere inzetbaarheid en de mogelijkheid om elkaar te ondersteunen in complexe situaties. Daarnaast draagt het bij aan een zorgvuldige en betrouwbare handhaving, doordat observaties door twee personen worden gedaan.

Verwachte leges aanvragen 2025

We kunnen verwachten dat de leges aanvragen voor 2026 op hetzelfde niveau blijft als 2025

Vanaf 2024 gelden de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Vanaf 1 juli 2025 zouden ook de bouwtechnische toetsing en het toezicht voor verbouw risicoklasse 1 (o.a. grondgebonden woningen en bedrijfspanden) onder de Wkb vallen. Maar dit is uitgesteld. We zien dat het aantal aanvragen om een omgevingsvergunning gelijk blijft. Naast omgevingsvergunningen is de eerste melding (bouwmelding van een kwaliteitsborger) ook ingediend in 2025. De komende periode zullen er meer bouwmeldingen volgen.

Voor 2026 houden we de legesprognose op € 103.000, conform de Meerjarenraming

De opbrengst van leges voor het in behandeling nemen van aanvragen om vergunning en verzoeken om vooroverleg varieert sterk per jaar. Halverwege 2025 is de realisatie ongeveer € 52.000 (van de verwachte € 112.000). Voor heel 2026 lijkt een prognose van € 103.000 dan reëel.

Omgevingswet	Subproduct	Medio 2025
Vergunningsaanvraag omgevingswet - activiteit en prioriteit		
	Bouwkosten onder €100.000 eenvoudig	3
	Bouwkosten €500.000 tot €1.000.000 eenvoudig	1
	Bouwactiviteit (omgevingsplan)	17
	Bouwactiviteit (technisch)	13
	Bouwkosten hoger dan 2.000.000 complex	1
	Afwijken bestemmingsplan/buitenplanse omgevingsplanactiviteit eenvoudig	2
	Afwijken bestemmingsplan/buitenplanse omgevingsplanactiviteit complex	1
	Omgevingsplanactiviteit	2
Subtotaal		40
Vooroverleg voeren Omgevingswet of Algemene plaatselijke verordening (Apv)		
	Bouwactiviteit (omgevingsplan)	14
	Bouwactiviteit (technisch)	4
	Omgevingsplanactiviteit	7
	Melding brandveilig gebruik	2
	Melding voor slopen zonder asbest	2
Subtotaal		29
Totalen		69

Handhaving

In paragraaf 2.2.8 'Handhaving' van dit document staat informatie over handhaving.

3A.4 Omgevingswet

Portefeuillehouder: wethouder H.P. Olthof

Wat willen we bereiken?

De Omgevingswet is inmiddels twee jaar van kracht en de eerste ervaringen zijn opgedaan. In 2026 zetten we verdere stappen in de toepassing van de wet in onze organisatie en werkprocessen. We blijven leren van de praktijk en passen waar nodig onze werkwijze aan. We doen dit in samenwerking met partners en andere overheden. Daarbij staat integraal werken centraal: we betrekken verschillende disciplines en belangen vanaf het begin, zodat plannen goed op elkaar aansluiten en tot breed gedragen oplossingen leiden.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten de implementatie van de Omgevingswet voort. De eerste ervaringen zijn opgedaan; nu verfijnen we onze werkwijze. We blijven leren, bijsturen en zorgen voor een goede balans tussen de dagelijkse praktijk en onze langetermijnvisie. Jaarlijks verschijnt er een verslag om de doelstellingen van het VTH-beleid 2023-2027 te monitoren.

Herziening Omgevingsvisie

In 2026 herzien we de Omgevingsvisie uit 2022. De verwachting is dat de basis van de visie behouden blijft, omdat deze nog goed aansluit bij de actuele ontwikkelingen. Het betreft een behoudende visie, waarin nieuwe ontwikkelingen alleen mogelijk zijn als sprake is van een integrale aanpak. De herziening richt zich op bijsturing en verfijning, waarmee het oorspronkelijke participatieproces grotendeels behouden blijft.

Ontwikkeling omgevingsplan

Het Omgevingsplan vervangt alle bestemmingsplannen en bevat straks alle regels voor de fysieke leefomgeving. Begin 2026 ronden we het plan voor het landelijk gebied af en starten we met onderdelen voor het stedelijk gebied. Ook blijven we gefaseerd regels uit verordeningen overzetten. We voeren dit stap voor stap uit, met aandacht voor overzicht, consistentie en uitvoerbaarheid.

3A.5 Volkshuisvesting

Portefeuillehouder: wethouder H.P. Olthof

Lokale woonvisie en startersleningen

Wat willen we bereiken?

Doorstroming op de woningmarkt verbeteren

Doorstroming zorgt ervoor dat bestaande woningen vaker vrijkomen. Hierdoor kunnen mensen makkelijker verhuizen naar een woning die beter past bij hun levensfase of gezinssituatie. Dit draagt bij aan een efficiënter gebruik van de bestaande woningvoorraad.

Bouwen voor verschillende doelgroepen

In de regionale woondeal is, vooruitlopend op de wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting, afgesproken dat gemeentes toewerken naar 30% sociale huur in de woningvoorraad. Hier werken wij als gemeente ook naartoe.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen het volkshuisvestingsprogramma op

De woningmarkt is constant in ontwikkeling. Om te kunnen blijven sturen op een gezond woonbeleid, gaan we aan de slag met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma. Dit is met de invoering van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting een verplicht instrument geworden voor gemeenten, als verdieping op de omgevingsvisie.

We blijven startersleningen verlenen

Een starterslening is een aanvullende lening boven op de hypotheek van starters voor de koop van hun eerste woning. Deze lening helpt om het verschil te overbruggen tussen de prijs van de woning en het bedrag dat iemand maximaal kan lenen met een hypotheek. Hiermee vergroten we de kansen voor starters.

We sturen op minimaal 30% sociaalsegment en 35% middensegment bij huur

In de 'Verordening sociale woningbouw en middensegment Zoeterwoude 2024' zijn de verplichtingen opgenomen. Deze verplichtingen met betrekking tot de segmenten van woningbouwprojecten zijn voorwaarden voor akkoord op het project.

Lokale woonzorgvisie

Wat willen we bereiken?

Leefomstandigheden en zelfredzaamheid van kwetsbare groepen verbeteren

Bij 'kwetsbare groepen' kunnen we denken aan ouderen en mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen een woonzorgvisie op, in de regio en lokaal

In 2026 stelt de gemeente Zoeterwoude een integrale woonzorgvisie op, die is afgestemd op de subregionale koers van de Leidse regio. Als basis hiervoor is samen met de andere vier gemeenten in de Leidse regio, woningcorporaties, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties een subregionaal woonzorgcomponent ontwikkeld. Dit component geeft richting aan de afstemming tussen wonen en zorg voor verschillende aandachts- groepen: ouderen (waaronder mensen met een lichamelijke beperking), dak- en thuisloze inwoners, mensen die wonen met begeleiding, jeugd en vluchtelingen. De lokale woonzorgvisie van Zoeterwoude sluit aan op deze regionale visie, maar is toegespitst op de specifieke behoeften en uitdagingen binnen onze gemeente.

Woonwagens

Wat willen we bereiken?

Een eigen woonwagen die in een goede toestand is

De gemeente heeft één woonwagen in eigendom. Deze woonwagen verkeert in slechte staat en voldoet niet meer aan de huidige standaard.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan de woonwagen vervangen

Eind 2025 zetten we de eerste stappen om de bestaande woonwagen te vervangen door een nieuwe woonwagen, die voldoet aan de huidige standaard en duurzaamheidseisen.

Overzicht woningbouwplannen

Project	2025	2026	2027	2028
Swetterhage		pm		
Europaweg 2			36	
Kerklaan/Ambachtsherenweg		47		
Hoge Rijndijk 103	23			
Hans Ecklplein		100		
Nassaulaan 34/36		9		
Totaal	23	156 + pm	36	0

3A.6 Grondzaken

Portefeuillehouder: wethouder H.P. Olthof

In dit onderdeel bespreken we de grondzaken die niet onder andere programmaonderdelen vallen. Dit gaat over het beheer van panden en gronden die eigendom zijn van de gemeente, de verkoop van snippergroen, parkeerplaatsen en grond voor nutsvoorzieningen. Het beleid voor aan- en verkopen staat in de Nota Grondbeleid.

Wat willen we bereiken?

Een efficiënte verkoop van gronden tegen 2025

Onze doelen voor 2026 zijn om het innen van retributies (betalingen voor diensten) te verbeteren. Daarnaast willen we snippergroen, parkeerplaatsen en gronden voor nutsvoorzieningen efficiënt en verantwoord verkopen of verpachten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij richten ons op het beheer en de verkoop van gemeentelijke gronden

We brengen het gemeentelijke vastgoed in kaart. En we werken mee aan het verkopen, verhuren of in gebruik geven van gronden zonder strategisch doel. We houden alleen vastgoed en gronden die belangrijk zijn voor het functioneren van de openbare ruimte of die een sociale of maatschappelijke functie vervullen. Bij het afhandelen van aanvragen over grondzaken houden we rekening met het Didam-arrest. Verder toetsen we aanvragen aan geldend beleid en besteden we aandacht aan het verbeteren van het innen van verkoopprijzen en retributies.

3A.7 Ruimtelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder: wethouder H.P. Olthof

De ambities en opgaven in het fysieke domein zijn groot. Als gemeente werken wij actief aan het realiseren van deze ambities en opgaven. We doen dit in samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Onze inzet vertaalt zich in een reeks lopende en toekomstige projecten in de fysieke leefomgeving. Omdat niet alles tegelijk kan, kiezen we voor een realistische en haalbare investeringsplanning. We spreiden de uitvoering van projecten over meerdere jaren en sturen actief op fasering en prioritering.

Daarnaast werken we op regionaal niveau binnen Holland Rijnland aan de ruimtelijke puzzel en zijn we met collega-gemeenten een stevige gesprekspartner voor de Provincie Zuid-Holland en het Rijk. In de Regionale Investeringsagenda zijn de gezamenlijke thema's benoemd, zoals: een toekomstbestendige leefomgeving, een goede bereikbaarheid en een innovatieve economie.

Vastgoed

Wat willen we bereiken?

De gemeente Zoeterwoude streeft naar de ontwikkeling van een centrale vastgoedfunctie die beleidsafdelingen en portefeuilles dienstverlenend ondersteunt binnen vastgestelde financiële en kwalitatieve kaders. Hiervoor is een stevige basis nodig van inzicht, samenhang en concrete stappen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Portefeuilleanalyse (vastgoed in kaart brengen)
- Koppeling met Duurzaamheidsbeleid
- Financieel Perspectief
- Beleidsperspectief
- Digitalisering
- Inrichten van een Vastgoedmanagement Office (VGMO)

Project: Barrepolder-Oost

Wat willen we bereiken?

Nieuw bedrijventerrein Barrepolder-Oost ontwikkelen

We onderzoeken of de Barrepolder-Oost in Alphen aan den Rijn geschikt is als nieuw bedrijventerrein. De locatie is strategisch voor de regio Holland Rijnland. In 2025 wordt hiervoor een bestuursovereenkomst opgesteld tussen de provincie Zuid-Holland en de gemeenten Zoeterwoude en Alphen aan den Rijn. We wegen ruimtelijke, economische en maatschappelijke belangen zorgvuldig af.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren gezamenlijk de verkenningen en onderzoeken uit die zijn opgenomen in de bestuursovereenkomst

Samen met onze partners voeren we verkenningen en onderzoeken uit, zoals opgenomen in de bestuursovereenkomst. We kijken naar:

- ontwikkelkosten en financiële haalbaarheid;
- mogelijkheden voor regie op de inrichting;
- regionale behoefte en type bedrijvigheid;
- gevolgen voor verkeer en ontsluiting.

Als er voldoende duidelijkheid is over deze punten, ontwikkelen we een masterplan als basis voor besluitvorming.

Project: Hart van duurzame vooruitgang

Wat willen we bereiken?

We ontwikkelen het recreatief transferium tot een aantrekkelijk, toekomstbestendig gebied.

Hiervoor wordt een visie met afwegingskader opgesteld. Het gebied moet bijdragen aan recreatie, biodiversiteit, duurzaamheid en een gezonde leefomgeving. Daarbij blijven rust, kleinschaligheid en het open veenweidelandschap belangrijke uitgangspunten.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente faciliteert initiatiefnemers bij de uitvoering van de visie

We ondersteunen plannen die passen binnen het afwegingskader en bijdragen aan meer kwaliteit, reuring en diversiteit in het gebied. Daarbij richten we ons op het beter benutten van bestaande gebouwen, het realiseren van passende nieuwe functies, het verbeteren van routes voor langzaam verkeer en het versterken van de landschappelijke inpassing.

Project: Ambachtsherenweg/Kerklaan - Rijnhart Wonen

Wat willen we bereiken?

Nieuwe appartementen Rijnhart Wonen aan Ambachtsherenweg en Kerklaan

In het complex komen 47 sociale en middenhuurwoningen, een toename van 11 woningen. We dragen daarmee bij aan meer passende en betaalbare woonruimte voor onder andere jongeren en ouderen in Zoeterwoude-Dorp. Het plan vervangt een verouderd gebouw dat niet meer voldoet aan de eisen van deze tijd.

Wat gaan we daarvoor doen?

We begeleiden de nieuwbouw en de herinrichting van het omliggende openbare gebied

Daarbij toetsen we of het plan past binnen de ruimtelijke kaders, maken we afspraken over de inzet van gemeentelijke grond en beoordelen we of we een vergunning kunnen verlenen. Ook zorgen we dat onze betrokken teams tijdig adviseren over de ruimtelijke en maatschappelijke effecten.

Project: Faciliteren woningbouwontwikkeling Europaweg 2

Wat willen we bereiken?

Verkennen woningen op het terrein aan Europaweg 2

We willen dat ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het project Europaweg 2, plaatsvinden op een manier die zorgvuldig, transparant en in samenspraak met de omgeving verloopt. Daarbij streven we naar een balans tussen het algemeen belang (zoals woningbouw) en de leefomgeving van inwoners. Door het verbeteren van participatie versterken we het vertrouwen van bewoners in ruimtelijke besluitvorming en vergroten we het draagvlak voor ontwikkelingen in de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken een plan met de projectgroep, en stemmen dat af met de regionale partners

In het project Europaweg 2 nemen we het signaal van omwonenden serieus: de ervaringen met het eerdere participatieproces hebben geleid tot een herziening. We sturen actief aan op een herzien participatietraject waarin bewoners opnieuw, en op betekenisvolle wijze, worden betrokken. De gemeenteraad wordt hierbij tijdig geïnformeerd over het proces en de gemaakte keuzes. Op deze manier werken we aan meer zorgvuldige, toegankelijke en transparante besluitvorming.

Project: Opstellen van een ontwikkelkader voor de Keer-Weer

Wat willen we bereiken?

Gemengd woon-werkgebied Keer-weer

We stellen een aangepast ontwikkelkader voor de Keer-weer op. Zo willen we ervoor zorgen dat hier een gemengd woon-werkgebied komt. In 2026 gaan we vanuit ontwikkelkader aan de slag met de eerste plannen van initiatiefnemers.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken de gebiedsvisie Keer-weer uit

In 2026 gaan we vanuit ontwikkelkader aan de slag met de eerste plannen van initiatiefnemers.

Project: Flexwonen Molenpad

Wat willen we bereiken?

Verkennen flexwoningen Molenpad

We verkennen of het mogelijk is circa 50 flexwoningen neer te zetten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We onderzoeken samen met Rijnhart Wonen de haalbaarheid van flexwoningen aan het Molenpad

We stellen een nota van uitgangspunten vast en we doen een ruimtelijk en financieel haalbaarheidsonderzoek voor de locatie. Dit moet leiden tot een samenwerkingsovereenkomst waarin we concrete afspraken maken over de bouw van deze flexwoningen.

Portefeuillehouder: wethouder A. Beekhuizen-Wesseling

Project: Herontwikkeling Klaverhal

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendige oplossing

Er is een scenario gekozen voor de ontwikkeling van de Klaverhal in relatie tot sportpark Haasbroek.

Wat gaan we daarvoor doen?

We onderzoeken verschillende mogelijkheden voor de inrichting van sportpark Haasbroek

Er zijn een aantal scenario's ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd, hieruit is een keuze gemaakt. Het gekozen scenario wordt met de stakeholders en een stuurgroep uitgewerkt.

Portefeuillehouder: burgemeester F.Q.A. van Trigt

Project: Nieuwbouw Bernardusschool Zoeterwoude-Rijndijk

Wat willen we bereiken?

We willen een toekomstbestendige Bernardusschool en omgeving creëren

De nieuwe Bernardusschool is in gebruik genomen na de zomervakantie van 2025. De school biedt nu voldoende ruimte voor onderwijs en sluit beter aan op de wensen van leerlingen, leerkrachten en ouders.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2026 ronden we het project af met de sloop van het oude gebouw en de herinrichting van de buitenruimte

De sloop staat gepland voor begin 2026. Daarna richten we de buitenruimte opnieuw in, met ruimte voor groen, speelvoorzieningen en een veilige verkeerssituatie. De oplevering van de nieuwe buitenruimte verwachten we in het voorjaar van 2026.

Project: Permanente uitbreiding basisschool Het Avontuur

Wat willen we bereiken?

We werken naar voldoende capaciteit toe voor basisschool Het Avontuur

Hiervoor is permanente uitbreiding nodig, waarbij we rekening houden met de groei van het aantal leerlingen. De tijdelijke lokalen bieden hiervoor namelijk geen structurele oplossing.

Wat gaan we daarvoor doen?

We onderzoeken verschillende scenario's voor de Klaverhal voor de permanente uitbreiding

Er zijn verschillende scenario's voor de uitbreiding mogelijk. Wanneer er door de gemeenteraad besloten wordt om nieuwbouw van de Klaverhal in het gebied te realiseren is een combinatie met de uitbreiding van Het Avontuur een van de te onderzoeken scenario's.

3A.8 Duurzaamheid en milieu

Portefeuillehouder: wethouder A. Beekhuizen-Wesseling

Evalueren en integreren van de programma's duurzaamheid, energietransitie en klimaatadaptatie

In 2025 zijn we gestart met de evaluatie van het duurzaamheidsprogramma, het programma energietransitie en het programma klimaatadaptatie. Na de evaluatie is de ambitie om deze programma's te integreren in één programma. Doelstelling is om vanaf Q2 2026 te starten met de uitvoering daarvan. Het uitgangspunt is de basis op orde, dat betekent voornamelijk focussen op dat wat wettelijk verplicht is.

Energiebesparing

Wat willen we bereiken?

Energiebesparing door de publieke sector, inwoners en bedrijven in Zoeterwoude

Het doorvoeren van energiebesparende maatregelen bij private woningen, bedrijven en het gemeentelijk vastgoed met als doel een energie neutrale gebouwde omgeving in 2050.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente richt zich op energiebesparing in gemeentelijk vastgoed, woningen en bedrijfspanden. Voor het eigen vastgoed gelden de wettelijke duurzaamheidsnormen. Voor koop- en huurwoningen zetten we onder meer in op het Nationaal Isolatieprogramma, samenwerking met Groener Zoeterwoude, betere informatievoorziening, een soortenmanagementplan en een warmtenet in Rijndijk. Voor bedrijfspanden werken we dit uit in de Uitvoeringsagenda Grote Polder 2026–2030, verlengen we het duurzaamheidsloket tot minimaal 2027 en bieden we vanaf 2026 gratis energiescans aan.

Wijkaanpak Zoeterwoude-Rijndijk aardgasvrij 2030

Wat willen we bereiken?

Rijndijk aardgasvrij voor 2030

In 2020 is Rijndijk aangewezen als startwijk voor de warmtetransitie. Na onderzoek en participatie kozen inwoners van de drie grootste buurten (De Goede Herder, Rijnegom en Hoge Rijndijk Oost) voor een warmtenet als voorkeur om aardgasvrij te verwarmen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken de keuze voor een warmtenet verder uit in een Warmteprogramma

In 2025 heeft de raad gekozen om Rijndijk vóór 2030 aardgasvrij te maken. Deze keuze is vastgelegd in de herziene Transitievisie Warmte. We werken dit uit in een Warmteprogramma en starten daarna met een Wijkuitvoeringsplan (WUP).

Warmte Leidse regio

Wat willen we bereiken?

Duurzame warmtebronnen ontwikkelen en aantrekken

Zoeterwoude werkt samen met regiogemeenten aan het aantrekken van grote duurzame warmtebronnen, zoals restwarmte uit Rotterdam (WLQ+) en geothermie (Aardwarmte Rijnland). Deze bronnen zijn geschikt voor het verwarmen van ook slecht geïsoleerde gebouwen, zonder extra belasting van het elektriciteitsnet.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zijn actief in regionale samenwerkingen zoals WLR en Holland Rijnland

Zoeterwoude werkt met regiogemeenten aan de oprichting van een Regionaal Publiek Integraal Warmtebedrijf. Dit bedrijf legt warmtenetten aan en exploiteert deze. Zo borgen we publieke belangen in de warmtetransitie en profiteren we van schaalvoordelen.

Portefeuillehouder: wethouder A. Beekhuizen-Wesseling

Opwek Duurzame energie en het energienetwerk

Wat willen we bereiken?

Duurzame energie lokaal opwekken in samenhang met andere belangen en opgaven en een toekomstbestendig energienetwerk

De lokale opwek van duurzame energie en uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk vragen veel ruimte, terwijl ook natuur, woningbouw, bedrijvigheid, recreatie, infrastructuur en landbouw ruimte nodig hebben. De gemeente zet zich in om binnen deze beperkte ruimte zoveel mogelijk duurzame energie op te wekken en ruimte te reserveren voor netuitbreiding. Zo dragen we bij aan de regionale doelen voor elektrificatie en duurzame energie in Holland Rijnland.

Wat gaan we daarvoor doen?

Formuleren van een concreet doel voor duurzame opwek en acties ter invulling daarvan

Het concrete doel voor duurzame energieopwekking wordt in 2025 vastgelegd in het nieuwe duurzaamheidsprogramma. In 2026 geven we hier verdere invulling aan, met focus op:

- Regionaal zoeken naar ruimte voor duurzame energie in samenhang met andere ruimtelijke opgaven, zoals in het project 'Toekomstbestendige landschappen en energy lane' langs de N11, waarbij energie, landschap, mobiliteit, economie, natuur en duurzame mobiliteitspunten integraal worden meegenomen.
- Optoppen van bestaande locaties voor grootschalige opwek.
- Stimuleren van zon op (grote) daken, onder meer via samenwerking met Zon op Zoeterwoude en het onderzoek naar een energie-hub op de Grote Polder.

Daarnaast evalueren en herzien we in 2026 de welstandsnotitie voor kleine windturbines, vanwege het uitblijven van gebruik. We stellen in 2026 wijkplannen, een samenwerkingsovereenkomst en een netwerkontwikkelingskader (NOK) op met Liander, ter voorbereiding op de uitbreiding van het Laagspanningsnet in 2027. Hierbij maken we duidelijke afspraken over de uitvoering. Tot slot voeren we de acties uit de Actieagenda Netcongestie van de Regionale Energiestrategie Holland Rijnland uit.

Duurzame mobiliteit

Wat willen we bereiken?

We realiseren met de regio een duurzame mobiliteitsinfrastructuur

Regionaal werken we aan een duurzame mobiliteitsinfrastructuur. Daarbij is de auto niet meer de standaard. Hiervoor is het van belang dat alternatieven zoals de fiets en het openbaar vervoer aantrekkelijker worden. Zonder de regio kunnen we geen duurzame mobiliteitsinfrastructuur bereiken. De vormen van vervoer en hoeveel vervoerscapaciteit nodig zijn hangt sterk af van regionale woningbouw, bedrijventerreinen en recreatie. Daarnaast wordt regionaal besloten over veel mobiliteitszaken. Denk aan besluiten over buslijnen, rijks- en provinciale wegen en doorfietsroutes.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het aantal laadpalen in Zoeterwoude wordt vanaf 2026 sterk uitgebreid

Het laadpalenbeleid en de laadvisie zijn in 2025 vastgesteld. Hierdoor kan het aantal laadpalen vanaf 2026 worden uitgebreid.

We zetten regionaal volop in op alternatieven voor de auto

We gaan samen met de regio de aanleg van doorfietsroutes versnellen, zoals de route van Katwijk naar Alphen aan den Rijn. Ook gaan we met de regio de groenblauwe dooradering versterken. Dit moet onder andere zorgen voor meer aantrekkelijke wandel- en fietsroutes in Zoeterwoude.

Klimaatadaptie

Wat willen we bereiken?

De buitenruimte is in 2050 ingericht op het veranderende klimaat

Een klimaatbestendige gemeente betekent dat de gemeente zo is ingericht dat ze met extreem weer om kan gaan. Een voorbeeld hiervan is dat er in 2050 voldoende ruimte is voor het water om weg te stromen in periodes van extreme regenval. Ook willen we water opslaan als buffer in periodes van lange droogte.

Wat gaan we daarvoor doen?

Programma klimaatadaptatie evalueren en integreren met het programma duurzaamheid

Hierdoor ontstaat in 2025 een concreet programma wat te doen op het gebied van klimaatadaptatie in de periode 2026-2030. De uitvoering van het programma zal starten in 2026.

3A Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/Beleidsindicatoren

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Verplichte set beleidsindicatoren			
Beleidsindicatoren Economie			
Functiemenging ¹	67%	67%	67%
Vestigingen (van bedrijven) ²	145	145	145
Beleidsindicatoren Duurzaamheid			
Hernieuwbare elektriciteit ³	ntb	ntb	ntb
Beleidsindicatoren Volkshuisvesting			
Nieuw gebouwde woningen ⁴	106,0	5,5	0,5
Demografische druk ⁵	73,0	73,6	73,8

1 Bron: LISA, percentage - menging van wonen, werken, recreatie en detailhandel in gemeentelijke gebied

2 Bron: LISA, aantal per 1.000 inwoners (15-64 jaar)

3 Bron: RWS, opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa, percentage

4 Bron: BAG, aantal per 1.000 woningen

5 Bron: CBS, percentage 0-20 en 65+-jarigen ten opzichte van 20-64 jarigen

Wat mag dit kosten?

Financieel overzicht 3A Ontwikkeling leefomgeving

3A Ontwikkeling leefomgeving		Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
3A.1 Groene Hartbeleid	Lasten	78	154	91	75	75	75
	Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo		78	154	91	75	75	75
3A.2 Economische Zaken	Lasten	200	214	236	238	241	219
	Baten	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Saldo		199	213	235	237	240	218
3A.3 Vergunning, handhaving, toezicht	Lasten	774	697	724	724	724	724
	Baten	-282	-113	-106	-106	-106	-106
Saldo		492	585	618	618	618	618
3A.4 Omgevingswet	Lasten	460	313	143	114	114	114
	Baten	-	-14	-	-	-	-
Saldo		460	300	143	114	114	114
3A.5 Volkshuisvesting	Lasten	83	166	217	208	205	205
	Baten	-14	-23	-23	-23	-23	-23
Saldo		68	143	193	184	182	182
3A.6 Grondzaken	Lasten	53	82	17	17	17	17
	Baten	-77	-48	-34	-34	-34	-34
Saldo		-25	33	-17	-17	-17	-17

3A Ontwikkeling leefomgeving		Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
3A.7 Ruimtelijke Ontwikkeling	Lasten	465	622	497	495	495	495
	Baten	-1.419	-19	-2	-2	-2	-2
Saldo		-955	603	496	493	493	493
3A.8 Duurzaamheid	Lasten	1.150	2.465	1.570	1.476	1.476	1.271
	Baten	-198	-1.064	-407	-407	-407	-202
Saldo		952	1.401	1.164	1.069	1.069	1.069
Totaal	Lasten	3.262	4.714	3.495	3.347	3.347	3.120
Totaal	Baten	-1.992	-1.282	-573	-573	-573	-368
Totaal Saldo van baten en lasten		1.271	3.432	2.922	2.774	2.774	2.752
	Lasten/ Toev.	3.262	4.714	3.495	3.347	3.347	3.120
	Baten/ Onttr.	-1.992	-1.282	-573	-573	-573	-368
Resultaat		1.271	3.432	2.922	2.774	2.774	2.752

Financiële toelichting

De lasten in het programmaonderdeel 3A Ontwikkeling Leefomgeving dalen in 2026 met € 1.219.000 en de baten dalen in 2026 met € 709.000 ten opzichte van 2025. Hieronder staan per product de belangrijkste en grootste verschillen tussen 2026 en 2025. Daarnaast zijn er algemene verschillen door bijstellingen in de interne verrekeningen, de rentelasten en afschrijvingen op investeringen en indexering van de lasten en baten in 2026.

3A.1 Groene Hartbeleid

In 2026 dalen de lasten met € 63.000. Dit komt door het vervallen van eenmalige budgetten uit 2025, zoals € 25.000 voor Recreatie en Toerisme (eenmalige verhoging in 2025) en € 15.000 voor Biodiversiteit (eenmalige verschuiving in 2025 naar Groene Hart Beleid). Daarnaast wordt het budget voor Duurzaamheid met € 10.000 verlaagd vanwege lagere uitgaven in eerdere jaren. Een ombuigingsmaatregel zorgt voor een verlaging € 10.000 op het Groene Hart Beleid, zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen. Tot slot leiden de algemene verschillen tot een verlaging van € 33.000, grotendeels veroorzaakt door lagere interne verrekeningen.

3A.2 Economische Zaken

In 2026 stijgen de lasten met € 22.000. Dit komt vooral door het vervallen van incidentele budgetten uit 2025: € 50.000 voor onderzoek binnen Economische Gelegenheden en € 13.000 voor ROM 2024 bij Bedrijfsterreinen en Parkmanagement (eenmalige verhogingen in 2025). Tegelijkertijd wordt binnen Economische Gelegenheden € 16.000 toegevoegd voor de gemeentelijke bijdrage aan de opbouw van een ROM-B organisatie en wordt er Binnen Generieke digitale infrastructuur € 44.000 toegevoegd. Daarnaast stijgen de lasten met € 25.000 door algemene verschillen, voornamelijk veroorzaakt door hogere interne verrekeningen en lagere kapitaallasten.

3A.3 Vergunning, Handhaving en Toezicht

In 2026 stijgen de lasten met € 27.000 door algemene verschillen, vooral veroorzaakt door hogere interne verrekeningen.

De baten dalen met € 7.000: € 11.000 minder opbrengsten uit bouwvergunningen vanwege het vervallen van een incidentele stijging in 2025, deels gecompenseerd door een algemene stijging van € 4.000 door indexering.

3A.4 Omgevingswet

De lasten dalen met € 170.000, waarvan € 52.000 door het vervallen van eenmalig budget in 2025 voor de Omgevingswet en € 118.000 door algemene verschillen, vooral veroorzaakt door lagere interne verrekeningen.

De baten dalen met € 14.000 door het wegvallen van inkomsten uit bestemmingsplannen als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet,

3A.5 Volkshuisvesting

In 2026 stijgen de lasten cumulatief met € 51.000. Dit bestaat uit twee redenen. Ten eerst komt dit door een daling van de lasten met € 40.000: € 10.000 door een ombuigingsmaatregel op handhaving huisvesting (zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen), € 4.000 door het schrappen van niet-benutte belastingposten bij woningverhuur, en € 26.000 door het vervallen van eenmalig budget voor handhaving volkshuisvesting uit 2025. Ten tweede stijgen de lasten door een verhoging van € 91.000 door algemene verschillen, vooral veroorzaakt door hogere interne verrekeningen.

3A.6 Grondzaken

In 2026 dalen de lasten met € 65.000 door algemene verschillen, vooral veroorzaakt door lagere interne verrekeningen.

De baten dalen met € 14.000, doordat in 2025 eenmalige correcties zijn toegepast: € 9.000 op huuropbrengsten van vastgoed en € 5.000 uit incidentele grondverkoop. Deze posten keren niet terug in 2026.

3A.7 Ruimtelijke Ontwikkeling

In 2026 dalen de lasten met € 125.000, voornamelijk door het vervallen van incidentele budgetten uit 2025. Dit betreft onder andere € 15.000 voor de ongelijkvloerse kruising Burgemeester Smeetsweg, € 15.000 voor gebiedsontwikkeling Barrepolder, € 20.000 voor de Vastgoedcarroussel, € 11.000 voor Hart van Duurzame Vooruitgang en € 17.000 voor Flex Wonen. Daarnaast wordt het budget voor Zwethof met € 10.000 verlaagd op basis van de actuele plannings de verwachte inzet van capaciteit binnen dit project. Tot slot nog een daling in de algemene verschillen van € 37.000, vooral veroorzaakt door lagere interne verrekeningen en lagere kapitaallasten.

De baten dalen in 2026 met € 17.000 door het vervallen van een eenmalige vergoeding voor projectleiding bij Verde Vista Meerburg, die alleen in 2025 van toepassing was.

3A.8 Duurzaamheid

In 2026 dalen de lasten binnen het programma Duurzaamheid met € 895.000, voornamelijk door het vervallen van incidentele budgetten uit 2025. Dit betreft onder andere € 155.000 voor de Duurzaamheidsagenda, € 43.000 voor energietransitieprojecten, € 79.000 voor Rijndijk van gas los en € 20.000 voor de initiatievenpot. Daarnaast zijn er budgettaire neutrale mutaties van € 92.000 voor milieuadvies via de Omgevingsdienst, € 104.000 voor energiearmoede, - € 25.000 voor de SPUK-regeling Lokale Aanpak Isolatie en € 488.000 voor SPUK CDOKE Klimaat- en energiebeleid. Een stijging van € 61.000 volgt uit algemene verschillen, vooral veroorzaakt door hogere interne verrekeningen.

De baten dalen met € 657.000, grotendeels door de budgettaire neutrale mutaties van de hierboven genoemde SPUK-regelingen en subsidies

3B Beheer Openbare ruimte

Portefeuillehouder: wethouder A. Beekhuizen-Wesseling

Dit onderdeel omvat de onderwerpen Openbare Ruimte, Riolering, Afval en reiniging. In dit programma staan de gemeentelijke activiteiten voor het beheer en onderhoud van de verschillende disciplines. Daarnaast bevat dit programma het beleid binnen de gemeente. In de openbare ruimte kijken we realistisch naar de investeringen en budgetten en zoeken we continu naar balans in het licht van de financiële ombuigingen.

Wat willen we bereiken?

De instandhouding van een duurzame en veilige openbare ruimte

We zorgen ervoor dat het dagelijkse en planmatige beheer op orde is.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren tijdig onderhoudswerkzaamheden uit

Voor de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden aan de openbare ruimte volgen we het Beheerplan Openbare Ruimte 2024-2028. Daarnaast voeren we klein en groot onderhoud uit op basis van visuele inspecties om het areaal in goede staat te houden. Hiervoor is jaarlijks een budget gereserveerd dat voorziet in de benodigde onderhoudsactiviteiten voor de komende jaren.

We handelen meldingen over de openbare ruimte tijdig af

We reageren binnen 5 werkdagen op meldingen van inwoners. Waar mogelijk handelen we meldingen direct af. Als de afhandeling meer tijd kost, bijvoorbeeld door afhankelijkheid van derden, informeren we de melder hierover.

3B.1 Openbare ruimte

Het onderdeel Openbare Ruimte omvat de volgende disciplines: openbaar groen, wegen, straten en pleinen, straatmeubilair, openbare verlichting, civiele kunstwerken, verkeer, watergangen en speelvoorzieningen. Daarnaast worden de projecten van team Buitenruimte in dit overzicht beschreven.

Openbaar groen

Wat willen we bereiken?

Het openbaar groen is duurzaam en biodivers

Openbaar groen draagt bij aan een leefbare, duurzame en aantrekkelijke omgeving waar ook ruimte is voor kleine zoogdieren, vogels en insecten. We beheren het groen met respect voor mens, dier en natuur, zorgen voor duurzaamheid, spelen in op klimaatverandering en stimuleren actief de biodiversiteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

Beplanting vernieuwen in integrale projecten

Bij herinrichtingen vervangen we bestaande beplanting door toekomstbestendige, biodiversiteitsversterkende soorten. Waar mogelijk vervangen we verharding door groen, wat regenwater beter laat infiltreren en bijdraagt aan klimaatadaptatie en een groener straatbeeld.

Net onderhoud openbaar groen

Het grootste deel van het onderhoud voeren onze eigen medewerkers uit, maaien besteden we uit. We gebruiken geen chemische bestrijdingsmiddelen, zodat we een veilige en gezonde leefomgeving voor mens en dier behouden.

Wegen, straten en pleinen

Wat willen we bereiken?

De wegen, straten en pleinen blijven duurzaam in stand op een goed kwaliteitsniveau

We zorgen dat straten, wegen en pleinen veilig en goed onderhouden zijn. Gladde wegen pakken we effectief aan om ongevallen te voorkomen. Tegelijk houden we rekening met het veranderende klimaat, bijvoorbeeld door maatregelen tegen wateroverlast en hittestress. Zo dragen we bij aan een veilige, toegankelijke en gezonde leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren inspecties uit en zorgen dat de wegen, straten en pleinen goed worden onderhouden

In 2025 is er een wegininspectie uitgevoerd, waarbij we de kwaliteit van onze openbare wegen, straten en pleinen beoordeelden. Aan de hand van de wegininspecties wordt er een onderhoudsplanning gemaakt voor 2026 en 2027. Dit gaat om zowel groot als klein onderhoud. In de winterperiodes voeren we preventieve strooiacties uit met behulp van een eigen gladheidsmeldingssysteem.

We nemen klimaat adaptieve maatregelen

Bij groot onderhoud wordt er bekeken waar er klimaat adaptieve maatregelen toegepast kunnen worden. Een voorbeeld hiervan is het aanleggen van 'open' bestrating, zodat meer regenwater door de bodem kan worden opgevangen.

Straatmeubilair

Wat willen we bereiken?

Er is voldoende en passend straatmeubilair op de juiste plaats

Wij gaan slim om met vervanging, verwijdering of reparatie van het straatmeubilair. Dit doen we op een duurzame manier.

Wat gaan we daarvoor doen?

We plaatsen onderscheidende paaltjes op A-locaties

Het plaatsen van 'Zoeterwoudse' paaltjes zal beperkt worden tot locaties waar bestaande paaltjes door hun levensduur aan vervanging toe zijn en een functionele noodzaak bestaat. Dit zorgt voor een kostenefficiënte en duurzame aanpak in lijn met de financiële ruimte van de gemeente.

We zorgen dat het meubilair goed wordt onderhouden en schades worden opgelost

Straatmeubilair houden we schoon en netjes. Dit doen we aan de hand van de inspectie uit 2024. Reparaties of vervangingen aan meubilair worden conform planning uitgevoerd. We treden adequaat op bij schademeldingen, zodat de schade sneller verhaald kan worden.

Openbare verlichting

Wat willen we bereiken?

De openbare verlichting is energiezuinig en functioneert goed

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting houden we op orde. Wij bekijken de mogelijkheden om de CO₂-reductie zoveel mogelijke realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij voeren vervangingsprogramma's uit en verduurzamen bestaande verlichting

We verbeteren de openbare verlichting door onderhoudsgevoelige installaties te vervangen en de eerste generatie LED-armaturen te vernieuwen. Tegelijk sturen we op kortere responstijden van de netbeheerder bij storingen.

Na de succesvolle pilot met 100 solar tubes in 2023 – goed voor 3135 kg CO₂-reductie per jaar en 85% stroombesparing – rollen we deze innovatie in 2025 en 2026 verder uit op doorgaande wegen. Hiermee vergroten we de duurzaamheid en betrouwbaarheid van onze verlichting. Alleen de armaturen waarvan de levensduur afloopt worden vervangen.

Civiele kunstwerken

Wat willen we bereiken?

De civiele kunstwerken zijn veilig en in goede staat

Wij vervangen, reinigen en repareren de civiele kunstwerken, zodat zij goed functioneren en veilig blijven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij voeren de maatregelen uit de managementrapportage 2024 voor kunstwerken uit

Hierin staan diverse werkzaamheden vermeld zoals: schilderen, reinigen of het vervangen van onderdelen van civiele kunstwerken. In 2025 zijn we begonnen met de ontwerpfase van een nieuw civiel kunstwerk op de Hoge Rijndijk (bij Heineken). In 2026 pakken we ook de overige kunstwerken aan.

Verkeer

Wat willen we bereiken?

Fietsgebruik stimuleren

We starten met de aanleg van het oostelijke gedeelte van de doorfietsroute Leiden-Zoeterwoude-Alphen aan den Rijn en gaan we verder met het fietspadenplan.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan onveilige verkeerssituaties aanpassen en voorkomen

Op basis van meldingen passen we, waar mogelijk verkeersproblemen aan. Daarnaast kijken we bij herinrichtingen welke verbeteringen er mogelijk zijn. Bij nieuwe ontwikkelingen denken we mee om een zo goed mogelijke verkeerssituatie te realiseren voor alle verkeersdeelnemers.

We verbeteren de fietsinfrastructuur

We starten met de aanleg van de doorfietsroute langs de Hoge Rijndijk, tussen de gemeentegrens met Alphen aan den Rijn en de rotonde Burgemeester Smeetsweg. Bij het fietspadenplan kijken we waar de voorkeur ligt om de resterende financiële middelen in te zetten.

Watergangen

Wat willen we bereiken?

Een schoon en goed doorstromend watersysteem

In het waterrijke polderlandschap van Zoeterwoude is goed waterbeheer essentieel. Door sloten regelmatig uit te baggeren houden we het water op de juiste diepte. Zo voorkomen we wateroverlast bij hevige regenval en versterken we de biodiversiteit in en rond het water.

Stabiele oevers met oog voor de natuur

Voor de stabiliteit van de weg en oevers is het belangrijk om de oevers stevig te houden. Dit doen wij door het tijdig vervangen van beschoeiing. Als er voldoende ruimte en zon is kiezen wij voor natuurlijke oeverbeschoeiing met oeverplanten. Hier voelen dieren en planten zich meer thuis. Daarnaast heeft een natuurlijke oever een positief effect op de waterkwaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

We baggeren jaarlijks ongeveer 1/10 deel van de sloten in de gemeente

In 2025 is een tweejarig baggerbestek aanbesteed (Geerweg, Zwetpad, Molenpad). Een deel van de werkzaamheden loopt door tot in 2026. De planning is in afstemming met de landeigenaren.

Wij vervangen de beschoeiing conform het integraal beheerplan

We vervangen in 2026 de beschoeiing aan de Westeindseweg. De beschoeiingen van de Vogelweide worden ook vervangen, maar wordt meegenomen in het integraal project: 'Herinrichting Bloemenweide'.

Spelen

Wat willen we bereiken?

Voldoende beweeg- en speelgelegenheid voor kinderen en jongeren

Als gemeente willen wij graag dat onze kinderen en jongeren voldoende mogelijkheden hebben om te bewegen en te spelen. Daarom vinden wij het belangrijk dat er voldoende speel/sportplekken aanwezig zijn in de wijk. In het beleidsplan spelen staat wat er gedaan moeten worden om de speelruimte te verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij vervangen de speelplaatsen volgens het bestaande beleid

De aanleg, omvorming en inrichting van speelplekken wordt zoveel mogelijk binnen de integrale projecten opgepakt. In 2026 vervangen we in de wijk Vogelweide vier speelplekken. Verder staat de speelplek aan de Moerascypreslaan op de planning. Daarnaast vervangen we enkele losse toestellen in de gemeente.

Projecten Buitenruimte

Wat willen we bereiken?

Projecten in de buitenruimte pakken we integraal op

Dit betekent dat we werkzaamheden van verschillende vakdisciplines op elkaar afstemmen. Door projecten integraal op te pakken besparen we tijd en geld. Bovendien is het prettiger voor inwoners omdat de straat dan maar een keer open ligt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij voeren de projecten uit conform het projectenboek 2024-2029

Dit projectenboek zit als bijlage bij deze begroting. Het projectenboek beschrijft de inhoud van de projecten, de planning van de projecten en op welke wijze de projecten worden gefinancierd.

De volgende projecten gaan in 2026 in uitvoering:

- Vogelweide;
- Dorp Zuid;
- Vitaal Dorpscentrum fase 1;
- Bernardusschool schoolplein en openbaar gebied;
- Verbeteren fietsvoorziening industrieterrein Grote Polder;
- Vervangen toplaag voetbalvelden 3 en 4 Meerburg;
- Jongerenplek Molenpad;
- Speelplek Moerascypreslaan;
- Doorfietsroute Hoge-Rijndijk Oost ;
- Vervangen fietspad Lange en Korte Kerkepad;
- Glasvezel bedrijventerreinen (extern project met impact openbare ruimte);
- Vervangen midden spanning Zoeterwoude Rijndijk;
- Groot onderhoud/vervanging civieltechnische kunstwerken.

3B.2 Afval en reiniging

Wat willen we bereiken?

Afvalscheiding met DIFTAR en broninzameling voor schonere afvalstromen

Zoeterwoude streeft naar duurzaam afvalbeheer met minder restafval en betere scheiding. We gebruiken DIFTAR: inwoners betalen voor restafval, andere stromen worden apart ingezameld. In 2024 steeg het restafval naar 108 kg per inwoner, vooral door vervuild PBD-afval. Onze focus ligt daarom op het verbeteren van de kwaliteit van gescheiden afval, met name plastic. Daarnaast blijven we inzetten op goede service en op het vergroten van kennis en betrokkenheid van inwoners. Samen werken we aan een circulaire samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verbeteren afvalinzameling met nieuwe locaties, afvalcoaches en educatie

Om het serviceniveau te verbeteren breiden we het aantal inzamellocaties voor oud papier uit en vernieuwen we alle gft-cocons. Ook starten we met een afvalcoach die inwoners praktische tips geeft over afvalscheiding. Deze maatregelen moeten leiden tot minder vervuiling in de afvalstromen, wat boetes voorkomt en bijdraagt aan een schone en duurzame leefomgeving.

We verhogen het tarief van de afvalstoffenheffing om de afvalinzameling kostendekkend te maken

De kosten van afvalinzameling en -verwerking zijn al enkele jaren hoger dan de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing. Hierdoor is de zogeheten kostendekkendheid van de tarieven op dit moment erg laag. Hierdoor zijn wij genoodzaakt de tarieven te laten stijgen.

In de begroting 2024 is een verhoging van het vastrecht en het tarief voor diftar verwerkt, zoals aangegeven in onderstaande tabel. Door de tarieven te verhogen stijgt de kostendekkendheid van 76,4% in 2023 stapsgewijs naar 95% in 2026.

Ontwikkeling tarieven	2025	2026	2027	2028
Vastrecht	+5%	+5%	+5%	+5%
Diftar	+10%	+10%	+5%	+5%

3B.3 Riolering

Wat willen we bereiken?

Het rioolstelsel blijft robuust

Onze doelstelling is het in stand houden van een robuust gemeentelijk rioleringsstelsel, waarbij we zo min mogelijk overstorten op oppervlaktewater en er ook zo min mogelijk uitval van gemalen en drukriolering plaats vindt. Op deze wijze proberen we een zo groot mogelijke waterveiligheid voor bewoners en bedrijven mogelijk te maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We onderhouden het rioolstelsel en zorgen waar mogelijk voor verbetering

Om onze doelstelling te bereiken reinigen en inspecteren we periodiek ons vrijvervalstelsel. Op basis van de inspectiegegevens voeren we deelreparaties en vervangingen van gehele strengen uit. De gemalen en drukriolering worden tijdig vervangen op basis van leeftijd en werking om uitval en overlast/ schade te voorkomen. Bij rioolvervangingen wordt er gescheiden riolering aangelegd, waarbij het streven is 100% af te koppelen. Waar nodig wordt er waterberging aangelegd om de veranderingen in het klimaat op te vangen. Een gescheiden riolering is een rioolsysteem waarbij vuilwater (van bijvoorbeeld wc, douche en keuken) en hemelwater (regenwater) via aparte buizen worden afgevoerd.

We vervangen verschillende riolen in Zoeterwoude

In 2026 starten we met de uitvoering van rioolvervangingen in de Vogelwijk en het Dorpscentrum. Het gemaal de Loethe is samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland aangepast en starten we met de rioolvervanging in de Dr. Kortmannstraat. De voorbereiding voor de rioolvervanging in Rijnegom- Oost (omgeving 5 mei laan) is opgestart waarbij de uitvoering is gepland voor 2027 en 2028.

3B Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Verplichte set beleidsindicatoren			
Huishoudelijk restafval ¹	108	70	85

¹ Bron: CBS, kilogram per inwoner

Wat mag dit kosten?

Financieel overzicht 3B Beheer Openbare ruimte

3B Beheer Openbare ruimte		Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
3B.1 Openbare ruimte	Lasten	3.314	3.723	3.866	4.039	4.142	4.315
	Baten	-238	-91	-144	-144	-144	-144
Saldo		3.076	3.632	3.722	3.895	3.998	4.171
3B.2 Afval en reiniging	Lasten	1.075	1.068	1.111	1.135	1.134	1.134
	Baten	-1.197	-1.297	-1.435	-1.523	-1.593	-1.667
Saldo		-122	-229	-324	-388	-459	-533
3B.3 Riolering	Lasten	1.120	1.127	1.196	1.265	1.409	1.494
	Baten	-1.340	-1.594	-1.588	-1.674	-1.749	-1.846
Saldo		-220	-466	-393	-409	-339	-352
Totaal	Lasten	5.508	5.919	6.172	6.438	6.686	6.944
Totaal	Baten	-2.775	-2.982	-3.167	-3.341	-3.486	-3.658
Totaal Saldo van baten en lasten		2.734	2.937	3.005	3.097	3.200	3.286
	Lasten/ Toev.	5.508	5.919	6.172	6.438	6.686	6.944
	Baten/ Onttr.	-2.775	-2.982	-3.167	-3.341	-3.486	-3.658
Resultaat		2.734	2.937	3.005	3.097	3.200	3.286

Financiële toelichting

De lasten in het programmaonderdeel 3B Beheer Openbare Ruimte stijgen in 2026 met € 253.000 en de baten stijgen in 2026 met € 185.000 ten opzichte van 2025. Hieronder staan per product de belangrijkste en grootste verschillen tussen 2026 en 2025. Daarnaast zijn er algemene verschillen door bijstellingen in de interne verrekeningen, de rentelasten en afschrijvingen op investeringen en indexering van de lasten en baten in 2026.

3B.1 Openbare Ruimte

In 2026 stijgen de lasten met € 143.000, € 82.000 door hogere kosten voor openbare verlichting en door € 131.000 aan hogere algemene kosten, vooral veroorzaakt door hogere interne verrekeningen en lagere kapitaallasten. De begroting 2026 is op diverse posten (vele plussen en minnen) € 38.000 hoger dan de primaire begroting 2025. Daarnaast is er een budgettair neutrale post van € 100.000 voor schadeherstel bij werkzaamheden aan kabels en leidingen, die volledig wordt gedekt door bijbehorende baten.

Tegelijkertijd dalen de verkeersgerelateerde lasten met € 208.000 door ombuigingsmaatregelen van € 50.000 voor het verkeersveiligheidsplan en € 58.000 het beheer van bermen, gazons en watergangen (zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen) en tenslotte het vervallen van een incidenteel SPUK-budget van € 100.000 uit 2025.

De baten stijgen met € 53.000, voornamelijk door de dekking van schadeherstel inzake kabels en leidingen van € 100.000, terwijl € 50.000 aan incidentele SPUK-opbrengsten uit 2025 vervalst. Een kleine daling van € 3.000 volgt uit algemene verschillen.

3B.2 Afval en Reiniging

In 2026 stijgen de lasten met € 43.000 door algemene verschillen, voornamelijk veroorzaakt door indexering en interne verrekeningen.

De baten stijgen met € 138.000, waarvan € 101.000 voortkomt uit een verhoging van de afvalstoffenheffing/reinigingsrecht doordat er nog geen sprake is van 100% kostendekkendheid van afval. In 2026 stijgt het vastrecht met 5% en het diftar tarief met 10%. Vanaf 2027 stijgen beide tarieven met 5%. Tevens is er een stijging van € 37.000 uit algemene verschillen, voornamelijk veroorzaakt door indexering.

3B.3 Riolering

In 2026 stijgen de lasten met € 69.000, voornamelijk veroorzaakt door hogere kapitaallasten.

De baten nemen af met € 6.000. Enerzijds een stijging van de rioolrechten met € 16.000 en een verhoging van € 48.000 met betrekking tot indexering. Daartegenover staat een daling van € 70.000 als gevolg van een lagere vrijval vanuit de voorziening Riolering. De kostendekkendheid is namelijk lager dan 100%.

Investerings 3B Beheer Openbare ruimte

Investerings 3B Beheer openbare ruimte						
Jaar aanvraag krediet	Omschrijving object	Investerings- bedrag	Kapitaallasten			
			2026	2027	2028	2029
2026	Renovatatie beschoeiingen 2026	213.000	-	9.585	9.542	9.500
	Renovatatie voedingskst OVL 2027	-	-	-	-	-
	Renovatatie voedingskst. OVL 2026	25.000	-	1.792	1.783	1.775
	Renoveren en omvormen groen 2026	205.000	-	14.692	14.623	14.555
	Uitv. Beleidsplan spelen 2025	69.070	-	4.950	4.927	4.904
	Vervangen riolering 2026	840.247	-	-	21.006	20.922
	Vervangen straatmeubilair 2026	36.250	-	3.806	3.788	3.770
	VV drukriolering 2026	72.025	-	5.162	5.138	5.114
	VV gemalen electro-mechanisch 2026	15.695	-	1.125	1.120	1.114
	Nieuwe Brug Weipoortse Vliet	500.000	-	10.833	10.792	10.750
	OVL Solar Tubes 2026	100.000	-	4.500	4.480	4.460
	OVL Vervanging LED armaturen 2026	60.000	-	2.700	2.688	2.676
Totaal 2026		2.136.287	-	59.145	79.887	79.540
2027	Renovatatie beschoeiingen 2027	213.000	-	-	9.585	9.542

Investerings 3B Beheer openbare ruimte						
			Kapitaallasten			
Jaar aanvraag krediet	Omschrijving object	Investerings- bedrag	2026	2027	2028	2029
	Renoveren en omvormen groen 2027	205.000	-	-	14.692	14.623
	Uitv. Beleidsplan spelen 2026	69.070	-	-	4.950	4.927
	Vervangen OVL Keer-Weer armaturen	12.000	-	-	540	538
	Vervangen OVL Weipoortseweg armaturen	75.000	-	-	3.375	3.360
	Vervangen straatmeubilair 2027	36.250	-	-	3.806	3.788
	Vervangen weg Rijnegom oost	1.550.000	-	-	59.417	59.158
	Vervanging bestrating Keer-Weer	120.000	-	-	4.600	4.580
	Vervanging riolering 2027	658.438	-	-	16.461	16.395
	VV gemalen 2027	591.250	-	-	456	42.373
	VV gemalen electro-mechanisch 2027	383.237	-	-	-	27.465
	OVL Solar Tubes 2027	100.000	-	-	4.500	4.480
	OVL Vervanging LED armaturen 2027	60.000	-	2.700	2.688	2.676
Totaal 2027		4.073.245	-	2.700	125.070	193.906
2028	Uitv. Beleidsplan spelen 2027	69.070	-	-	-	4.950
	OVL Solar Tubes 2028	100.000	-	-	-	4.500
	Vervanging riolering 2028	618.000	-	-	-	15.450
	BRP maatregelen riolering 2028	96.750	-	-	-	2.419
	Renoveren en omvormen groen 2028	105.000	-	-	-	7.525
	Vervangen straatmeubilair 2028	36.250	-	-	-	3.806
	Uitv. Beleidsplan spelen 2028	69.000	-	-	-	4.945
	OVL Vervanging LED armaturen 2028	60.000	-	2.700	2.688	2.676
Totaal 2028		1.154.070	-	2.700	2.688	46.271
2029	Uitvoering beleidsplan spelen 2029	69.070	-	-	-	-
	Vervanging riolering 2029	884.054	-	-	-	-
Totaal 2029		953.124	-	-	-	-
Totaal		8.316.726	-	64.545	207.645	319.717

Investerings toelichting

Zie de toelichting bij 3B.1 en het Projectenboek Buitenruimte 2025-2029 in de bijlage. De kredieten voor riolering zijn uitgebreid toegelicht in het Integraal Waterketenplan 2025-2029.

2.1.4 Overhead

Portefeuillehouders burgemeester F.Q.A. van Trigt en wethouder H.P. Olthof

Omschrijving van het programma

Overhead is het geheel van activiteiten, gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de programma's nemen we alleen de kosten op die direct samenhangen met het primaire proces, zoals de salarislasten. De indirecte kosten, die samenhangen met de werkzaamheden van de gemeente, staan in het programma Overhead.

Het programma Overhead is nauw verwant met de paragraaf 2.2.5 Bedrijfsvoering. Hierin zijn de diverse overheadzaken verder uitgewerkt en omschreven. In programma Overhead zijn de doelstellingen, prestaties en activiteiten terug te vinden. Verder nemen we in dit programma de formatie en de kengetallen op.

4A Overhead

In de onderstaande paragrafen geven we per programmaonderdeel van Overhead weer wat we willen bereiken, en wat we daarvoor gaan doen.

Portefeuillehouder: burgemeester F.Q.A. van Trigt

Personeel

Wat willen we bereiken?

De organisatie is toekomstbestendig

Concrete stappen in de organisatieontwikkeling zijn in volle gang. Met deze ontwikkeling versterken we de effectiviteit en kwaliteit van onze dienstverlening. We werken hiermee aan een robuuste en toekomstbestendige organisatie, die in staat is de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente optimaal in te vullen.

Gemeente Zoeterwoude is een aantrekkelijke werkgever

We zijn trots op onze organisatie, op elkaar, op onszelf en Zoeterwoude. Daarmee creëren we werkplezier, persoonlijke groei, motivatie en een basis voor nieuwe successen. Wij vinden het belangrijk dat een medewerker ervaart dat hij of zij in zijn kracht staat en voldoening uit zijn werk haalt. Een medewerker voelt zich optimaal gefaciliteerd en creëert tijd om te investeren in persoonlijke ontwikkeling. Ook vinden wij het belangrijk dat medewerkers werken in een veilige (fysieke en digitale) werk- en leeromgeving, waarbij hij/zij het werk verricht waar dit het beste past en leidt tot het beste resultaat.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bouwen aan de professionalisering van de organisatie

In 2024 is een nieuwe organisatiestructuur ingevoerd. Deze nieuwe structuur vormt de basis om de organisatie verder te versterken en te professionaliseren. De focuspunten in 2026 worden nader beschreven in de paragraaf 2.2.5 Bedrijfsvoering. Op de stappen in de organisatieontwikkeling te kunnen zetten is een incidenteel werkbudget van € 150.000 nodig.

Goed werkgeverschap: actualiseren van het functieboek

Een belangrijk onderdeel van het professionaliseren van de organisatie is het actualiseren van taken, rollen en verantwoordelijkheden. Het functieboek is de plek waar de verschillende functies in beschreven staan (conform HR21 methode). We gaan aan de slag om het functieboek te actualiseren, zie ook de toelichting in de paragraaf 2.2.5 Bedrijfsvoering. De actualisatie gebeurt door een onafhankelijke commissie conform een vastgestelde methode (HR21). De totale herwaardering van het functieboek wordt geraamd op een verhoging van de salariskosten van € 50.000.

Huisvesting

Wat willen we bereiken?

Het gemeentehuis is een geschikte plek voor ontmoeting, dienstverlening en werken

In het dagelijks functioneren van de organisatie staat, zowel ambtelijk als bestuurlijk, het gemeentehuis centraal. Het bestuur moet hier goed kunnen vergaderen. Het is daarnaast een plek die transparantie uitstraalt en toegankelijk is voor onze inwoners als plek van ontmoeting met elkaar en het bestuur. In de basis moet het pand ook plek bieden aan onze dienstverlening en passen bij het imago dat wij als gemeente uit willen stralen. Als werkplek voor de ambtelijke organisatie moet het gemeentehuis een moderne, efficiënte werkomgeving bieden die de samenwerking tussen de verschillende organisatieonderdelen bevordert.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren een meerjarenonderhoudsplan uit voor het gemeentehuis

We stelden in 2024 een nieuwe meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op. Dit MJOP biedt de komende tijd de onderlegger voor het onderhoud dat wij aan ons pand uitvoeren. Binnen dit MJOP vallen zaken die technisch noodzakelijk zijn voor het dagelijks beheer van het pand en zaken die de uitstraling van het gemeentehuis bevorderen. We houden bij het plegen van (groot) onderhoud rekening met het onderzoek naar de toekomst van het gemeentehuis.

We richten onderdelen van ons kantoor moderner, efficiënter en aantrekkelijker in.

Een belangrijk onderdeel van aantrekkelijk werkgeverschap is een prettige fysiek werkomgeving, die aansluit bij de aard van de werkzaamheden. In dat kader is het nodig om meer ruimte te bieden aan ontmoeting, overleg en gefocust werk. Relatief kleine ingrepen, zoals het neerzetten van bel- en vergadercabines, het meer transparant maken van de uitstraling van de werkkamers en een aantal wijzingen rond het meubilair, verwachten wij hier een goede impuls te kunnen geven. Afhankelijk van een haalbaarheidsstudie wordt besloten of de gemeente kan investeren in deze ontwikkeling of kiest voor anderen maatregelen. Deze studie wordt in het tweede kwartaal van 2026 in besluitvorming gebracht.

We zorgen voor een gezonde en veilige kantooromgeving voor onze medewerkers.

Uit extern onderzoek naar de werkomgeving in het gemeentehuis is naar voren gekomen dat onderhoud aan het gebouw nodig is. Het gebouw moet voldoen aan gezondheid- en veiligheidseisen. Het is daarom nodig om te investeren in het gebouw. Primair wordt aandacht gegeven aan aanpassingen aan het binnenklimaat en de veiligheid. Afhankelijk van een haalbaarheidsstudie wordt besloten of de gemeente investeert in deze ontwikkeling of kiest voor andere maatregelen. Deze studie wordt in het tweede kwartaal van 2026 in besluitvorming gebracht.

Portefeuillehouder: wethouder H.P. Olthof

ICT en Bedrijfsvoering

De onderdelen ICT en Bedrijfsvoering beschrijven we gezamenlijk, omdat deze onderwerpen nauw verwant zijn aan elkaar. Onder het onderdeel bedrijfsvoering omschrijven we onze 'interne' bedrijfsvoering en ook zaken die zijn belegd bij de centrumregeling Bedrijfsvoering Leidse regio.

Wat willen we bereiken?

De bedrijfsvoering ondersteunt en versterkt de organisatie

Met de bedrijfsvoering van de gemeente zorgen we voor een efficiënte en effectieve inzet van middelen, de uitvoering van onze projecten en de dienstverlening aan onze inwoners. Op de achtergrond waarborgen we de bestuurlijke verantwoording, bouwen we aan de juiste organisatie en beheren we de risico's. Beleid en bedrijfsvoering raken elkaar continu, denk hierbij aan de dagelijkse processen en systemen die worden ingezet bij het werken. Binnen de bedrijfsvoering zorgen we dat de juiste randvoorwaarden voor medewerkers zijn ingericht om hun werk te kunnen verrichten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We sturen op onze regionale bedrijfsvoering

We werken inmiddels enige jaren samen in de Centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio, met de gemeenten Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest. In deze samenwerking is een groot deel van de interne dienstverlening rond bedrijfsvoering belegd. Denk hierbij aan de onderdelen ICT, HRM, Financiën, Inkoop en Juridische Zaken. Binnen de Centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio werken we constant aan de verbetering van de kwaliteit

en continuïteit van de dienstverlening, zorgen voor het verminderen van de kwetsbaarheid en letten we op de kosten.

We bouwen door op ons contact en opdrachtgeverschap richting de Centrumregeling

Per 2025 is de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Leiden binnen de bestaande centrumregeling verlengd. We zijn tevreden met het onderbrengen van de bedrijfsvoering bij de gemeente Leiden tot zo ver en zetten in op het voortzetten van deze samenwerking. We werken met elkaar verder aan een strategische bedrijfsvoeringsagenda, waarbij in het bijzonder aandacht is voor de thema's duurzame inzetbaarheid, wendbare bedrijfsvoering en digitale transformatie. Zo houden we onze dienstverlening op peil en versterken we deze waar nodig en mogelijk. We gaan het gesprek aan over de kosten van de dienstverlening en zorgen dat dit in balans blijft met de maat en schaal van Zoeterwoude.

4A Kengetallen en Financieel overzicht

	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Verplichte set beleidsindicatoren				
Formatie ¹	9,42	9,48	9,61	9,06
Bezetting ²	8,11	7,90	7,20	7,48
Apparaatskosten (overhead) per inwoner ³	€ 1.169	€ 1.231	€ 1.094	€ 1.094
Externe inhuur	30,0%	35,7%	9,8%	9,3%
Overhead in procenten van de totale lasten	23,5%	25,3%	19,3%	17,9%

¹ Formatie per 1.000 inwoners

² Bezetting per 1.000 inwoners

³ Kosten als percentage van totale loonsom + totale kosten inhuur externen

Wat mag dit kosten?

Financieel overzicht Overhead

4A Overhead		Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
4A.1 Personeel	Lasten	4.257	2.480	2.582	2.432	2.432	2.432
	Baten	-11	-9	0	0	0	0
Saldo		4.246	2.471	2.583	2.433	2.433	2.433
4A.2 Huisvesting	Lasten	305	268	302	296	296	292
	Baten	-	-10	-	-	-	-
Saldo		305	258	302	296	296	292
4A.3 ICT	Lasten	104	453	291	240	240	240
	Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo		104	453	291	240	240	240
4A.4 Bedrijfsvoering	Lasten	3.227	3.103	3.218	3.218	3.218	3.215
	Baten	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Saldo		3.226	3.102	3.218	3.218	3.218	3.215
Totaal	Lasten	7.894	6.304	6.394	6.187	6.186	6.180
Totaal	Baten	-12	-20	-0	-0	-0	-0
Totaal Saldo van baten en lasten		7.882	6.284	6.394	6.187	6.186	6.179
	Lasten/ Toev.	7.894	6.304	6.394	6.187	6.186	6.180
	Baten/ Onttr.	-12	-20	-0	-0	-0	-0
Resultaat		7.882	6.284	6.394	6.187	6.186	6.179

Financiële toelichting

De lasten in het programma 4A Overhead stijgen in 2026 met € 90.000 en de baten dalen in 2026 met € 20.000 ten opzichte van 2025. Hieronder staan per product de belangrijkste en grootste verschillen tussen 2026 en 2025. Daarnaast zijn er algemene verschillen door bijstellingen in de interne verrekeningen, de rentelasten en afschrijvingen op investeringen en indexering van de lasten en baten in 2026.

4A.1 Personeel

De lasten stijgen in 2026 met € 102.000 door hogere lasten voor de herijking van het functieboek HR21 (€ 50.000) en door hogere lasten in 2026 voor algemene verschillen (€ 52.000).

De baten dalen in 2026 met € 10.000 door het aframen van de huuropbrengsten van het gemeentehuis.

4A.2 Huisvesting

De lasten stijgen in 2026 met € 34.000 door met name hogere lasten in 2026 voor verzekeringen en belastingen (€ 28.000).

De baten dalen in 2026 met € 10.000 door lagere baten voor algemene verschillen.

4A.3 ICT

De lasten dalen in 2026 met € 162.000 door met name hogere lasten in 2025 voor budget Wet Open Overheid (€ 85.000) en door lagere lasten in 2026 door een verschuiving van budget voor IDA naar het product 4A.4 Bedrijfsvoering (€ 39.000).

Daarnaast dalen de lasten nog door een ombuigingsmaatregel (€ 50.000), zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen.

4A.4 Bedrijfsvoering

De lasten stijgen in 2026 met € 115.000 door met name hogere lasten in 2026 voor verzekeringen en belastingen (€ 38.000) en door hogere lasten door een verschuiving van budget van het product 4A.3 ICT voor het budget IDA (€ 39.000) en door hogere lasten voor IDA (€ 73.000).

Daarnaast dalen de lasten nog door een ombuigingsmaatregel (€ 26.000), zie ook de bijlage Ombuigingen en besparingen.

2.1.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Portefeuillehouder: wethouder H.P. Olthof

Omschrijving van het programma

Het programma Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien geeft inzicht in het beleid en de ontwikkelingen over inkomsten en opbrengsten voor de realisatie van het gewenste gemeentelijke voorzieningenniveau.

5A Algemene dekkingsmiddelen

Wat willen we bereiken?

Een financieel gezonde gemeente voor nu en in de toekomst

Een financieel gezonde gemeente voor nu en in de toekomst bereiken we met een verantwoord en stabiel financieel beeld met structureel sluitende begrotingen. Uit lokale belastingen en heffingen krijgen we voldoende middelen binnen voor een structureel sluitende begroting. De algemene uitkering is actueel en realistisch. Dividend draagt bij aan een sluitende begroting. Het financieringsresultaat is zo gunstig mogelijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op de onderstaande wijze willen wij onze doelstelling bereiken:

- we passen de belastingopbrengsten tenminste aan met de inflatiecorrectie en verwerken de effecten van het door de raad genomen besluit over ombuigingen;
- we hanteren in beginsel kostendekkende tarieven voor gemeentelijke diensten;
- we nemen de te verwachte opbrengsten uit areaaluitbreidingen van woningen en niet-woningen realistisch mee in de begroting;
- we bewaken de kwaliteit van de BSGR met het oog op volledige en betrouwbare WOZ-processen en heffings- en invorderingsprocessen van belastingen;
- we houden de criteria (maatstaven) in de Algemene uitkering actueel maar ook realistisch;
- we lenen zo goedkoop mogelijk waardoor de rentelasten laag blijven. De renteopbrengsten ramen we realistisch maar voorzichtig.

5A Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Verplichte set beleidsindicatoren			
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	1.156 ¹	€ 1.209 ²	€ 1.241 ³
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	1.176 ¹	€ 1.209 ²	€ 1.271 ³
Gemiddelde WOZ-waarde van woningen	467.000 ⁴	486.000 ⁵	523.000 ⁶

1 Bron: Jaarrekening Gemeente Zoeterwoude 2024

2 Bron: Begroting Gemeente Zoeterwoude 2025

3 Bron: Gemiddelde woonlast woningen Zoeterwoude 2025 uit COELO geïndexeerd met het inflatiepercentage

4 Bron: Waarderingskamer, in euro's

5 Bron: Begroting Gemeente Zoeterwoude 2025, in euro's

6 Bron: Waarderingskamer geïndexeerd met waardeinstijging volgens BSGR

Financieel overzicht Algemene dekkingsmiddelen

5A Algemene dekkingsmiddelen		Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
5A.1 Belastingen	Lasten	316	335	352	352	352	352
	Baten	-5.739	-6.127	-6.821	-6.972	-6.983	-7.062
Saldo		-5.424	-5.793	-6.469	-6.621	-6.632	-6.710
5A.2 Financiering	Lasten	190	293	101	619	963	1.253
	Baten	-809	-378	-353	-323	-298	-298
Saldo		-619	-85	-252	296	664	955
5A.3 Algemene uitkering	Lasten	-	-	-	-	-	-
	Baten	-17.056	-18.498	-18.804	-18.783	-18.868	-19.290
Saldo		-17.056	-18.498	-18.804	-18.783	-18.868	-19.290
5A.4 Onvoorzien en overige	Lasten	-87	210	373	374	374	374
	Baten	-463	-1	-1	159	319	479
Saldo		-551	209	372	533	693	853
Totaal	Lasten	419	838	826	1.345	1.688	1.979
Totaal	Baten	-24.068	-25.005	-25.980	-25.920	-25.831	-26.171
Totaal Saldo van baten en lasten		-23.649	-24.167	-25.153	-24.575	-24.143	-24.192
	Lasten/ Toev.	419	838	826	1.345	1.688	1.979
	Baten/ Onttr.	-24.068	-25.005	-25.980	-25.920	-25.831	-26.171
Resultaat		-23.649	-24.167	-25.153	-24.575	-24.143	-24.192

Programma	L/B	Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Lasten	2.966	2.776	2.947	2.936	2.882	2.882
	Baten	-223	-231	-254	-280	-254	-254
Saldo		2.743	2.546	2.693	2.656	2.628	2.628
2 Samenleving	Lasten	11.106	13.607	12.630	12.265	12.276	12.270
	Baten	-3.656	-4.332	-3.094	-3.015	-3.043	-3.078
Saldo		7.450	9.275	9.536	9.250	9.234	9.192
3 Wonen en Ruimte	Lasten	8.771	10.633	9.668	9.785	10.033	10.064
	Baten	-4.766	-4.264	-3.740	-3.914	-4.059	-4.026
Saldo		4.005	6.369	5.927	5.871	5.974	6.038
4 Overhead	Lasten	7.894	6.304	6.394	6.187	6.186	6.180
	Baten	-12	-20	-0	-0	-0	-0
Saldo		7.882	6.284	6.394	6.187	6.186	6.179
5 Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	419	838	826	1.345	1.688	1.979
	Baten	-24.068	-25.005	-25.980	-25.920	-25.831	-26.171
Saldo		-23.649	-24.167	-25.153	-24.575	-24.143	-24.192
Totaal	Lasten	31.155	34.159	32.465	32.518	33.067	33.375
Totaal	Baten	-32.725	-33.852	-33.068	-33.129	-33.188	-33.530
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN		-1.569	307	-603	-611	-121	-155
RESERVES 5 Algemene dekkingsmiddelen	Toevoeging	2.776	976	719	708	460	453
	Onttrekking	-2.839	-1.703	-381	-352	-345	-293
Saldo		-63	-727	338	356	114	160
Totaal	Toevoeging	2.776	976	719	708	460	453
Totaal	Onttrekking	-2.839	-1.703	-381	-352	-345	-293
TOTAAL MUTATIES IN RESERVES		-63	-727	338	356	114	160
	Lasten/ Toev	33.932	35.135	33.183	33.226	33.527	33.828
	Baten/ Onttr.	-35.564	-35.555	-33.449	-33.481	-33.533	-33.823
RESULTAAT		-1.632	-420	-265	-255	-6	5

Financiële toelichting

5A.1 Belastingen

We laten de lasten van inwoners niet meer stijgen dan strikt noodzakelijk

De doelstelling van het belastingbeleid van de gemeente is er steeds op gericht de lasten van inwoners niet meer te laten stijgen dan strikt noodzakelijk is om het voorzieningenniveau in de gemeente in stand te houden. Dit betekent meestal dat elk jaar een inflatiecorrectie plaatsvindt. Het inflatiepercentage is een afgeleide van de index van de consumentenprijsindex uit de raming in het CEP 2025 van het Centraal Economisch Planbureau.

Deze index gebruiken we omdat deze het meest dicht bij het percentage ligt van de algemene prijsstijgingen in Nederland waar consumenten voor andere uitgaven ook mee te maken hebben. Voor 2026 houden we daarom rekening met een stijging van 3,0% voor inflatiecorrectie.

Daarnaast heeft de raad op 3 juli 2025 besloten om de OZB voor niet-woningen extra te laten stijgen met 4,7%. Dit besluit is genomen om het effect van de dalende rijksbijdrage in de komende jaren te dempen. Dit betekent dat er sprake is van een verhoging van 3,0% bij de OZB voor eigenaren van woningen en 7,7% voor eigenaren of gebruikers van niet-woningen.

Verder houden wij rekening met de groei van het aantal woningen in de gemeente. Hierdoor nemen de totale opbrengsten in euro's toe. Procentueel blijft de verhoging beperkt tot de genoemde percentages.

Wet onroerende zaken (WOZ)

De uitvoering van de WOZ is uitbesteed aan de Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Dit samenwerkingsverband voert voor 11 gemeenten en het Hoogheemraadschap van Rijnland de heffing en invordering van de lokale en waterschapsbelastingen uit. Verder beoordeelt de landelijke Waarderingskamer de kwaliteit van de waardering van WOZ-objecten en de uitvoering van de wet WOZ binnen de gemeente. Voor Zoeterwoude is het algemene oordeel over 2025 "Goed". Dat betekent dat de kwaliteit van de taxaties van goede kwaliteit is en het werkproces van de WOZ op alle onderdelen aan de kwaliteitseisen voldoet. Dat is niet alleen belangrijk voor onze eigen heffingen. De Belastingdienst en het Waterschap maken ook gebruik van de WOZ waarde. Daarnaast bepaalt het voor een deel de hoogte van de huur van woningen.

De BSGR hanteert een kostprijsmodel dat is gebaseerd op het aantal handelingen per belastingsoort. Hierdoor is er beter zicht op de kosten van de belastingprocessen. De begroting 2026 van de BSGR laat zien dat de kosten voor het waarderen van de WOZ-objecten € 149.000 bedraagt en voor het opleggen en innen van alle aanslagen € 61.300.

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De opbrengst uit OZB is een algemeen dekkingsmiddel voor de gemeente en ter vrije bestemming van de raad. Met de inkomsten uit OZB dekken we in 2026 ongeveer 20% van de kosten van de gemeente. Na de groei van woningen in 2024 en 2025 verwachten we dat het aantal woningen in 2026 gelijk blijft. We voorzien pas weer in 2027 een verdere stijging in het aantal woningen. Voor de belastingopbrengsten van 2026 hoeven we hier dus geen rekening mee te houden. Voor 2026 komen de basisopbrengsten uit op € 2,8 miljoen. De basisopbrengsten verhogen we met een inflatiecorrectie van 3,0% en een extra verhoging voor niet-woningen met 4,7%. In de onderstaande tabellen staat dit verder uitgelegd.

Door de verwachte groei van de woningen ziet de woningvoorraad er de komende jaren als volgt uit:

Ontwikkeling woningvoorraad	2025	2026	2027	2028	vanaf 2029
Aantal woningen per 1-1	4.578	4.578	4.612	4.630	4.756
Groei gedurende het jaar	0	34	18	126	0
Jaarlijkse groei in %	0%	0,7%	0,4%	2,72%	0%

We verwachten geen nieuwe woningen in 2026, maar er zijn nog wel een aantal nieuwe woningen in 2025 opgeleverd. Meer woningen betekent hogere inkomsten uit OZB. Het betekent ook hogere kosten vanwege uitbreiding van het voorzieningenniveau. Op basis van bovenstaande uitgangspunten zijn de verwachte inkomsten voor de OZB 2025 berekend en in onderstaande tabel opgenomen.

Opbrengst uit OZB	Eigenaren woningen	Eigenaren niet-woningen	Gebruikers niet-woningen
Opbrengstverwachting 2025	2.774.700	2.471.100	1.118.700
Volume uitbreiding 2025-2026	0	0	0
Basisopbrengsten 2026	2.775.000	2.471.100	1.118.700
Indexstijging 3%	81.100	74.100	33.500
Begrote opbrengst 2026	2.855.800	2.545.200	1.152.200

De komende jaren stijgt de OZB-opbrengst door de verwachte groei van het aantal woningen. In onderstaande tabel is deze groei in beeld gebracht.

Opbrengst uit OZB	2026	2027	2028	2029
Eigenaren woningen	2.855.800	2.877.100	2.888.300	2.966.900
Eigenaren niet-woningen	2.545.200	2.545.200	2.545.200	2.545.200
Gebruikers niet-woningen	1.152.200	1.152.200	1.152.200	1.152.200
Totale opbrengst	6.553.200	6.574.500	6.585.700	6.664.300

In december 2025 stelt de raad de tarieven voor 2026 vast aan de hand van de bovenstaande opbrengstraming en de meest recente waardeontwikkeling van het vastgoed. Als de waarde van onroerend goed in het economisch verkeer stijgt, kunnen de tarieven lager worden vastgesteld. Als de waarde daalt, stijgen de tarieven om de gewenste opbrengst te realiseren. Daarmee is de waardeontwikkeling van woningen niet van invloed op de inkomsten uit OZB. Wel kan de waardeontwikkeling van onroerend goed in individuele gevallen afwijken van het gemiddelde. Daardoor is het mogelijk dat individuele aanslagen afwijken van de gemiddelde waardedaling of stijging van alle objecten.

BedrijvenInvesteringsZone (BIZ)

Voor het afgebakende gebied Industrierrein Grote Polder is een BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) ingesteld in samenwerking met de Vereniging Grote Polder. Op basis van de WOZ-waarde van de panden in het gebied betalen de ondernemers een opslag op de OZB. De opbrengst van deze heffing betalen wij, na aftrek van de perceptiekosten, in de vorm van een subsidie door aan de Vereniging Grote Polder. Zij verzorgt hiermee het beheer van het bedrijventerrein, zoals onderhoud en veiligheid. In 2025 is er een nieuwe verordening vastgesteld voor de periode 2026-2030. We hebben de jaarlijkse opbrengsten en subsidie hierop aangepast naar een bedrag van ongeveer € 165.900.

5A.2 Financiering Dividend

De gemeente heeft aandelen in de volgende bedrijven:

Bank Nederlandse Gemeenten

Aandelenbezit: 26.871 van in totaal 55.690.720 aandelen (0,05%).

Verwachte dividenduitkering: € 60.000.

Ontwikkelingen: geen bijzonderheden.

Netwerkbedrijf Alliander

Aandelenbezit: 216.395 van in totaal 136.794.964 (0,16%).

Verwachte dividenduitkering: € 150.000.

Ontwikkelingen: in 2021 is de kapitaalstructuur van Alliander versterkt met een obligatielening van € 600 miljoen, waarbij het mogelijk is om op termijn de lening om te zetten in aandelen. Sinds 2022 ontvangen we jaarlijks een rentevergoeding. Dit stopt als de lening is omgezet in aandelen. Alliander heeft aangegeven dat dit mogelijk

al in 2025 of 2026 al aan de orde kan zijn. Op het moment van schrijven van deze begroting is nog niet duidelijk of dit inderdaad het geval zal zijn. Indien de lening inderdaad is omgezet in aandelen verhoogt dit de winst en daarmee het dividend van Alliander op korte termijn waarschijnlijk niet. Door de grote uitdagingen in het kader van de energietransitie is op dit moment onzeker wat de omvang van de dividenduitkering in de toekomst is. In 2023 is het zelfs mogelijk gemaakt dat het Rijk mede-eigenaar van Alliander kan worden als er meer financiering nodig is dan de bestaande aandeelhouders kunnen leveren. Als dit gebeurt dan ontvangen de bestaande aandeelhouders minder dividend. Vooralsnog is € 150.000 per jaar als dividenduitkering begroot. Dat is gebaseerd op de dividenduitkeringen van de afgelopen paar jaar. We houden de ontwikkeling in de gaten.

Waterbedrijf Oasen

Aandelenbezit: 9 van in totaal 748 aandelen (0,74%).

Verwachte dividenduitkering: nihil.

Ontwikkelingen: geen bijzonderheden.

Toelichting: de aandeelhouders van Oasen ontvangen geen dividend. Het bedrijf werkt met kostendekkende watertarieven en streeft geen winst na.

Financieringsresultaat en renteontwikkeling

Het financieringsresultaat is het gevolg van de afronding van het renteomslagpercentage. Om de juiste rentekosten aan alle investeringen toe te rekenen delen we het totaal aan te betalen rente in het begrotingsjaar door het financieringstekort in het begrotingsjaar. De uitkomst van die rekensom geeft de omslagrente aan die we vervolgens afronden op 0,1% nauwkeurig. Het verschil dat daardoor ontstaat is het financieringsresultaat. Op begrotingsbasis maken we berekeningen zo nauwkeurig mogelijk. Omdat de marktrente de afgelopen periode is gestegen is het renteomslagpercentage voor 2025 bepaald op 0,5% (was 0,5% in 2025). Dit relatief kleine verschil komt doordat onze leningportefeuille nu nog uit veelal leningen met een lage rente bestaat. Daarnaast ontvangen we ook weer rente op onze banktegoeden. Vanaf 2027 zal de omslagrente en daarmee het financieringsresultaat verder toenemen. Nieuwe af te sluiten leningen hebben een aanzienlijk hogere rente dan het gemiddelde rentepercentage in de bestaande leningportefeuille. En omdat de financieringsbehoefte naar verwachting vanaf 2027 nog verder oploopt vanwege de verwachte (maatschappelijke) investeringen zorgt dit voor hogere rentekosten in de komende jaren. Daarom houden we in de begroting 2026-2029 rekening met rentekosten van € 498.000 in 2026 naar € 700.000 in 2029.

5A.3 Algemene uitkering

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2025 van het Rijk. Daarin zijn de ontwikkelingen uit de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk meegenomen. Deze ontwikkelingen zorgen nog steeds voor een forse daling van de algemene uitkering vanaf 2028. Voor 2026 en 2027 heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld, waardoor de daling voor een deel is gedempt. Dit komt met name door een beperkte structurele demping van het ravijnjaar, maar voor het belangrijkste deel door incidentele middelen voor Jeugdhulp. Vanaf 2028 zijn deze incidentele middelen niet toegekend, waardoor het meerjarenbeeld nog steeds fors negatief is. De VNG blijft in onderhandeling met het Rijk om de taken en middelen van gemeenten beter in balans te brengen met elkaar.

Er is ook nog geen besluit genomen over een definitieve herverdeling van het gemeentefonds en het ingroeipad ervan. Zoals in de raadsmededeling over de meicirculaire 2025 is aangegeven is het herverdeeeffect van het gemeentefonds momenteel berekend op € 1,1 miljoen (nadelig). Het Rijk onderzoekt op dit moment de redelijkheid van de herverdeling om ongewenste effecten voor een belangrijk deel te voorkomen. Dit beïnvloedt overigens de totale omvang van het gemeentefonds (landelijk) niet. Dit staat daardoor los van het 'ravijnjaar', maar het zorgt wel voor een groter financieel probleem. We verwachten de uitkomsten van de onderzoeken

pas begin 2026. De bedoeling van het Rijk was om de uitkomsten te betrekken bij het opstellen van haar Voorjaarsnota 2027. Door de val van het kabinet is het onzeker of dit nog steeds de planning van het Rijk blijft.

Verder hebben we alle maatstaven herijkt die invloed hebben op de omvang van de algemene uitkering, zoals het aantal inwoners en woningen dat toeneemt door de groei van de gemeente. Ook is de inflatiecorrectie die het Rijk heeft doorgevoerd meegenomen. In de raadsinformatiebrief van juni 2025 is de raad geïnformeerd over de ontwikkelingen in de meicirculaire 2025. Hieronder zijn de mutaties kort toegelicht en is in de tabel de ontwikkeling van de algemene uitkering in beeld gebracht.

+ = voordelig	2026	2027	2028	2029
Beginstand algemene uitkering	17.819	17.879	17.883	18.027
Specificatie mutaties meicirculaire 2026				
1. Algemene ontwikkeling en groei	540	553	853	1.115
2. Damping ravijnjaar	106	108	109	114
3. Effecten Jeugdzorg	262	235	2	11
4. Overige kleinere mutaties	78	8	9	10
Totaal mutaties meicirculaire 2025	985	904	985	1.263
Algemene uitkering in begroting 2026-2029 (na meicirculaire 2025)	18.804	18.783	18.868	19.290

Toelichting op mutaties meicirculaire

1. Algemene ontwikkeling en groei	De stijging van de algemene uitkering komt vooral door het aanpassen van het budget naar prijspeil 2026 in combinatie met bijstellingen van de groei van het areaal (woningen en inwoners). De algemene uitkering is vanaf 2026 fors lager dan in 2025 vanwege het ravijnjaar.
2. Damping ravijnjaar	Het kabinet heeft in haar Voorjaarsnota 2025 extra middelen ter beschikking gesteld om het ravijnjaar voor een (beperkt) deel te dempen. Dit levert een bedrag op van ongeveer € 106.000 in 2026 tot € 114.000 vanaf 2029.
3. Effecten Jeugdzorg	In de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk heeft het kabinet incidenteel ook extra middelen voor Jeugdzorg toegekend in de jaren 2026 en 2027. Vanaf 2028 is de besparing die binnen de Jeugdzorg gerealiseerd dient te worden nog blijven staan en zijn de middelen weer op het niveau van 2025 gekomen.
4. Overige kleinere mutaties	De overige mutaties betreffen diverse kleinere mutaties in budgetten van met name het sociaal domein, zoals voor participatie en armoedebestrijding onder kinderen. In 2026 is eenmalig een extra bedrag van € 66.000 opgenomen vanwege het uitstel voor de invoering van het WMO abonnementstarief. De bedoeling was dat dit in 2026 al werd ingevoerd, maar dit is een jaar uitgesteld.

Stelpost groei van de gemeente

Tegenover de hogere inkomsten vanwege groei van de gemeente in de komende jaren staan ook hogere kosten voor onder andere sociale voorzieningen en maatschappelijke ondersteuning, cultuur en onderhoud. Om die reden is bij de stelposten een deel van de groei beschikbaar gehouden voor ontwikkelingen in de komende jaren. Deze kan in de komende jaren concreet worden ingevuld voor noodzakelijke uitgaven.

Verder is het besluit van de raad verwerkt om 50% van de stelpost groei in te zetten. Dit besluit is genomen om het effect van de dalende rijksbijdrage in de komende jaren te dempen.

5A.4 Mutaties reserves

In hoofdstuk 3.2 worden de mutaties in de reserves nader toegelicht.

5A.5 Onvoorzien en overig

Stelposten en onvoorzien

In de begroting is een aantal stelposten opgenomen ter dekking van onvoorziene kosten en verwachte onderuitputting van een aantal specifieke budgetten.

Onvoorzien

In de begroting nemen we standaard een bedrag op voor kosten die bij het opstellen van de begroting niet konden worden voorzien en waarvan uitstel tot een volgend begrotingsjaar niet verantwoord is. De stelpost Onvoorzien baseren we op ongeveer € 5 per inwoner. Vanwege de stijging van het aantal inwoners stijgt de stelpost Onvoorzien. In 2026 bedraagt de stelpost daarom € 56.000 (was € 55.000 in 2025).

Investeringsplan

In het meerjareninvesteringsplan staan alle lopende en toekomstige investeringen met het geplande jaar van uitvoering opgenomen. Op basis van deze planning berekenen wij de verwachte kapitaallasten van deze investeringen. In de praktijk weten wij dat de planning van de uitvoering van de projecten door allerlei oorzaken kan veranderen. Hierdoor zijn projecten later afgerond en starten de kapitaallasten ook later dan gepland. Het budget voor kapitaallasten is daarom elk jaar te ruim ingeschat. Om dit effect tegen te gaan verlagen wij het berekende budget voor kapitaallasten uit het meerjareninvesteringsplan jaarlijks met € 150.000 door een stelpost onderuitputting kapitaallasten op te nemen.

Groei van de gemeente

Zoeterwoude groeit. Er zijn de afgelopen jaren meer woningen en inwoners in onze gemeente bijgekomen. Hierdoor zijn de inkomsten uit de algemene uitkering van het rijk en uit belastingen gestegen. De groei zorgt ook voor extra kosten. De kosten voor het beheer van de Openbare Ruimte stijgen. Ook de uitgaven in het Sociaal domein voor sociale voorzieningen en jeugd stijgen. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de omvang van deze extra kosten zijn, in welk tempo ze stijgen en in welke domeinen extra uitgaven nodig zijn. Om het geld in relatie tot de groei beschikbaar te houden en op de juiste tijd en plaats in te kunnen zetten, nemen wij een stelpost groei op. De stelpost is vanaf 2026 lager dan in voorgaande jaren. Dit komt door het besluit van de raad om 50% van de stelpost in te zetten om de effecten van de dalende rijksbijdrage in de komende jaren te dempen. Voor 2026 en verder is er daarom nog € 662.000 beschikbaar.

Jaar	2026	2027	2028	2029
Stelpost groei	€ 662.000	€ 662.000	€ 662.000	€ 662.000

Stelpost prijsindexatie

Bij de Staat van Zoeterwoude 2025 hebben we een bedrag voor loon- en prijsindexaties in de stelpost prijsindexatie gezet. Bij het opstellen van de begroting 2026 hebben we de stelpost volledig verdeeld over alle betrokken budgetten. Daarbij hebben we de salarissen met 3,7% verhoogd, de materiële budgetten met 3,4%, de subsidieuitgaven met 2,63% en de leges- en belastingopbrengsten met 3,0%. Deze percentages waren in de Staat van Zoeterwoude 2025 vastgesteld.

Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen

Met ingang van 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen van toepassing op gemeenten. Gemeenten zijn belastingplichtig voor de Vpb voor zogeheten ondernemingsactiviteiten als deze activiteiten aan de volgende drie criteria voldoen: een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, deelname aan het economisch verkeer en het hebben van een winstdoelmerk. Vanaf 2016 inventariseren wij jaarlijks, met fiscale ondersteuning, welke activiteiten van de gemeente aan deze eisen voldoen. Hieruit bleek dat wij geen activiteiten uitvoeren die hieronder vallen. Over enkele activiteiten is ook overleg gevoerd met de Belastingdienst. Zij hebben onze visie over die activiteiten bevestigd. Wel merken we 1% van de inkomsten op herbruikbare

afvalstoffen (metaal, papier, textiel etc) als winst aan. Dat doen we op basis van afspraken tussen de VNG en de belastinginspecteur. Voor Zoeterwoude gaat het om 1% van gemiddeld € 20.000 per jaar, ofwel € 200. Over de winst is 19% vennootschapsbelasting (circa € 40) verschuldigd. Dit bedrag ramen we niet apart.

Investerings

5A Algemene dekkingsmiddelen

5 Algemene dekkingsmiddelen						
			Kapitaallasten			
Jaar aanvraag krediet	Omschrijving object	Investerings- bedrag	2026	2027	2028	2029
2026	Vervanging rolbezem&sneeuwplough gladheid	24.000	-	2.520	2.508	2.496
Totaal 2026		24.000	-	2.520	2.508	2.496
2028	Vervanging Fuso pick-up wagen V-086- RN	55.000	-	-	-	5.775
Totaal 2028		55.000	-	-	-	5.775
Totaal		79.000	-	2.520	2.508	8.271

Vervanging rolbezem en sneeuwplough gladheid

In het kader van het onderhouds- en vervangingsprogramma wordt voorgesteld om de huidige rolbezem en sneeuwplough, ingezet voor gladheidsbestrijding, te vervangen en wordt er een investering van € 24.000 aangevraagd.

Vervanging Fuso pick-up wagen

In het kader van het reguliere vervangingsbeleid wordt voorgesteld om de Fuso pick-up met kenteken V-086-RN, bouwjaar 2019, in het jaar 2028 buiten gebruik te stellen. Ter vervanging van dit voertuig wordt een investering van € 55.000 opgenomen in het investeringsplan.

2.2 Paragrafen

In de begroting leggen we in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vast met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten die relaties kunnen hebben met meerdere programma's. De onderwerpen zijn in een eigen paragraaf opgenomen.

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Handhaving
9. Open en Toegankelijke Overheidsinformatie

2.2.1 Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in de lokale belastingen en heffingen. De paragraaf gaat in op de tariefontwikkeling, de opbrengsten, de lokale lastendruk en de kostendekkendheid van afvalstoffenheffing en rioolrecht.

1. Heffingen en leges in de gemeente Zoeterwoude

1. Onroerendezaakbelastingen (OZB)
2. Rioolheffing
3. Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht
4. Lijkbezorgingsrechten
5. Bedrijven investeringszone (BIZ)
6. Leges
7. Toeristenbelasting
8. Liggelden
9. Marktgelden

Uitgangspunt voor de lokale heffingen is evenwicht tussen het voorzieningenniveau in de gemeente en delasten voor de inwoners. De afgelopen jaren voerden we een voorzichtig en gezond financieel beleid.

Het voorzieningen-niveau hielden we op peil, terwijl de lasten voor de inwoners niet meer dan noodzakelijk stegen. De lijkbezorgingsrechten, liggelden, marktgelden en de BIZ hebben geen directe invloed op de lokale woonlasten en lichten we, waar noodzakelijk, toe in het betreffende programma van de begroting.

Het Belasting Samenwerkingsverband Gouwe Rijnland (BSGR) verzorgt de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende zaken, de inning van de OZB, de rioolrechten, de afvalstoffenheffing en de BIZ. In de gemeenschappelijke regeling BSGR zijn de belastingtaken samengevoegd van 11 gemeenten en het hoogheemraadschap Holland Rijnland.

1. Onroerendezaakbelasting (OZB)

De opbrengst van de onroerend zaakbelasting (OZB) is gebaseerd op de inkomsten uit de OZB van vorig jaar verhoogd met een prijsindexatie. We hebben in de begroting 2026 het percentage prijsindexatie op 3% bepaald. In paragraaf 5A.1 is dit toegelicht. De totale OZB opbrengst voor de gemeente stijgt hierdoor in 2025 met 3%.

Daarnaast stijgt de totale OZB opbrengst ook doordat het aantal woningen stijgt. Wij houden in de meerjarenbegroting rekening met de meest actuele woningbouwprognose voor de komende jaren. De uitbreiding van de woningvoorraad ziet er voor de komende jaren als volgt uit:

Jaar	Aantal woningen 1 januari	Toename woningen gedurende het jaar
2025	4.578	0
2026	4.578	34
2027	4.612	18
2028	4.630	126
2029	4.756	0

Volgens de actuele woningbouwprognose komen er van 2026 tot en met 2029 178 woningen bij. Dat heeft een gunstig effect op de opbrengsten uit OZB. De te verwachten opbrengst ramen we voor 2026 als volgt:

	Opbrengst- verwachting 2025	Groei woningen	Index 2025-2026 (3,0%)	Begrote opbrengst 2026
Eigenaren woningen	2.705.043	69.650	81.150	2.855.843

In deze berekening is uitgegaan van de inkomsten in 2025 aangevuld met de groei van het aantal woningen en een gemiddelde inflatie van 3,0%. Meer details, waaronder voor niet-woningen en gebruikers staan in programma 5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Op basis van de verwachte OZB-opbrengst 2026 wordt het bijbehorende tarief voor de OZB door de raad vastgesteld. Omdat het tarief wordt berekend over de WOZ-waarden van woningen en niet-woningen binnen onze gemeente is het belangrijk om de meest actuele WOZ-waarden te gebruiken. Daarmee voorkomen wij dat het tarief dat de inwoners betalen meestijgt door hogere huizenprijzen. Andersom voorkomt dit in tijden van dalende huizenprijzen dat inwoners te weinig betalen voor onze voorzieningen. Oftewel de hoogte van de WOZ-waarden gebruiken wij niet om het tarief vast te stellen. Wij gebruiken alleen de prijsindexatie en corrigeren voor de groei van het aantal woningen. Het tarief is daarmee zo hoog als nodig om de begrote opbrengst van € 2.855.800 te realiseren voor woningen. Hierdoor vragen wij niet méér belasting van de inwoner dan nodig is om onze voorzieningen op peil te houden.

In de raadsvergadering van december 2025, als de laatste informatie over de ontwikkeling van de WOZ-waarden van vastgoed beschikbaar is, stelt de raad de daarbij behorende belastingtarieven voor 2026 vast.

2. Rioolheffing

Bij de bepaling van de tarieven voor riolrechten streven wij 100% kostendekkendheid na. Dat wil zeggen dat de opbrengsten uit riolrecht gelijk zijn aan de kosten voor het in stand houden van het rioolstelsel. Eventuele meevallers in de jaarrekening reserveren wij voor toekomstige jaren voor de taak riolering. Op deze manier zorgen wij ervoor dat wij niet meer rioolheffing aan de burger vragen dan wij nodig hebben voor onze kosten.

Bij het bepalen van de jaarlijkse kosten voor riolering houden wij rekening met overheadkosten. De kosten voor de overhead zijn opgenomen in programma Overhead. De overhead berekenen we daarom apart uit. Voor de berekening hiervan gebruiken we de volgende methode: de omvang van de taak riolering (exclusief overhead) / omvang van het totaal van de begroting (exclusief overhead) x de overhead.

De baten en lasten van riolering zijn gebaseerd op de begroting 2026 en het Integraal Waterketenplan (IWKP) 2024-2028. In onderstaande tabel is de berekening opgenomen van de lasten en baten van de taak riolering en geven we inzicht in de kostendekkendheid. Het dekkingspercentage is 97,1% in 2026 en dat is bijna gelijk aan het streven van 100% kostendekkendheid. Dit percentage ligt hoger dan in het Integraal Waterketenprogramma (IWKP) is opgenomen. Dit komt grotendeels door een andere berekeningsmethode waarmee afschrijvingslasten van onze oude, reeds afgesloten investeringen zijn aangepast van een termijn van 40 jaar naar 50 jaar. Hierdoor zijn er minder lasten die we aan de riooltaken kunnen toerekenen. Een andere reden is dat we sinds 2025 ook een BTW component toerekenen aan de riooltaak, wat weer zorgt voor hogere lasten van de riooltaak. Het toerekenen van BTW is toegestaan volgens de spelregels uit het BBV, maar is pas vanaf 2025 in de berekeningen meegenomen. In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van de kostendekkendheid van de riooltaak.

Lasten en baten taak Riolering	Bedrag
Lasten	
1. Kosten taak riolering, exclusief overheadkosten	€ 1.195.500
2. Overhead	€ 273.800
3. BTW	€ 114.000
Lasten taak riolering	€ 1.583.300
Baten	
1. Opbrengst Rioolrecht	€ 1.532.200
2. Overige inkomsten taak riolering	€ 5.000
Baten taak riolering	€ 1.537.200
Resultaat taak riolering / Onttrekking uit Voorziening Riolering	€ 46.100 nadelig
Dekkingspercentage	97,1%

3. Afvalstoffenheffing/Reinigingsrechten

Net als bij de bepaling van de rioolrechten gaan we ook bij de afvalstoffenheffing uit van 100% kostendekkendheid. De overhead rekenen we volgens dezelfde methode toe aan de kosten voor afvalstoffen. In formulevorm: de omvang van de taak reiniging (exclusief overhead) / omvang van het totaal van de begroting (exclusief overhead) x de overhead.

Het bedrag rekenen we als overhead toe aan de kosten voor afvalstoffenheffing. Hiertegenover staat dekking vanuit de tarieven om op 100% kostendekkendheid te komen. De kosten voor de taak Reiniging is nog steeds flink hoger dan de baten uit de heffingen. De tarieven zijn extra geïndexeerd en er zijn nieuwe woningen in gebruikgenomen. Hierdoor stijgen de inkomsten, waardoor het dekkingspercentage verbeterd. De kosten voor afvalinzameling stijgen mee door de ingebruikname van nieuwe woningen. Maar de verwerkingskosten van afvalstromen stijgen ook nog steeds, en er wordt meer afval aangeboden. Dit heeft effect op de kostendekkenheid van de afvalstoffenheffing. Uit onderstaande berekening blijkt dat het tekort in 2026 nog steeds aanzienlijk is, ondanks de ingezette lijn van stijging van het tarief. Dit komt ook doordat we vanaf 2025 de BTW toerekenen aan de reinigingstaak, net als bij riolering. Het dekkingspercentage is wel verbeterd ten opzichte van 2025. Het tekort op de taak reiniging bedraagt in 2026 € 254.900 (2025: € 330.800) met een dekkingspercentage van 84,9% (2025: 79,7%).

Lasten en baten taak Reiniging	Bedrag
Lasten	
1. Lasten taak reiniging, exclusief overheadkosten	€ 1.218.000
2. Overhead	€ 278.900
3. BTW	€ 192.700
Lasten taak reiniging	€ 1.689.600
Baten	
1. Opbrengst Afvalstoffenheffing plus Diftar	€ 1.323.500
2. Overige inkomsten taak reiniging	€ 111.300
Baten taak reiniging	€ 1.434.800

Lasten en baten taak Reiniging	Bedrag
Resultaat taak reiniging	€ 254.900 nadelig
Dekkingspercentage	84,9 %

Woonlasten

Voor de berekening van de woonlasten 2026 per meerpersoonshuishouden houden we de volgende opbrengsten aan:

Soort	Begroting 2026	gemiddeld per huishouden
OZB eigenaren van woningen	€ 2.855.800	€ 680
Rioolrechten - woningen	€ 1.350.500	€ 295
Afvalstoffenheffing, reinigingsrechten plus gemiddeld bedrag Diftar	€ 1.323.500	€ 297
Totaal opbrengsten woonlasten	€ 5.529.800	€ 1.271

De gemeentelijke woonlasten zijn het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. De woonlasten komen in 2026 voor een gemiddeld huishouden uit op € 1.271 per huishouden. Dit was in de begroting 2025 € 1.214 en in 2024 € 1.176 per huishouden.

In de tabel hieronder vergelijken we de woonlasten van Zoeterwoude met de woonlasten van andere gemeenten in 2025.

Vergelijking lastendruk met omliggende gemeenten in 2025

Gemeente	woonlasten 1 persoons hh	woonlasten mph
Katwijk	1047,00	1188,00
Leiden	1033,00	1322,00
Leiderdorp	1115,00	1336,00
Leidschendam-Voorburg	1007,00	1085,00
Oegstgeest	1398,00	1606,00
Voorschoten	1441,00	1539,00
Wassenaar	1589,00	1842,00
Zoetermeer	995,00	1050,00
Zoeterwoude	1195,00	1214,00

6. Leges titel I, II en III

Voor een aantal producten en diensten brengen we leges in rekening. De opbrengsten uit deze leges mogen niet hoger zijn dan de kosten die wij hiervoor maken. Oftewel ook hier geldt dat we uitgaan van maximaal 100% kostendeckende van de legestarieven. De dienstverlening is gesplitst in de volgende drie onderdelen:

1. Hoofdstuk 1 algemene dienstverlening
 2. Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet.
 3. Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2.
- Hieronder vallen leges voor onder andere horeca, evenementen en markten.

Voor de kostentoerekening mogen alleen kosten worden toegerekend die direct met de dienstverlening samenhangen. Tot de toe te rekenen kosten behoort onder andere:

- Directe loonkosten
- Overheadkosten*
- Directe materiaalkosten
- Perceptiekosten (kosten heffen en invorderen)
- Kosten bezwaar en beroep gericht tegen de belastingheffing of belastinginvordering
- Kosten oninbaarheid
- Kosten kwijtschelding
- BTW kosten
- Voorlichtingskosten, voor zover niet samenhangend met beleidsvoorbereiding en beleidsvaststelling.
- Kosten met betrekking tot handhaving, toezicht en controle mits het hier de eerste controle op het nakomen van vergunningsverlening betreft of specifiek samenhangt met de verleende dienst zoals de milieucontrole bij afvalstoffenheffing

* Definitie overheadkosten volgens de “notitie overhead van de commissie BBV”: Overheadkosten zijn de kosten die verhaald mogen worden. De kosten die niet rechtstreeks samenhangen met de verleende dienst, maar wel in enig verband hiermee staan.

De kosten die niet direct met de dienstverlening samenhangen mogen niet doorberekend worden. Het gaat hierbij om onder meer:

- Kosten voor beleidsvoorbereiding
- Kosten met betrekking tot handhaving, toezicht en controle, tenzij het om de bij toerekenbare kosten genoemde uitzonderingen gaat;
- Kosten van inspraak- en bezwaarprocedures, met uitzondering hetgeen bij toerekenbare kosten genoemd wordt.

Voor de berekening van de kostendekkenheid is gekeken naar alle drie de onderdelen van de leges. Hierbij geldt dat voor de kostendekkenheid kruissubsidiëring mogelijk is. Dit betekent dat een tarief voor een specifiek product wel boven de 100% uit mag komen, zolang een tarief voor een ander product lager dan 100% is. Door kruissubsidiëring kijk je dus naar de kostendekkenheid van het totaal van alle producten. Er zijn wel uitzonderingen. Binnen de producten voor omgevingsvergunningen mag je wel subsidiëren, maar niet met andere producten daarbuiten. En er is een beperking bij een cluster van samenhangende vergunningen bij Titel 3. De uitkomst van de berekeningen van titel 1, 2 en 3 voor 2024 staat in onderstaande tabel. Hieruit blijkt dat de gehanteerde tarieven onder de 100% kostendekkenheid blijven.

Leges titel I, II en III

Kostendekking Titel 1, 2 en 3	Kosten	Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 251.606	€ 239.969	95,37 %
Kostendekking Titel 2	€ 366.778	€ 114.053	31,10 %
Kostendekking Titel 3	€ 10.930	€ 5.612	51,34 %
Kostendekking totale tarieventabel	€ 635.378	€ 352.323	55,45 %

7. Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een directe belasting die Zoeterwoude heft aan toeristen die overnachten in Zoeterwoude. Met deze heffing kan Zoeterwoude de kosten dekken die we maken voor de toeristen. Vanaf 1 juli 2024 wordt er toeristenbelasting geïnd.

Kwijtscheldingsbeleid

Voor het vaste deel van de afvalstoffenheffing kan om kwijtschelding worden verzocht.

Of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding wordt getoetst aan de betalingscapaciteit en de hoogte van het vermogen van een belastingschuldige. Hier zijn normeringen voor. Minimaal 80% van de betalingscapaciteit dient te worden aangewend ter voldoening van belastingschulden. De betalingscapaciteit wordt berekend door het netto besteedbaar inkomen te verminderen met de genormeerde kosten van bestaan. Deze genormeerde kosten van bestaan betreffen een percentage van de uitkering die de belastingschuldige naar de normen van de bijstandsregelgeving zou kunnen krijgen. De gemeente Zoeterwoude kent in het kader van het kwijtscheldingsbeleid een 100%-norm. Dit is het maximaal toegestane percentage.

2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen alle risico's waarvoor geen bijzondere maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn op de financiële positie van de gemeente en de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal weerstandsvermogen. Die verhouding geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen zonder directe nadelige effecten voor het voorzieningenniveau of een verhoging van de lasten voor de inwoner. Een weerstandsvermogen van 100% geeft aan dat de gemeente in staat is om alle risico's die redelijkerwijze onderkend worden aan te kunnen. Meer tegenslag heeft mogelijk een effect op het voorzieningenniveau of de lasten voor de inwoner. De gemeente Zoeterwoude streeft een minimaal weerstandsratio na van 140% tot 150%.

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt onderscheiden in een incidenteel en een structureel deel. De incidentele weerstandscapaciteit is bedoeld voor risico's die zich eenmalig voordoen, zoals bijvoorbeeld een calamiteit. De weerstand hiertegen bestaat uit de begrotingspost Onvoorzien, de direct beschikbare Algemene reserve, de bestemmingsreserves en eventuele stille reserves (zoals bijvoorbeeld overwaarde op vastgoed of andere waardevertegenwoordigende goederen die niet in de balans zijn opgenomen). De stille reserves zijn niet in beeld gebracht en worden als pro memorie (p.m.) geraamd. Bij de berekening van het weerstandsvermogen spelen zij geen rol.

De structurele weerstandscapaciteit is voor risico's die zich gedurende langere tijd voordoen, zoals bijvoorbeeld een economische crisis. De weerstand hiertegen bestaat vooral uit de mogelijkheid tot toekomstige bezuinigingsmaatregelen en de mogelijkheid om inkomsten uit belasting te verhogen. Het structurele deel is vaak afhankelijk van politieke beleidswijzigingen. Daarom nemen we dit niet mee in de weerstandsberekeningen.

Risicomanagement

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente. De gemeente wil risico's die zij loopt zoveel mogelijk beheersen door ze structureel en op systematische wijze te herkennen, te analyseren, te beoordelen en daar waar mogelijk passende beheersmaatregelen te treffen. Risico's worden beschreven en waar mogelijk wordt de financiële impact ingeschat. Ook wordt een inschatting gemaakt van de kans dat een risico zich ook daadwerkelijk voordoet. Om de risico's in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van een risicomanagementinformatiesysteem (Naris) dat bij meer gemeenten wordt gebruikt. Hiermee worden de risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld door de organisatie. Op grond van het beleidskader weerstandsvermogen en risicomanagement worden in het onderstaande overzicht alleen de 10 grootste risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Onderaan de tabel is het totaalbedrag voor de overige risico's opgenomen.

Risico (incl.gevolg)	Kans	Omvang risico	Invloed
Gekwantificeerde risico's			
1. Algemene Uitkering	75%	€ 1.200.000	32,82%
2. Uitbreiding Avontuur	30%	€ 1.500.000	13,94%
3. Kosten Jeugdzorg	80%	€ 250.000	6,22%
4. Overschrijding budget bij aanbesteding	75%	€ 250.000	5,82%
5. Transformatie Keer-weer	50%	€ 250.000	3,92%
6. Kleine organisatie	40%	€ 300.000	3,75%

Risico (incl.gevolg)	Kans	Omvang risico	Invloed
7. Stijgende rentekosten	15%	€ 750.000	3,09%
8. Garantstelling leningen aan instellingen	10%	€ 983.919	3,07%
9. Nassaulaan sociale huurwoningen	50%	€ 200.000	2,60%
10. Aanleg mantelbuizen buitengebied	15%	€ 506.000	2,39%
Top 10 totaal		€ 6.189.919	77,62%
Overige risico's		€ 5.851.500	22,38%
Totaal risico's		€ 12.041.419	100%

Toelichting op de risico's

We voeren twee keer per jaar een risico-inventarisatie uit, waardoor er voortdurend aandacht is voor nieuwe of wijzigingen in bestaande risico's die we als gemeente lopen. Het thema 'risico's' is verder standaard onderdeel van voorstellen tot besluiten aan de raad en college, om risicobeheer structureel deel uit te laten maken van onze processen.

Wat is er veranderd ten opzichte van de risicoparaagraaf in de jaarrekening 2024? Hieronder wordt toegelicht of sprake is van een bestaand risico uit de top 10 of dat sprake is van een geheel nieuw risico. Is sprake van een bestaand risico, dan verwijzen wij naar de tekst van de jaarrekening 2024. Een toelichting volgt dan alleen als er sprake is van een significante wijziging.

1. Algemene Uitkering (bestaand)

Elke gemeente is in hoge mate afhankelijk van de uitkering uit het gemeentefonds. Wij kunnen daarop niet of nauwelijks invloed uitoefenen. Uit het verleden hebben wij ervaringen met soms flinke mutaties. Het huidige risico hangt met name samen met de ontwikkelingen rondom de herverdeling van het gemeentefonds en de bijdragen voor Jeugdzorg.

2. Uitbreiding Avontuur (bestaand)

We werken aan een permanente oplossing voor het Avontuur. De uitbreiding is gebaseerd op leerlingprognoses, die mogelijk aan wijzigingen onderhevig zijn en tot bijstelling van de uitgangspunten kunnen leiden of tot interne verschuivingen en/of andere aanpassingen aan het gebouw. Door bijstellen van plannen is er kans op vertraging en hogere bouwkosten. Onduidelijkheid over de toekomst van de Klaverhal vertraagt besluitvorming over de uitbreiding van Het Avontuur, omdat eerst duidelijk moet zijn hoe met de Klaverhal wordt omgegaan voordat een goed onderbouwde keuze over de uitbreiding kan worden gemaakt. Vooralsnog schatten we het risico in op € 1.500.000. Omdat we nog kunnen sturen op het scenario schatten we de kans dat het risico zich voordoet op 30% in.

3. Kosten Jeugdzorg (bestaand)

De uitgaven voor Jeugdzorg kunnen onverwacht sneller stijgen als er sprake is van jeugdzorg met verblijf of andere duurdere trajecten. Sinds 2025 rekenen we de kosten voor Jeugdzorg af met de aantallen dossiers van het jaar waarin de dossiers lopen (jaar t-0). Voorheen was dit op basis van het aantal dossiers van twee jaar geleden (t-2). Met de t-2 systematiek kon beter ingeschat worden wat de werkelijke kosten in het lopende jaar werden dan met t-0. Niet alleen de omvang van de kosten, maar ook het aantal dossiers is nu een variabele factor in enig jaar.

Om het risico van hogere kosten af te dekken zijn er in de reserve Sociaal Domein middelen gereserveerd voor

hogere kosten van Jeugdzorg dan begroot. Mocht deze reserve onvoldoende zijn dan vindt dekking plaats vanuit de algemene reserve. We schatten de kans vrij hoog in (80%) gelet op ervaringen met de oplopende kosten van Jeugdzorg uit het recente verleden.

4. Overschrijding budget bij aanbesteding (bestaand)

We houden in de begroting rekening met een gemiddelde, verwachte omvang van prijsindexaties, maar de werkelijke prijzen kunnen harder stijgen. Hierdoor bestaat de kans dat aanbestedingen duurder uitvallen. Dit heeft als risico dat er onvoldoende budget is voor de aanbestede werkzaamheden.

5. Transformatie Keer-weer (bestaand, aangepast)

Bij herontwikkelingen op de Keer-weer bestaat het risico dat ontwikkelingen van private partijen niet van de grond komen waardoor de gemeente haar doelstellingen niet haalt. We werken aan een geactualiseerd ontwikkelkader nadat de raad niet heeft ingestemd met een eerder voorstel. Er zijn kansen om een woonwerkgebied te realiseren dat investeringen in bedrijfstvastgoed mogelijk maakt, de verkeersveiligheid verbetert en woningen in het betaalbare segment toevoegt. De gemeente heeft in dit gebied alleen geen grondpositie en is afhankelijk van eigenaren en initiatiefnemers. Mogelijk moeten we wel investeren om ontwikkelingen op gang te brengen. Verbeteringen in de verkeersveiligheid is in ieder geval een verantwoordelijkheid van de gemeente net als het beheer van de openbare ruimte. Het risico op deze extra kosten schatten we in op € 250.000 met een redelijke kans van 50% dat dit zich voordoet.

6. Kleine organisatie (bestaand)

Zoeterwoude is een kleine organisatie. Dat brengt veel kansen met zich, maar er zijn ook risico's aan verbonden. Deze risico's kunnen extern zijn door bijvoorbeeld een faillissement van een bedrijf in de gemeente waardoor een bovengemiddeld beroep wordt gedaan op sociale voorzieningen of een schadeclaim. Het kan ook gaan om interne risico's zoals bijvoorbeeld het niet volledig kunnen doorvoeren van functiescheiding of kwetsbaarheid omdat een aantal personeelsleden lastig direct te vervangen zijn. De krapte op de arbeidsmarkt, zeker in sommige segmenten, helpt daar niet bij. En zorgt ook voor extra kosten, maar ook voor een hoger risico voor het in stand houden van ons niveau van dienstverlening.

7. Stijgende rentekosten (bestaand)

De langlopende rente is gestaag aan het stijgen vanwege mondiale ontwikkelingen. Vanwege de grote vraag naar financiering, waaronder de hogere Europese defensieuitgaven zien we dat de rente voor langlopende geldleningen stijgt, ondanks dat leningen met een looptijd van korter dan 1 jaar wel aan het zakken is. Voor grote uitgaven aan investeringsprojecten zoals de Klaverhal en de uitbreiding Avontuur is onvoldoende geld op de bank. Afhankelijk van het tijdstip waarop er aanvullende liquide middelen nodig zijn kan de rente onverwacht hoger zijn dan begroot.

8. Garantstelling leningen aan instellingen (bestaand)

De gemeente heeft zich garant gesteld voor leningen die maatschappelijke instellingen zijn aangegaan voor een totaalbedrag van € 983.919. In een aantal gevallen is er onderliggende zekerheid in de vorm van een hypotheek. In een beperkt aantal gevallen en voor een gering bedrag is nog sprake van een garantstelling voor woningbezit. Dit bedrag is door aflossingen verlaagd met € 172.000. Door monitoring beheersen we het risico.

9. Nassaulaan sociale huurwoningen

We werken aan de ontwikkeling van sociale huurwoningen aan de Nassaulaan. De aanpassing van de openbare ruimte is in combinatie met 100% sociale huur is een uitdaging. Er wordt gezocht naar oplossingen om dit mogelijk te maken. Als dit financieel niet haalbaar is moet de gemeente mogelijk een bijdrage doen aan de herinrichting van de openbare ruimte.

10. Aanleg mantelbuizen buitengebied (bestaand, aangepast)

De aanleg van mantelbuizen in het buitengebied is in uitvoering. Door de complexe aanleg vanwege smalle bermen bestaat er kans op onvoorziene kosten. Met voldoende expertise is de aanleg en het project haalbaar, maar een aannemer met specifieke expertise kan failliet gaan of zich terugtrekken. Dit leidt tot hogere kosten. Verder kan een betrokken marktpartij zich altijd onthouden van (volledige) aanleg. Dit staat in de landelijke telecommunicatiewet opgenomen. Dan valt een deel van de dekking weg, waarmee we de kosten dekken. We hebben het risico in deze begroting naar beneden bijgesteld, omdat het project bijna is afgerond.

Benodigde weerstandscapaciteit

Uit bovenstaande blijkt dat het totaal aan risico's uitkomt op een risicobedrag van € 12.041.419. Echter, alle risico's treden nooit allemaal tegelijk op. Hierom is er een zogenaamde 'Monte Carlo simulatie' uitgevoerd. Daarbij worden op basis van het bovenstaande risicoprofiel de uitkomsten van verschillende scenario's berekend. Daaruit blijkt dat wanneer we met 90% zekerheid de risico's willen afdekken er een benodigde weerstandscapaciteit is van € 2.504.342.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de reserves, het budget voor onvoorziene lasten en de stille reserves.

Weerstand	Capaciteit 2025	Capaciteit 2026	Capaciteit 2027	Capaciteit 2028
1. Direct beschikbare Algemene reserve	€ 5.109.344	€ 5.109.344	€ 5.109.344	€ 5.109.344
2. Direct beschikbare Bestemmingsreserves	€ 6.540.765	€ 6.516.571	€ 6.492.377	€ 6.468.183
3. Begroting: Onvoorziene lasten	€ 55.500	€ 56.300	€ 56.300	€ 56.300
4. Stille reserves	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totale weerstandscapaciteit	€ 11.705.609	€ 11.682.215	€ 11.658.021	€ 11.633.827

Toelichting op het beschikbare weerstandsvermogen:

1. Het bedrag in de Algemene Reserve is vrij in te zetten in het geval van calamiteiten en wordt dus is het geheel meegenomen in de weerstandscapaciteit.
2. Van de Bestemmingsreserves is de reserve Onderwijshuisvesting verwerkt in een kostprijsberekening. Die zijn daarom niet zomaar te herbestemmen. De reserve ter dekking van kapitaallasten van de Bernardusschool en de reserve Grote Projecten zijn bekleemde gelden voor de kapitaallasten van deze projecten. In geval van nood kunnen deze gelden weliswaar ingezet worden, maar dit veroorzaakt directe tekorten in de programma exploitatie. Daarom worden deze niet meegenomen in de weerstandscapaciteit. De overige reserves dragen samen bij aan de weerstandscapaciteit.
3. Jaarlijks is een budget beschikbaar voor onvoorziene zaken. Dit is eveneens onderdeel van de weerstandscapaciteit.
4. Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de actuele economische waarde van bezittingen van de gemeente en de boekwaarde op de balans. In veel gevallen is de actuele waarde hoger dan de balanswaarde. Bij verkoop kan dus een winst gerealiseerd worden. Op de balans is de hoogte van de stille reserves niet in beeld gebracht omdat de gemeente geen voornemen heeft om winst te realiseren. In de berekening spelen de stille reserves geen andere rol dan pro memorie (p.m.).

Weerstandsvermogen

De weerstandsratio van de gemeente kan nu worden berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het benodigde weerstandsvermogen. Het is ons beleid de weerstandsratio van de gemeente te houden tussen 1,4 en 1,5. Volgens de berekening komt onze weerstandsratio uit op 4,67. Dat is boven het beleid.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 11.705.609	= 4,67
	Benodigde weerstandcapaciteit		€ 2.504.342	

Door de auditcommissie is gevraagd de ratio te vergelijken met die van vorige jaren:

- De ratio in de begroting 2024 was 3,89
- De ratio in de jaarrekening 2023 was 5,55
- De ratio in de jaarrekening 2024 was 4,16
- De ratio in de begroting 2025 was 3,49

De verschillen in de ratio worden verklaard door:

1. Mutaties in de omvang van (algemene) reserves;
2. Een aangepast proces van risico-inventarisatie, waardoor er meer risico's, ook kleinere, in beeld zijn. Hierdoor is de totale omvang van de geïntariseerde risico's groter dan in voorgaande jaren. Dit is in de begroting 2024 voor het eerst ingevoerd

Kengetallen

De kengetallen zijn dwingend voorgeschreven door het ministerie. De getallen beogen de gemeenteraad inzicht te geven in de financiële gesteldheid van de gemeente en om gemeenten onderling beter vergelijkbaar te maken.

Het gaat om de volgende kerncijfers:

Kengetallen		Realisatie	Begroting				
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
1a. Netto schuldquote		66,4%	88,9%	103,8%	115,5%	119,4%	112,7%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen		66,5%	89,0%	103,9%	115,6%	119,5%	112,8%
2. Solvabiliteitsratio		52,2%	48,1%	43,7%	41,7%	41,0%	42,2%
3. Grondexploitatie		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4. Structurele exploitatieruimte		1,8%	2,1%	4,0%	2,9%	1,4%	1,4%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit		118,3%	118,1%	120,7%	120,7%	120,7%	120,7%

1. Netto schuldquote

Het kengetal 'Netto schuldquote', ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe meer vaste lasten er zijn in de vorm van rente en aflossing. Daardoor wordt een begroting minder flexibel. Voor de berekening van de netto-schuldquote delen we de netto-schuld door het totaal van de inkomsten binnen de exploitatie. Ofwel $\text{Onderhandse leningen} + \text{overige vaste schuld} + \text{kortlopende schuld} + \text{overlopende passiva} - \text{langlopende uitzettingen} - \text{kortlopende vorderingen} - \text{overlopende activa} / \text{totale baten voor bestemming}$.

Een netto-schuldquote tot 100% wordt als 'voldoende' gezien. Een ratio van 100% tot 130% wordt als matig beoordeeld en boven de 130% als onvoldoende.

We beoordelen de verwachte schuldquote van 103,8% in 2025 als 'Matig'. Indien we de correctie van verstrekte leningen toepassen (regel 1b in de tabel), dan is de score 103,9%. Dat is eveneens 'Matig'. Wel stijgt de netto schuldquote vanaf 2027 doordat het investeringsvolume ook toeneemt. In 2029 is het kengetal lager doordat er een relatief grote indexatie van de algemene uitkering is in dat jaar. Hierdoor stijgen de totale baten relatief snel en dit heeft een gunstig effect op het kengetal.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen in plaats van geleend geld. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe beter de financiële positie van de gemeente. Een solvabiliteitsratio lager dan 30% wordt als onvoldoende beoordeeld. Een ratio tussen de 30-50% wordt als matig beoordeeld. Als de ratio boven de 50% ligt, dan wordt de gemeente als voldoende solvabel beoordeeld. In dit laatste geval bestaat meer dan de helft van het vermogen van de gemeente uit eigen vermogen.

In het bedrijfsleven is het kengetal van solvabiliteit van belang voor geldverstrekkers. Het kengetal geeft aan hoe financieel fit een bedrijf is en geeft een aanwijzing of een bedrijf op langere termijn aan alle betalingsverplichtingen en schulden kan voldoen. Dit principe is voor overheidsinstellingen van weinig belang, waardoor het kengetal ook minder waarde heeft. Het geeft wel een beeld hoeveel gemeentelijk bezit is gefinancierd met leningen, waarvan de rentelasten op de begroting drukken.

De conclusie is dat de solvabiliteitsratio 2026 met 43,7% in de categorie 'Matig' valt.

3. Grondexploitatie

Het kengetal Grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van gronden) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer een gemeente grond tegen de lage prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt ze veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en de vraag naar woningen op enig moment stagneert. De ratio wordt berekend door de boekwaarde van in exploitatie genomen gronden en nog niet in exploitatie genomen gronden te delen door de totale baten in de begroting vóór bestemming. Deze norm is door het ministerie bepaald, maar de waarde ervan is gering. Een norm bepalen voor dit kengetal is erg lastig. De boekwaarde van de gronden in bezit zegt namelijk nog niets over de courantheid van de grond (d' 'mar't') voor woningbouw dan wel m² bedrijventerrein. Maatwerk is hierdoor noodzakelijk. Zo is het ook van belang hoeveel woningen of m² bedrijventerrein zijn gepland, het type, op welke plek en de te verwachten marktvraag. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit het berekende kengetal. De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel van haar middelen heeft gestopt in grondexploitaties. De investeringen dienen namelijk nog wel terugverdiend te worden. Om deze redenen is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie. De ratio van Zoeterwoude is voor de begroting 2026 0,0%, omdat we geen actieve grondexploitatie meer voeren.

4. Structurele exploitatieruimte

Het kengetal Structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Daarvoor berekenen we de structurele baten verminderd met de structurele lasten en delen de uitkomst door de totale baten uit de begroting voor bestemming. Het verkregen ratiogetal geeft aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een ratio van kleiner dan 0% geeft aan dat de structurele begrotingsruimte onvoldoende is. Van 0% tot 0,6% is de structurele begrotingsruimte matig en boven de 0,6% wordt de structurele begrotingsruimte als voldoende aangemerkt.

De ratio Structurele exploitatieruimte ligt voor Zoeterwoude op 4,0% en is daarmee voldoende. Ook in de jaren daarna blijft het kengetal voldoende. Dit komt voor een belangrijk deel door het verwerken van het besluit van ombuigingen en besparingen. De daling in het meerjarenbeeld komt omdat het Rijk vanaf 2028 geen extra middelen voor jeugdzorg heeft toegekend.

Daarbij is ook van dit kengetal de waarde niet absoluut. Uitgaven kunnen structureel zijn (meerjarig) maar dat wil nog niet zeggen dat de gemeenteraad geen keus heeft om maatregelen te treffen in geval van tegenslagen. In veel gevallen is de raad vrij om uitgaven om te buigen en daarmee de structurele uitgaven te beperken, zoals in het besluit over ombuigingen en besparingen in 2025 is gebeurd.

5. Belastingcapaciteit

De Belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen en wordt berekend aan de hand van de woonlasten. Onder woonlasten verstaan we de som van de OZB, Rioolheffing en Afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde. Dit kengetal wordt berekend door de totale woonlasten van de huishoudens van Zoeterwoude van 2026 te vergelijken met het landelijk gemiddelde over 2025. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert men als voldoende woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% als matig en woonlasten hoger dan 120% als onvoldoende. De ratio voor Zoeterwoude komt in 2026 uit op 120,7% en valt rekenkundig dus nét in de categorie onvoldoende. Dat betekent dat de woonlasten voor de genoemde heffingen in 2026 hoger liggen dan het gemiddelde in Nederland over 2025. Naar verwachting zullen de tarieven bij de andere gemeenten in 2026 ook stijgen, waardoor het kengetal in werkelijkheid lager zal liggen en naar verwachting onder de grens van 120% uitkomt.

Onderlinge verhouding

Bij een aantal kengetallen zetten wij vraagtekens bij de praktische waarde voor een organisatie en al helemaal bij de praktische waarde voor een overheidsinstelling. Eén enkel kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie

beoordeeld kan worden. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk van hoeveel eigen vermogen en baten er tegenover die schuld staan. Ook een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs hoeft nog geen negatieve invloed te hebben als de structurele exploitatieruimte groot genoeg is, of als over voldoende ruimte in de belastingcapaciteit kan worden beschikt. De kengetallen moeten daarom altijd in samenhang worden bekeken in combinatie met aanvullende analyses van de financiële positie van de gemeente. Alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding geven ze een goed beeld van de financiële positie.

De gemeente Zoeterwoude scoort op een aantal onderdelen voldoende en op een aantal onderdelen matig of onvoldoende. Dit komt door de verwachte investeringen in de komende jaren. Vanaf 2028 is een duidelijke verslechtering van de kengetallen zichtbaar. Dit komt doordat het Rijk vanaf 2028 nog geen extra middelen voor Jeugdzorg heeft toegekend. Als het Rijk vanaf 2028 met een passende financiering komt voor Jeugdzorg zal dit een positief effect hebben op de kengetallen.

2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf beschrijven we hoe we kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom beheren. Zoals in de 'Financiële verordening Gemeente Zoeterwoude' staat, werken we volgens een actueel beleidskader 'Onderhoud kapitaalgoederen'. Dit beleidskader geeft aan om welke kapitaalgoederen het gaat. Voor de vervangingsinvesteringen verwijzen wij naar de lijst investeringen bij elk programma en de samenvatting in de bijlage.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2026
Beheer op orde	Areaal is inzichtelijk.	Onderhoud en vervanging uitvoeren conform geldende beheerplannen.

Beheerplannen

In de eerste helft van 2020 stelden we nieuwe beheerplannen op. Hierbij is ook een samenvatting gemaakt. Deze samenvatting gebruiken we als nieuw 'Nota onderhoud kapitaalgoederen' en vervangt deze daarin. De plannen zijn voor een periode van 2020 - 2023 opgesteld, zodat daarna bij de actualisering aansluiting gezocht kan worden bij het Integrale Waterketenplan. Inmiddels zijn de beheerplannen geactualiseerd en gaan over de periode 2024-2028. De beheerplannen worden aan College en Raad aangeboden, zodat de samenvatting weer dienst kan doen als Nota onderhoud kapitaalgoederen.

De beleidskaders van de kapitaalgoederen bevatten per kapitaalgoed:

- de werkzaamheden die in het kader van de instandhouding van het kapitaalgoed moeten worden uitgevoerd;
- besloten onderhoudsniveau;
- de grootte van het areaal;
- de kosten voor de instandhouding van het kapitaalgoed, zoals klein en groot onderhoud;
- vervangingskosten;
- de huidige staat van onderhoud, zoals een technische beoordeling en schouw van de kwaliteit van het kapitaalgoed;
- een scenario voor het onderhoud van kapitaalgoederen.

Er bestaat geen overkoepelend wettelijk kader waarin voor gemeenten alle rechten en plichten met betrekking tot beheer van de leefomgeving zijn vastgelegd. Gemeenten hebben veel lokale keuzevrijheid maar zijn wel gebonden aan onderstaande wettelijke kaders:

- zorgplicht: een veilige openbare ruimte vanuit het Nieuw Burgerlijk Wetboek;
- kapitaalgoederen in de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Omgevingswet voor integrale ambities per 2022.

Naast de bovenlokale wettelijke kaders en regelgevingen heeft de gemeente Zoeterwoude ook nog eigen beleidskaders voor de openbare ruimte. Op hoofdlijnen kan de gemeentelijke visie en beleidskaders die betrekking hebben op de beheerplannen als volgt beschreven worden:

- schoon;
- heel;
- veilig.

De Openbare ruimte in de gemeente Zoeterwoude moet schoon, heel en veilig zijn voor haar inwoners en gebruikers. De gemeente stuurt hier actief op door tijdig en efficiënt beheer- en onderhoudsmaatregelen uit te voeren.

Kerngegevens

Groen en weids		Infrastructuur	
Aantal m² groen	462.811	antal m² asfaltverharding	284.741
Aantal bomen	5.395	Aantal m² elementenverharding	349.943
Aantal m² sportveld (natuurgas/kunstgras)	59.349	Aantal straatnaamborden	352
		Aantal verkeersborden	1.464
Riolering		Aantal zitbanken	105
Lengte druk/vacuüm riool (Km¹)	33	Aantal civiele kunstwerken	133
Lengte vrijverval riool (Km¹)	30	Aantal lichtmasten	1.995
Lengte hemelwater riool (Km¹)	13	Aantal m1 beschoeiing	11.768
Aantal Rioolgemalen	19	Aantal afvalbakken	86
Aantal Druk-Vacuumputten	245		
Aantal Overstortmeters	14		

Financieel overzicht Onderhoudsbudget kapitaalgoederen

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1000	2026	2027	2028	2029
A. Wegen programma 3 Wonen en Ruimte				
Groot onderhoud / storting voorziening	273	273	273	273
Jaarlijks onderhoud	401	401	401	401
Kapitaallasten	447	586	672	816
Totaal	1.121	1.260	1.346	1.490
B. Openbare verlichting programma 3 Wonen en Ruimte				
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-	-
Jaarlijks onderhoud	95	95	95	95
Kapitaallasten	55	71	76	80
Totaal	149	166	171	175
C. Civieltechnische kunstwerken programma 3 Wonen en Ruimte				
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-	-
Jaarlijks onderhoud	113	113	113	113
Kapitaallasten	213	219	212	211
Totaal	326	331	324	323
D. Verkeersregelinstallaties programma 3 Wonen en Ruimte				
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-	-
Jaarlijks onderhoud	46	52	46	52
Kapitaallasten	12	12	12	12
Totaal	58	64	58	63

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1000	2026	2027	2028	2029
E. Speelplaatsen programma 3 Wonen en Ruimte				
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-	-
Jaarlijks onderhoud	14	14	14	14
Kapitaallasten	31	44	49	59
Totaal	45	58	63	73
F. Waterwegen programma 3 Wonen en Ruimte				
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-	-
Jaarlijks onderhoud	28	28	28	28
Kapitaallasten	49	76	81	81
Totaal	76	103	109	108
G. Groen programma 3 Wonen en Ruimte				
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-	-
Jaarlijks onderhoud	206	206	206	206
Kapitaallasten	58	85	100	107
Totaal	264	292	306	313
H. Riolering programma 3 Wonen en Ruimte				
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	84	84
Jaarlijks onderhoud	365	365	365	365
Kapitaallasten	421	488	548	632
Totaal	786	853	997	1.081
I. Accommodaties diverse programma's				
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-	-
Gebouwen				
Kapitaallasten	625	672	669	660
Jaarlijks onderhoud	289	87	85	105
Sportvelden				
Kapitaallasten	159	165	179	178
Jaarlijks onderhoud	107	107	107	107
Totaal	1.180	1.031	1.040	1.050

2.2.4 Financiering

Inleiding

In deze paragraaf zetten we de financieringsfunctie uiteen voor de jaren 2026-2029. Daarbij gaan we in op algemene ontwikkelingen en ontwikkelingen, specifiek voor de gemeente Zoeterwoude. Onder de algemene ontwikkelingen komen de renteontwikkelingen en ontwikkelingen van wet- en regelgeving aan de orde. De ontwikkelingen voor de gemeente Zoeterwoude richten zich in het bijzonder op de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de financiering.

Algemene ontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Het doel van de ECB is prijsstabiliteit. Een inflatie van 2% op de middellange termijn wordt als ideaal gezien.

De ECB heeft geen directe invloed op stijgende prijzen (inflatie). Maar de centrale bank kan met haar monetaire beleid de inflatie wel indirect beïnvloeden. Voor het monetaire beleid beschikt de ECB over verschillende instrumenten. De zogenoemde beleidsrente is een belangrijk instrument. Die rente bepaalt de rentetarieven voor banken om geld bij de ECB te lenen of aan te houden. Na de corona periode zorgde het economische herstel voor een hoge inflatie. Het economisch herstel, de oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de stijgende energieprijzen die daaruit volgde, leidde op het hoogtepunt tot een inflatie van rond de 10%. Als een reactie op de hoge inflatie verhoogde de ECB geleidelijk de beleidsrente. Op het hoogste punt was de beleidsrente 4%.

De periode met een extreem hoge inflatie lijkt inmiddels voorbij. De inflatie in de Eurozone ligt net iets hoger dan de 2%. Sinds 2023 daalde de inflatie sterk. Voor de ECB zijn dit signalen om de beleidsrente geleidelijk aan te verlagen. Dit heeft de ECB dan ook gedaan. Op dit moment is de rente op leningen met een looptijd korter dan een jaar dan ook gezakt tot licht boven de 2%. De rente voor langlopende leningen is echter sinds eind 2024/begi 2025 aan het stijgen. Dit komt door de grote vraag aan financiering onder andere door de fors hogere defentieuitgaven in Europa. Hierdoor is de vraag naar financiering toegenomen en ligt deze rente momenteel al enige maanden rond de 3,5%.

In deze begroting maken we de keuze om de rente voor het hele meerjarenbeeld realistisch te ramen tegen 3,5%. Hiermee houden we budgettair dus geen rekening meer met een verdere rentestijging. Door het lopend investeringsprogramma kan een verdere renteverhoging een relatief groot effect hebben op de gemeentebegroting. We blijven de kapitaalmarkt daarom nauwlettend volgen en indien nodig komen we bij de volgende Kaderbrief 2026-2029 met voorstellen om ons beleid aan te passen.

Hieronder zijn de rentepercentages weergegeven waarmee we hebben gerekend voor de nieuw aan te trekken leningen.

Renteontwikkelingen

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Rente kapitaalmarkt	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
Rente geldmarkt	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%

Ontwikkelingen voor de gemeente Zoeterwoude

In artikel 2 van het Treasurystatuut Zoeterwoude zijn de volgende doelstellingen geformuleerd - het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele conditie - het beschermen van vermogens

en (rente-)resultaten tegen risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's - het minimaliseren van de interne en externe verwerkingskosten bij het beheren van de geldstromen en financiële positie - het optimaliseren van de renteresultaten binnen de wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO), respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

De treasuryfunctie dient uitsluitend de publieke taak van de gemeente binnen de wettelijke kaders, zoals de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De ontwikkelingen op de geldmarkt volgen we op de voet. Bij besluiten over transacties op de geld- en kapitaalmarkt, zoals het aantrekken van kasgeldleningen en vaste geldleningen, betrekken we de meest actuele informatie over de ontwikkeling van de rente. Offertes voor het aantrekken van geld zetten we altijd bij meerdere partijen uit, zodat we de meest gunstige aanbieding van dat moment kunnen kiezen.

Risicobeheer

Voor de beheersing van renterisico's zijn twee richtlijnen beschikbaar: de Kasgeldlimiet en de Renterisiconorm. Beiden richtlijnen komen voort uit de Wet FIDO en zijn bedoeld om gemeenten te beschermen tegen plotseling oplopende renteontwikkelingen waardoor de exploitatie in enig jaar onverwacht zwaar belast wordt.

De kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan tot welk bedrag het verantwoord is om de financieringsbehoefte te dekken met kortlopende leningen. Kortlopend geld is in de regel iets goedkoper dan langlopend geld maar geeft minder zekerheid naar de toekomst. Aangetrokken geld met een lange looptijd zorgt voor stabiliteit gedurende de looptijd van de lening. Om die reden is bepaald dat de vlottende schuld (met een looptijd korter dan een jaar) maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van dat jaar mag uitmaken. Als deze 8,5% wordt overschreden, dient de schuld te worden geconsolideerd met een langlopende lening.

De kasgeldlimiet ziet er als volgt uit:

Kasgeldlimiet 2024: € 2,4 miljoen

Kasgeldlimiet 2025: € 2,7 miljoen

Kasgeldlimiet 2026: € 2,8 miljoen

De renterisiconorm

Ook de renterisiconorm is een middel om de gevolgen van plotselinge rentestijging te voorkomen. Om te voorkomen dat in enig jaar teveel langlopende leningen moeten worden vervangen door nieuwe leningen tegen een hogere rente, mag jaarlijks niet meer dan 20% van het begrotingstotaal voor herfinanciering in aanmerking komen. In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de renterisiconorm voor de komende jaren weergegeven:

Nr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
1	Begrotingstotaal	31.614	33.183	33.226	33.527	33.828
2	Wettelijk percentage	20%	20%	20%	20%	20%
3	Renterisiconorm (1x2)	6.323	6.637	6.645	6.705	6.766
4	Renteherzieningen	0	0	0	0	0
5	Aflossingen	1.947	2.017	1.385	1.651	1.802
6	Bedrag waarover renterisico gelopen wordt (4+5)	1.947	2.017	1.385	1.651	1.802
7	Ruimte onder renterisiconorm (3-6)	4.376	4.126	3.678	4.395	4.055

De leningenportefeuille

Met de exploitatielasten van bestaande en nieuwe leningen houden we in de exploitatiebegroting rekening. De leningportefeuille ziet er naar verwachting als volgt uit:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Stand 1 januari	16.307	15.731	22.134	26.062	27.414
Nieuwe leningen	1.371	8.420	5.313	3.003	0
Reguliere aflossingen	1.947	2.017	1.385	1.651	1.802
Stand per 31 december	15.731	22.134	26.062	27.414	25.611
Rentelasten	97	256	478	597	616

Rentemethodiek en renteresultaat

Aan investeringen wordt rente toegerekend volgens de rente-omslag-methode. Het totaal van de nettorentelasten wordt 'omgeslagen' over de totale boekwaarde van de investeringen. De netto-rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten over de langlopende geldleningen, de kortlopende financiering en het eigen vermogen, verminderd met de renteopbrengsten van uitgezet geld. Volgens de voorschriften wordt het renteresultaat gesaldeerd. Dat wil zeggen dat de ontvangen rente in mindering wordt gebracht op de betaalde of toegerekende rente.

De omslagrente voor 2026 komt daarmee op 0,5%. De feitelijke omslagrente is lager en er ontstaat een renteresultaat van € 44.000.

Renteresultaat			2026
De externe rentelasten	342		
De externe rentebaten	-143		
Saldo rentelasten en rentebaten		198	
De rente doorberekend aan de facilitaire grondexploitatie	0		
De rente van projectfinanciering richting het taakveld	0		
De rentebaat van doorverstrekte leningen richting het taakveld	0		
Saldo aan taakvelden toe te rekenen externe rente		0	
Rente over eigen vermogen	-	0	
Rente over voorzieningen	-	0	
Saldo rente over het eigen vermogen en de voorzieningen		0	
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			198
Totaal aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-243
Renteresultaat op het taakveld Treasury (-/- = voordeel)			-44

2.2.5 Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder wethouder H.P. Olthof

Inleiding

In deze paragraaf geven wij informatie over de stand van zaken, de ontwikkelingen en de beleidsvoornemens over de bedrijfsvoering van de organisatie. Deze paragraaf biedt een beschrijving van de (financiële) ontwikkelingen die we hebben omschreven in het programma Overhead.

De bedrijfsvoering kent over het algemeen twee sporen, soms met enige overlap:

1. De bedrijfsvoeringsontwikkelingen en beleidsvoornemens in het kader van onze eigen ambities en factoren zoals de groei van Zoeterwoude;
2. De regionale bedrijfsvoeringsontwikkelingen en beleidsvoornemens, die we vanaf 1 januari 2023 afnemen van de gemeente Leiden.

Keuzes

Hoewel een groot deel van de bedrijfsvoering is belegd bij de gemeente Leiden, is Zoeterwoude nog altijd onafhankelijk in het maken van keuzes. Gekozen ambities en beleidsvoornemens door ontwikkelingen hebben gevolgen voor de uitvoering van de taken door de gemeente.

Complexiteit functies neemt toe in een arbeidsmarkt die zeer snel krapper wordt

De vele functiebestanddelen (onderdelen behorend tot de functie en extra taken die belegd moeten worden) maken het moeilijk(er) de juiste personen aan te trekken. We vragen veel en ons functiehuis biedt weinig ruimte qua salarisoniveau. Het is een toenemende uitdaging om goede mensen te behouden en nieuwe, breed gekwalificeerde medewerkers te vinden. Een belangrijke pijler in onze personeelsvoorziening is daarom het investeren in vorming, opleiding en groei door het aantrekken van jonge professionals. Een ontwikkeling die we landelijk zien is een arbeidsmarkt die in zeer snel tempo krapper wordt. Op verschillende vacatures voor (specialistische) functies wordt nauwelijks of soms zelfs niet gesolliciteerd. Zelfs ondanks extra inspanning zoals bijvoorbeeld gerichte wervingscampagnes op social media met behulp van gespecialiseerde bureaus.

We gebruiken inhuur als (deel)oplossing

De complexiteit leidt vaak tot inhuur van specialisten. Dit doen we naast inhuur voor functies die op de arbeidsmarkt niet te vervullen zijn. Ook is inhuur nodig bij langdurige uitval door onder andere ziekte. We hanteren regelmatig constructies waarin we een jaar een kandidaat inhuren met vervolgens de mogelijkheid tot indienst nemen. Dit alles maakt dat er sprake is van een stijgende post van inhuur en het gebruikmaken van leegstand in de formatie voor het betalen van inhuur.

We gaan door met de inzet van jonge professionals

Door de inzet van jonge professionals kunnen oudere collega's hun kennis overdragen aan de jongere collega's. Dit is belangrijk om de continuïteit van kennis te waarborgen en de organisatie klaar te maken voor de toekomst. Ook willen we jongeren laten kennismaken met het werk van de gemeente om ze zo te interesseren om voor de gemeente te komen werken.

Als werkgever zorgen we voor een juiste werkplek op kantoor en thuis

Er is de mogelijkheid om gebruik te maken van thuiswerkvoorzieningen en ook het hybride werken is geactualiseerd. We geven voorlichting over passende arbeidsomstandigheden bijvoorbeeld over het gebruik van kantoormeubilair als preventie en vitaliteitsprogramma's.

De Werkkostenregeling (WKR) biedt weinig ruimte

Fiscale regels rond de WKR worden in Zoeterwoude grotendeels benut door de politieke ambtsdragers. De vrije ruimte hiervan gaat voor circa 75% naar deze groep. Dit maakt dat er binnen deze WKR weinig ruimte is voor

aanvullende zaken voor het personeel, die voor vergrootte binding zorgen. Onder de WKR voor medewerkers vallen uitjes, giften rond Sinterklaas en Kerst, maar ook bepaalde gevallen van lief- en leedattenties. We verkennen wat binnen de fiscale regels de opties zijn en welke mogelijkheden we hebben om de vrije ruimte logischer te benutten in verdeling tussen personeel en politieke ambtsdragers.

Bedrijfsvoering via gemeente Leiden

De gemeente Leiden is per 1 januari 2023 verantwoordelijk voor de uitvoering van (een groot deel van) de bedrijfsvoering in de vorm van de Centrumregeling Bedrijfsvoering Leidse regio. Onder andere HRM, ICT, Juridische Zaken, Inkoop & Aanbesteding en (onderdelen van) Financiën worden hierbij uitgevoerd voor de regiogemeenten. De afspraken hierover leggen we vast in zogenaamde dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Tot op heden is veel werk verzet in het vormgeven van de samenwerking en het opbouwen van de nieuwe bedrijfsvoeringsorganisatie zelf. De samenwerkingsafspraken met de partners worden periodiek geëvalueerd, zodat ze blijven kloppen. De (regionale) bedrijfsvoering ondersteunt de organisatie in het uitvoeren van de maatschappelijke opgave. Het is daarbij van belang dat de bedrijfsvoering flexibel is en mee kan bewegen met de vraag. Het Strategisch Plan Bedrijfsvoering van de Leidse regio geeft hier richting aan en is samen met de regio opgesteld. De thema's waarbinnen er hiervoor zowel lokaal als regionaal passende aandacht voor is, zijn duurzame inzetbaarheid, wendbare bedrijfsvoering en digitale transformatie.

Nieuw financieel systeem

De inrichting van het nieuwe SAP-systeem is eind 2025 afgerond. Medewerkers zijn inmiddels goed opgeleid en getraind om met het systeem te werken. Per 1 januari 2026 gaat het nieuwe financiële pakket live en wordt het actief ingezet binnen de organisatie. Met de introductie van SAP verbeteren we het werkproces rondom bestellen, orderen en prestatieverklaren. Dit draagt bij aan een efficiëntere en betrouwbaardere afhandeling van financiële transacties.

Het financiële systeem SAP biedt ons verder de volgende voordelen:

- Een modern, veilig en gebruiksvriendelijk systeem
- Eenvoudige en duidelijke werkprocessen
- Een toekomstbestendig systeem dat voldoet aan de geldende wet- en regelgeving

Professionalisering van de organisatie

In 2024 is een nieuwe organisatiestructuur ingevoerd. Deze nieuwe structuur vormt de basis om de organisatie verder te versterken en te professionaliseren. In 2026 ligt de focus van de organisatieontwikkeling op:

- Het verhogen van de kwaliteit van dienstverlening, communicatie en participatie.
- Het aanbieden van een leer & ontwikkelprogramma voor de medewerkers.
- Het sturen op kwaliteit en resultaat van de ambtelijke organisatie passend bij de omvang van Zoeterwoude.
- Het zoveel mogelijk vervullen van openstaande vacatures met vaste medewerkers en alleen bij specifieke expertise of langdurig afwezigheid inhuur in te zetten.
- Het verbeteren van de werkprocessen en interne werkafspraken.
- Verduidelijken van rollen, taken en verantwoordelijkheden binnen de organisatie.
- Het vergroten van de strategische denkkracht en het verankeren van planmatig en projectmatig werken.

Goed werkgeverschap: actualiseren van het functieboek

Een belangrijk onderdeel van het professionaliseren van de organisatie is het actualiseren van taken, rollen en verantwoordelijkheden. Het functieboek is de plek waar de verschillende functies in beschreven staan (conform HR21 methode). Het is lang geleden dat het functieboek tegen het licht gehouden is. Door de vele veranderingen in de taken van de gemeente is het belangrijk om het functieboek om de zoveel jaar te herzien. Het herzien van

het functieboek is een vrij technische administratieve exercitie maar wel een belangrijke. We brengen de functies in lijn met de praktijk en houden de taken en verantwoordelijkheden opnieuw tegen het licht. Het actualiseren van het functieboek is bovendien van belang om de continuïteit en de kwaliteit van dienstverlening binnen de gemeentelijke organisatie te verbeteren.

Aan het functieboek is de inschaling van alle functies gekoppeld. Een belangrijke actualisering betreft bijvoorbeeld de functies van de buitendienst. Deze functies zijn in vergelijking met omliggende gemeenten lager ingeschaald en worden na actualisering naar verwachting aangepast ingeschaald. Door de complexere taken van de gemeente, zijn er ook meer coördinerende en toezichhoudende taken bijgekomen. Hier wordt eveneens rekening mee gehouden bij het actualiseren van het functieboek. De actualisatie gebeurt door een onafhankelijke commissie conform een vastgestelde methode (HR21).

2.2.6 Verbonden partijen

Wat is een verbonden partij?

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

We maken hierbij een onderscheid in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen.

Zoeterwoude heeft geen relaties in de zin van 'Verbonden partijen' die vallen onder coöperaties, verenigingen of overige verbonden partijen. In drie gevallen is er sprake van een verplichte deelname aan een gemeenschappelijke regeling: de Omgevingsdienst West Holland (ODWH), de Veiligheidsregio Hollands Midden (VHRM) en de Hecht (voorheen RDOG). De overige samenwerkingsverbanden zijn op vrijwillige basis aangegaan.

Wij zijn deelnemer in de volgende verbonden partijen:

1. Gemeenschappelijke regelingen

Met de 'financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen' beschikken de gemeenten in de regio Hollands-Midden sinds 2010 over een gedragen instrument om, met alle gemeenschappelijke regelingen waarin zij deelnemen, uniforme afspraken te maken over indexering en algemene taakstelling voor de op te stellen begrotingen.

De werkgroep Financiële Kaderstelling heeft in november 2024 in zijn advies een algemene taakstelling van 6% voor de gemeenschappelijke regelingen aangegeven gelet op de bezuinigingen waar de gemeenten mee te maken hebben. De meeste gemeenschappelijke regelingen hebben bij de Kaderbrieven en van de conceptbegroting 2026 deze taakstelling van 6% kunnen invullen.

Holland Rijnland - Programma 1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	Holland Rijnland is een regio van 13 gemeenten in de Randstad, van de kust tot in het Groene Hart. De gemeenten werken samen aan opgaven op het gebied van ruimte, wonen, economie, groen, energie, mobiliteit en maatschappij. Holland Rijnland heeft ook een aantal uitvoerende taken rondom leerplicht, voortijdig schoolverlaten, woonurgenties en regiotaxi. De gemeenten werken samen aan de toekomst van de regio vanuit een gezamenlijke strategische visie. In april 2024 is de Regionale Investeringsagenda (RIA) vastgesteld. Met RIA dragen we bij aan het oplossen van verschillende regionale, provinciale en nationale opgaven. We staan in Holland Rijnland voor grote uiteenlopende opgaven op het gebied van woningbouw, economie, natuur, klimaat, bereikbaarheid en duurzaamheid zoeken we naar oplossingen binnen de beperkt beschikbare ruimte.		
Bestuurlijk belang	Holland Rijnland kent een bestuursmodel bestaande uit een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). Gemeenten kiezen zelf of zij collegeleden, raadsleden of een combinatie afvaardigen in het Algemeen Bestuur. De gemeenteraad van iedere Holland Rijnland-gemeente, wijst vertegenwoordigers aan in het Algemeen Bestuur. Deze vertegenwoordigers kennen de standpunten van de eigen gemeenteraad over voorstellen die worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Elke gemeente vaardigt twee personen af, plus een mogelijk DB-lid. Het aantal leden is echter niet van invloed op de stemverhouding. Voor elke 10.000 inwoners wordt één stem uitgebracht, met een minimum van twee stemmen. Daardoor kan het aantal stemmen per gemeente variëren van drie stemmen (Zoeterwoude) tot 39 (Leiden). Het Dagelijks Bestuur van de regio is aangewezen door het Algemeen Bestuur en heeft een voorzitter. Uit elk van de drie clusters (Duin- en Bollenstreek, de Leidse regio en de Rijn- en Veenstreek) zijn momenteel twee leden voorgedragen. Het Dagelijks Bestuur doet, na advisering door de betreffende commissie, voorstellen aan het Algemeen Bestuur of de colleges van Burgemeester en Wethouders (B&W). Ook is het Dagelijks Bestuur belast met de uitvoering van besluiten van het Algemeen Bestuur. Elk lid van het Dagelijks Bestuur is portefeuillehouder voor één of meerdere beleidsvelden en zit één van de regiocommissies voor. In deze commissies hebben de portefeuillehouders uit de colleges van de 13 gemeenten zitting		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	01-01-2026	31-12-2026
	Eigen vermogen	2.739	4.614
	Vreemd vermogen	33.409	33.409
	Resultaat		0
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Service-organisatie Zorg Holland Rijnland (SOZ) - Programma 2. Samenleving			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	De regeling behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van uitvoering van gemeentelijke contractering in het kader van de Jeugdwet: (a) Regionale jeugdhulp in het gedwongen kader (b) Gespecialiseerde jeugdhulp.		
Bestuurlijk belang	Het Bestuur bestaat per 31 december 2023 uit 12 leden van de 12 deelnemende gemeenten.		
Jaarlijkse bijdrage	De SOZ wordt gefinancierd door de 12 deelnemende gemeenten. De verdeling van de kosten vindt plaats naar rato van verbruik in de jeugdhulp van een gemeente in het jaar voorafgaande aan het jaar waarin de begroting wordt opgesteld voor het begrotingjaar erop (T-2 financiering). De bijdragen van deelnemende gemeenten over 2023 bedragen € 3.175.000 (structureel). Daarnaast heeft de SO Zorg € 176.000 (incidenteel) ontvangen van de gemeenten Voorschoten en Kaag en Braassem voor de aansluiting van de dienstverlening in de regio Holland Rijnland. In totaal heeft de SO Zorg € 3.352.000 aan baten ontvangen in 2023.		
Financieel belang	De deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	01-01-2026	31-12-2026
	Eigen vermogen	423.292	423.292
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Resultaat		0
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Veiligheidsregio Hollands Midden - Programma 1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken hulpverleningsdiensten en gemeenten samen aan de veiligheid en brandbestrijding. Ze bereiden zich voor op rampen en ernstige ongelukken. Daarnaast nemen ze maatregelen om risico's beter te beheersen.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur. De burgemeesters uit de regio Hollands Midden vormen samen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Het Dagelijks Bestuur is samengesteld uit zeven leden en een voorzitter.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij Opmerking: Met ingang van 2025 is de GHOR onderdeel van de begroting van de Veiligheidsregio waardoor het eigen en vreemd vermogen hoger uitkomen. Tot en met 2024 was de GHOR onderdeel van Hecht.	x € 1.000	1-1-2026	31-12-2026
	Eigen vermogen	7.051	6.455
	Vreemd vermogen	83.863	86.847
	Resultaat		0
Bijzondere risico's	Niet van toepassing. De veiligheidsregio heeft een inventarisatie van de risico's gemaakt. De drie belangrijkste risico's zijn: 1. Toekomstige vakbekwaamheid: de huidige structurele middelen zijn onvoldoende om nu en in de toekomst te kunnen voorzien in voldoende en opgeleide brandweermensen, ook gelet op nieuwe incident- en crisistypen. 2. Huisvesting: Ook de komende jaren staat de nieuwbouw en verbouwing van een aantal kazernes gepland. Op basis van eerdere ervaringen is duidelijk dat nieuwbouw en verbouwing leiden tot forse structurele meerkosten voor de veiligheidsregio. 3. Besturing en bedrijfsvoering op orde: De stap naar een toekomstgerichte en wendbare organisatie kan de VRHM alleen realiseren als de bedrijfsvoering, werkwijzen, organisatiestructuur en bijbehorende cultuur dit optimaal faciliteren. De Veiligheidsregio heeft in een specifieke paragraaf van de meerjarenbegroting berekend hoe hoog het weerstandsvermogen moet zijn. Het weerstandsvermogen (artikel 11 BBV) is de relatie tussen: 1. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover VRHM beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. 2. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. De beschikbare weerstandscapaciteit van VRHM bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin incidenteel af te dekken. Deze bestaat primair uit de algemene reserve. In 2026, na de transitie van de GHOR bedraagt de algemene reserve € 1.575.000. Om te bepalen of de beschikbare weerstandscapaciteit toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de beschikbare weerstandscapaciteit enerzijds, en anderzijds de financieel gekwantificeerde risico's en de daarvoor benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. Huidige weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit = € 1.575.000 gedeeld door Benodigde weerstandscapaciteit = € 1.575.000 = 1. Een weerstandsvermogen van 1 tot 1,5 geldt als voldoende om alle risico's af te dekken.		

Hecht - Programma 2. Samenleving			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	Hecht bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de inwoners in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisissomstandigheden.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 18 portefeuillehouders van de 18 gemeenten in de regio Hollands Midden waarvan een lid namens de gemeente Zoeterwoude. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit zeven leden.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners en kinderen.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2026	31-12-2026
	Eigen vermogen	1.039	2.316
	Vreemd vermogen	51.270	60.195
	Resultaat		0
Bijzondere risico's	Het Eigen Vermogen van Hecht is in 2026 minder dan het vastgestelde minimale weerstandsvermogen van € 3,0 miljoen. Hierdoor is Hecht onvoldoende in staat tegenvallers en autonome ontwikkelingen op te vangen. De deelnemende gemeenten lopen het risico zodra een tegenvaller zich voordoet een extra bijdrage aan Hecht te verstrekken. Hecht werkt inmiddels aan het herstel van het eigen vermogen. De verwachting is dat het eigen vermogen in 2027 op het minimale weerstandsvermogen van € 3,0 miljoen uitkomt.		

Omgevingsdienst West-Holland - Programma 3. Wonen en Ruimte			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	De Omgevingsdienst voert op basis van een gemeenschappelijke regeling de milieutaken uit voor de gemeenten Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Zoeterwoude en de provincie Zuid Holland. De Omgevingsdienst streeft duurzaamheid, veiligheid en verbetering van de leefomgeving na. Ze geeft milieubeschikkingen af namens de gemeenten, ziet toe op naleving van milieuwetgeving en geeft milieuvadvises aan gemeenten en andere overheden. De Omgevingsdienst voert onderdelen van het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid uit.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur. De stemverhouding wordt jaarlijks vastgesteld door het Algemeen Bestuur en is afhankelijk van gemeentelijke bijdrage versus de totale begroting. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit vijf leden. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 26 leden waarvan twee collegeleden namens Zoeterwoude.		
Jaarlijkse bijdrage	De deelnemersbijdragen zijn gebaseerd op de uren en materiële lasten van het Dienstplan 2022, tegen het tarief dat op basis van de indexering in de Kadernota 2023 in het algemeen bestuur is vastgesteld.		
Financieel belang	De deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten en door taakstelling veroorzaakte frictiekosten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2026	31-12-2026
	Eigen vermogen	2.206	1.013
	Vreemd vermogen	14.392	14.595
	Resultaat		0
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Belastingensamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR) - Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	De BSGR is een samenwerkingsverband op het gebied van belastingen tussen het Hoogheemraadschap van Rijnland en de gemeenten: Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Velsen, Voorschoten, Waddinxveen, Wassenaar en Zoeterwoude. De BSGR voert namens de deelnemers de heffing en invordering van lokale belastingen uit. Ook bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarde voor alle onroerende zaken in deze gemeenten.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 12 leden waarvan 1 lid afkomstig van de gemeente Zoeterwoude. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 3 leden waarvan geen bestuurslid afkomstig van de gemeente Zoeterwoude.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage volgens een kostprijsmodel.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2026	31-12-2026
	Eigen vermogen	846	846
	Vreemd vermogen	11.519	11.404
	Resultaat		0
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

2. Vennootschappen

Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg CV en BV - Programma 3. Wonen en Ruimte			
Vestigingsplaats	Zoeterwoude		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap en Commanditaire Vennootschap.		
Doelstelling/Publiek Belang	Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg is een participatie van gemeente Zoeterwoude en BNG-Gebiedsontwikkeling (100% dochter van BNG-bank) en verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de Meerburgerpolder.		
Bestuurlijk belang	50% Vennoot (CV) en 49% aandeelhouder (BV).		
Financieel belang	€3.998.000		
Kerncijfers verbonden partij Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg BV	x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	6	6
	Vreemd vermogen	27	1
	Jaarresultaat		1
Kerncijfers verbonden partij Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg CV	x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	3.813	3.809
	Vreemd vermogen	1.741	1.230
	Jaarresultaat		-565
Bijzondere risico's	Zie de paragraaf Weerstandvermogen.		

Alliander N.V. - Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.		
Doelstelling/Publiek Belang	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland.		
Bestuurlijk belang	Zoeterwoude is aandeelhouder. Gemeenten hebben geen vertegenwoordiging in het bestuur van Alliander.		
Jaarlijkse bijdrage	Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden.		
Financieel belang	De gemeente Zoeterwoude heeft 216.395 aandelen (0,1582%) in Alliander. De balanswaarde is € 74.000.		
Kerncijfers verbonden partij Jaarekening 2024	x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	4.749.000	6.038.000
	Vreemd vermogen	6.897.000	6.918.000
	Resultaat		976.000
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) - Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.		
Doelstelling/Publiek Belang	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.		
Bestuurlijk belang	Zoeterwoude is aandeelhouder. Gemeenten hebben geen vertegenwoordiging in het bestuur van BNG.		
Jaarlijkse bijdrage	De gemeente Zoeterwoude heeft 26.871 aandelen oftewel 0,048%. De balanswaarde is € 74.000. Jaarlijks wordt 25% van de winst aan dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders.		
Financieel belang	De BNG is een NV. De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij de BNG.		
Kerncijfers verbonden partij Jaarrekening 2024	x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	4.721.000	4.777.000
	Vreemd vermogen	110.819.000	123.173.000
	Resultaat		294.000
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Zwethof v.o.f. - Programma 3. Wonen en Ruimte			
Vestigingsplaats	Zoeterwoude		
Rechtsvorm	Vennootschap onder firma.		
Doelstelling/Publiek Belang	Zwethof v.o.f. is een participatie van de gemeente Zoeterwoude en projectontwikkelaar AM en verantwoordelijk voor de ontwikkeling van nieuwbouwproject Zwethof aan de zuidrand van Zoeterwoude-Dorp. De v.o.f. is opgericht op 25 oktober 2017.		
Bestuurlijk belang	De gemeente is voor 50% aandeelhouder.		
Jaarlijkse bijdrage	n.v.t.		
Financieel belang	Het kapitaal van de v.o.f. bedraagt € 200.000, waarin Zoeterwoude voor €100.000 deelneemt.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	605	690
	Vreemd vermogen	2.427	1.031
	Resultaat		84
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Oasen			
Vestigingsplaats	Gouda		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.		
Doelstelling/Publiek Belang	Oasen is een maatschappelijk drinkwaterbedrijf. Oasen zorgt op duurzame wijze voor drinkwater voor zijn klanten		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Jaarlijkse bijdrage	n.v.t.		
Financieel belang	De gemeente Zoeterwoude heeft 9 aandelen in Oasen naar rato van het aantal inwoners.		
Kerncijfers verbonden partij Jaarekening 2024	x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	128.149	136.041
	Vreemd vermogen	244.640	263.326
	Resultaat		7.892
Bijzondere risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		

Overzicht van de bijdragen aan Verbonden partijen

Verbonden partij (x €1.000)	Bijdrage 2026
Holland Rijnland	134
Service-organisatie Zorg Holland Rijnland (SOZ)	68
Veiligheidsregio Hollands Midden	791
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR)	232
Hecht	722
Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	615
Totaal	2.494

2.2.7 Grondbeleid

Portefeuillehouder wethouder H.P. Olthof

Het grondbeleid is een middel om uitvoering te geven aan de programma's als het gaat om grond, vastgoed en gebiedsontwikkelingen. In deze paragraaf beschrijven we hoe we dat doen en hoe we ons daarover verantwoorden.

Wat willen we bereiken?

De Nota Grondbeleid geeft heldere kaders en uitgangspunten waarbinnen we het grondbeleid uitvoeren

We wijzigen in de Nota Grondbeleid de koers van faciliterend grondbeleid naar een afweging tussen actief en faciliterend grondbeleid per project. We maken per project een afgewogen keuze of we zelf een actieve rol willen spelen of de ontwikkelingen van derden mogelijk maken (faciliteren). We nemen geen nieuwe grondpositie in, tenzij dit wenselijk is voor de ontwikkeling. Dit wegen we af per situatie. Een actieve rol betekent investeren in een gebiedsontwikkeling. Dit is niet zonder risico's. De Nota Grondbeleid geeft aan hoe we met risico's omgaan.

We verkopen onze gronden zoveel als mogelijk tegen marktconforme prijzen

We zetten actief in op verkoop van vastgoedlocaties die niet strategisch (niet voor een gemeentelijk beleidsdoel) en niet voor een doelgroep bestemd zijn.

Het grondbeleid voldoet aan de Omgevingswet (de Aanvullingswet grondeigendom)

We gebruiken de instrumenten die de wet ons biedt. We verantwoorden ons over het grondbeleid volgens de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Overheden die winst of structurele overschotten realiseren met activiteiten die concurreren met de markt, krijgen een aanslag vennootschapsbelasting (VPB). Het grondbedrijf behoort tot die activiteiten.

We storten de positieve resultaten uit gebiedsontwikkelingen in de Reserve Gebiedsontwikkeling

We onttrekken daaruit ook tegenvallers. Als we een strategische aankoop doen dan dekken we dat uit deze reserve. Zo is de Reserve Gebiedsontwikkeling de buffer om risico's in gebiedsontwikkeling te dekken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2026 passen we de Nota Grondbeleid aan

We wijzigen in de Nota Grondbeleid de koers van faciliterend grondbeleid naar een afweging tussen actief en faciliterend grondbeleid per project. In het licht van onze ruimtelijke opgave vanuit het programma beschouwen we wat daarvoor nodig is, en hoe we daaraan de gewenste sturing kunnen geven.

Begin 2026 sluiten we de grondexploitaties van de deelnemingen Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg en Zwethof af

We maken eind 2025 de balans op en verrekenen het gemeentelijk aandeel in het saldo. Het openbaar gebied is dan volledig in beheer bij de gemeente. Het resultaat storten we in de Reserve Gebiedsontwikkeling.

In 2026 gaan we verder met het faciliteren van ontwikkelingen van derden

We verhalen onze kosten op die partijen. We optimaliseren ons kostenverhaal en houden ook hier onze risico's in beeld. We moeten soms onderzoeken voorfinancieren. Hiervoor hebben we een budget voor nieuwe projecten.

In 2026 gaan we verder met het afstoten van niet-strategisch vastgoed

We stoten de woningen aan de Nassaulaan af voor herontwikkeling. Dit leidt tot incidentele opbrengsten die we vaak achteraf pas kunnen verantwoorden. Dit heeft ook financiële consequenties voor structureel geraamde huuropbrengsten en exploitatiekosten in de meerjarenbegroting waar geen dekking voor is. We melden inkomsten of nadelen achteraf.

In 2026 starten we met de ontwikkeling van een locatie voor flexwoningen

We openen hiervoor een nieuwe grondexploitatie.

We actualiseren elk jaar de financiële stand van zaken in onze gebiedsontwikkelingen

Volgens de regels van het BBV actualiseren we elk jaar de grondexploitaties en de financiële stand van zaken in projecten met kostenverhaal op derden (faciliterend grondbeleid). We beschrijven en beheersen de risico's en rapporteren hierover in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

We controleren elk jaar of we over de activiteiten van het grondbedrijf belastingplichtig zijn

Het gaat daarbij om de vennootschapsbelasting.

2.2.8 Handhaving

Portefeuillehouders burgemeester F.Q.A. van Trigt

Inleiding

Handhaven is het controleren of inwoners, bedrijven en instellingen zich aan de regels houden en ingrijpen bij overtredingen. Deze paragraaf gaat over handhaving in de fysieke leefomgeving (bijvoorbeeld voor bouwwerken, bomen, landschappen en monumenten).

Wat willen we bereiken?

Onze doelstellingen en hoofdactiviteiten voor handhaving staan in ons 'VTH-beleid 2023-2027'

'VTH' staat voor: vergunningverlening, toezicht en handhaving.

In het beleid staat ook aan welke taken we voorrang (prioriteit) geven bij toezicht en handhaving. Geen enkele organisatie heeft namelijk voldoende capaciteit om alle VTH-taken helemaal uit te voeren. We hebben daarom keuzes gemaakt en prioriteiten gesteld, op basis van een risicoanalyse. Daarmee kunnen we onze middelen zo effectief mogelijk inzetten.

Wat gaan we daarvoor doen?

De activiteiten die we doen om de doelen te bereiken, staan in het 'Uitvoeringsprogramma VTH'

We stellen elk jaar een uitvoeringsprogramma vast. We sturen het programma naar de raad om er kennis van te nemen.

We handhaven met verschillende middelen

We communiceren over de regels. We proberen met begrijpelijke, goed gemotiveerde vergunningen en duidelijke voorschriften ervoor te zorgen dat inwoners, bedrijven en instellingen zich houden aan de regels. Zo voorkomen we dat we echt moeten handhaven. Ook houden we (achteraf) toezicht op het naleven van regels. Zo nodig gebruiken we bestuursrechtelijke, privaatrechtelijke en strafrechtelijke handhavingsmiddelen.

We handhaven zoveel mogelijk integraal en scheiden handhaving van vergunningverlening

'Integraal handhaven' betekent dat toezichthouders en handhavers, bijvoorbeeld van de gemeente en de omgevingsdienst, samenwerken en hun acties afstemmen. Zo bundelen zij hun activiteiten zo veel mogelijk. We doen dat met name voor de Omgevingswet en de regels die daarbij horen.

In het bestuur hebben we de handhaving in de fysieke leefomgeving gescheiden van de vergunningverlening. Ook in de ambtelijke organisatie is het niet de bedoeling dat vergunningverleners toezicht houden of handhaven. Andersom verlenen toezichthouders geen vergunningen. Dat is om iedereen integer (eerlijk en zorgvuldig) en objectief (zonder vooroordeel) te behandelen. Als het voor de voortgang van het werk nodig is, ondersteunen vergunningverleners en toezichthouders elkaar wel.

We werken in 2026 in de openbare ruimte met twee buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's)

We hebben tot de zomer van 2025 gewerkt met één boa. Met twee boa's willen we als gemeente minder kwetsbaar zijn op boa-gebied. Voor de boa's zelf betekent het meer veiligheid. Zij kunnen elkaar ondersteunen in lastige situaties. En eventuele overtredingen worden door twee personen geobserveerd. Dat maakt hun verhaal sterker.

We verwachten dat we de komende jaren meer aan toezicht en handhaving gaan doen

Dat betekent ook dat de kosten daarvoor stijgen.

Redenen daarvoor zijn:

- Onder de Omgevingswet verschuift de nadruk van vergunningverlening vooraf naar toezicht en handhaving achteraf.

- De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zorgt ervoor dat we tijdens de bouw minder toezicht hoeven te houden op het voldoen aan technische regels. Maar dit betekent niet automatisch dat er minder toezicht- en handhavingswerk is. Bepaalde taken en bevoegdheden blijven bij ons. We verwachten dat de effecten van de Wkb in 2026 en daarna merkbaar worden (de Wkb is weliswaar op 1 januari 2024 ingevoerd, maar de eerste Wkb-melding is pas halverwege 2025 binnengekomen).

- Er komen grote opgaven op de gemeente af, zoals woningbouw, de aanpak van ondermijning, de energietransitie en klimaatadaptatie. Vaak zijn hiervoor ingrepen in de fysieke leefomgeving nodig. Dit heeft gevolgen voor toezicht en handhaving. Bijvoorbeeld:

- grote woningbouwprojecten leggen beslag op toezichtcapaciteit, in de fase van het realiseren van die projecten en zodra de nieuwe woningen er zijn. Nieuwe woningen betekenen namelijk: meer inwoners, die de ruimte gebruiken, waarbij belangen kunnen botsen. En zij kunnen allemaal hun eigen vragen, meldingen, klachten, bezwaren en aanvragen aan de gemeente richten.
- het voorkómen en aanpakken van ondermijnende criminaliteit (zoals mensenhandel en soft-/harddrugproductie en -handel) blijft belangrijk. In dit verband doen onze toezichthouders mee aan integrale controles.

- Mensen worden over het algemeen mondiger. Ze kunnen de weg naar de gemeente (de toezichthouder of de boa) goed vinden.

- De Omgevingswet, de Wkb en de grote opgaven vragen meer afstemming en een andere manier van werken. Er is meer regie en coördinatie nodig. Medewerkers moeten een brede integrale kennis hebben en nog meer omgevingsbewust en oplossingsgericht zijn. Dat vraagt veel van de organisatie.

- Tegelijk is het in de huidige krappe arbeidsmarkt moeilijk om toezichthouders (en andere VTH-medewerkers) te vinden. Het kost daarom meer moeite en geld om vacatures in te vullen.

2.2.9 Open en Toegankelijke Overheidsinformatie

Regionaal is een programma opgesteld genaamd Open en Toegankelijke Overheidsinformatie (OTO). Dit programma heeft als doel om overheidsinformatie open, transparant en digitaal toegankelijk te maken. Het programma houdt zich bezig met de Wet open overheid (Woo), Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), Besluit digitale toegankelijkheid overheid (Bdto) en Wet elektronische publicaties (Wep).

Wat willen we bereiken?

Het doel van het programma is te voldoen aan de vier bovengenoemde wetten. De kernwaarden transparant, betrouwbaar en toegankelijk staan daarbij centraal. We stimuleren een cultuur waarin we steeds meer volgens het principe 'open, tenzij' werken en dit als standaard benaderen. Dit vergroot het vertrouwen van inwoners in de overheid en vraagt tegelijkertijd een andere benadering van informatie door gemeentemedewerkers.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wet open overheid (Woo)

We bereiden ons voor op de actieve openbaarmaking van de informaticategorieën uit de tweede, derde en vierde tranche. Voor een deel voldoen we hier al aan, zoals het publiceren van de vergaderstukken van de gemeenteraad. Maar voor veel andere informaticategorieën voldoen we nog niet. Hiervoor is geschikte software nodig om gegevens te anonimiseren en te publiceren. Daarnaast volgen we de landelijke ontwikkelingen nauwlettend en zoeken contact met andere gemeenten om kennis te delen. Daarnaast werken we aan de integratie van openbaarmaking in de procesketen, zodat de organisatie hier goed op is voorbereid.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv)

Om goed voorbereid te zijn op de inwerkingtreding van de Wmebv, werken we aan de verdere optimalisatie van onze digitale dienstverlening. Dit omvat zowel technische verbeteringen als bewustwording en ondersteuning voor inwoners en medewerkers. Ons doel is dat inwoners en ondernemers hun zaken met de gemeente eenvoudig, toegankelijk en veilig digitaal kunnen regelen.

Besluit digitale toegankelijkheid overheid (Bdto)

Om blijvende verbetering te realiseren, werken we aan een plan om de digitale toegankelijkheid stapsgewijs te verbeteren en te borgen. Dit stelt ons in staat om alle websites en apps gestructureerd toegankelijk te maken én te houden, zodat we voldoen aan de wettelijke verplichtingen en bijdragen aan een inclusieve digitale overheid. De status hiervan publiceren we op het landelijke dashboard DigiToegankelijk. Daarnaast kijken we of en waar we het aantal websites kunnen reduceren, zodat het beheer overzichtelijker en efficiënter wordt.

Wet elektronische publicaties (Wep)

We voldoen inmiddels aan de Wet elektronische publicaties. We voldoen per 1 juli 2023 aan de digitale terinzagelegging. Daarnaast is de gemeente Zoeterwoude sinds maart 2024 aangesloten op 'Berichten over uw buurt'. Hierdoor ontvangen alle inwoners van 25 jaar en ouder, waarvan een e-mailadres bekend is bij MijnOverheid.nl, automatisch meldingen over besluiten die hun directe omgeving beïnvloeden.

Wat mag dit kosten?

Het programma OTO is een regionaal programma waarbij alle deelnemers van de Centrumregeling Bedrijfsvoering Leidse regio zijn betrokken. Het uitgangspunt is om regionaal de implementatie voor te bereiden en minimaal per gemeente aan de wettelijke verplichtingen te voldoen. Bovenop de wettelijke verplichtingen kan het college van B&W een ambitieniveau vaststellen. Een deel van de financiële consequenties zijn afhankelijk van het gekozen ambitieniveau. Voor de uitvoering van de Woo heeft de gemeente middelen gekregen vanuit het rijk. De inhuur van externen en andere benodigde kosten ten behoeve van het regionale project betalen alle

gemeenten samen. Dat doen we op basis van de huidige verdeelsleutel binnen de samenwerking. Het project Open en Toegankelijke Overheidsinformatie is een veelomvattend en langlopend traject. Het vraagt commitment van bestuur en organisatie.

3 Financiële begroting

3.1 Overzicht van baten en lasten

Algemeen

De voorliggende programmabegroting 2026-2029 is actueel. Met zorg heeft een afweging plaatsgevonden tussen:

- de lokale lasten voor de inwoners en het voorzieningenniveau in de gemeente;
- de relatie tussen de risico's en het gewenste weerstandsvermogen;
- het leveren van een substantiële bijdrage aan plaatselijke en regionale ruimtelijke projecten;
- het leveren van substantiële bijdragen aan plaatselijke activiteiten en initiatieven;
- het wel of niet uitvoeren van taken in relatie tot de beschikbare personele capaciteit.

Overzicht baten en lasten per programma

In het onderstaande overzicht geven we de lasten en baten voor 2026-2029 weer, alsmede de stortingen en onttrekkingen aan de reserves. Ter vergelijking zijn de cijfers uit de rekening 2024 en de actuele begroting 2025 (inclusief wijzigingen) toegevoegd. Een toelichting op de cijfers vindt u terug onder de diverse programma's en in het onderdeel reserves.

Programma	L/B	Rekening	Begroting	Begroting	MJB	MJB	MJB
Bedragen x € 1.000,-		2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Lasten	2.966	2.776	2.947	2.936	2.882	2.882
	Baten	-223	-231	-254	-280	-254	-254
Saldo		2.743	2.546	2.693	2.656	2.628	2.628
2 Samenleving	Lasten	11.106	13.607	12.630	12.265	12.276	12.270
	Baten	-3.656	-4.332	-3.094	-3.015	-3.043	-3.078
Saldo		7.450	9.275	9.536	9.250	9.234	9.192
3 Wonen en Ruimte	Lasten	8.771	10.633	9.668	9.785	10.033	10.064
	Baten	-4.766	-4.264	-3.740	-3.914	-4.059	-4.026
Saldo		4.005	6.369	5.927	5.871	5.974	6.038
4 Overhead	Lasten	7.894	6.304	6.394	6.187	6.186	6.180
	Baten	-12	-20	-0	-0	-0	-0
Saldo		7.882	6.284	6.394	6.187	6.186	6.179
5 Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	419	838	826	1.345	1.688	1.979
	Baten	-24.068	-25.005	-25.980	-25.920	-25.831	-26.171
Saldo		-23.649	-24.167	-25.153	-24.575	-24.143	-24.192
Totaal	Lasten	31.155	34.159	32.465	32.518	33.067	33.375
Totaal	Baten	-32.725	-33.852	-33.068	-33.129	-33.188	-33.530
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN		-1.569	307	-603	-611	-121	-155
RESERVES 5 Algemene dekkingsmiddelen	Toevoeging	2.776	976	719	708	460	453
	Onttrekking	-2.839	-1.703	-381	-352	-345	-293
Saldo		-63	-727	338	356	114	160
Totaal	Toevoeging	2.776	976	719	708	460	453
Totaal	Onttrekking	-2.839	-1.703	-381	-352	-345	-293
TOTAAL MUTATIES IN RESERVES		-63	-727	338	356	114	160
	Lasten/ Toev	33.932	35.135	33.183	33.226	33.527	33.828
	Baten/ Onttr.	-35.564	-35.555	-33.449	-33.481	-33.533	-33.823
RESULTAAT		-1.632	-420	-265	-255	-6	5

3.1.1 Grondslagen voor de begroting

Voor het opstellen van deze begroting gaan wij uit van een aantal keuzes en aannames. Hierbij passen we de onderstaande uitgangspunten toe:

- in de begroting 2026 gaan we uit van een stijging van de salarissen met gemiddeld 3,7% ten opzichte van 2025;
- voor de materiële budgetten is een prijsindex van 3,4% toegepast.
- de overige uitgangspunten zijn in onderstaande tabel opgenomen.

	2026	2027	2028	2029	
Aantal inwoners 1 januari	10.872	10.966	11.026	11.270	
Aantal woningen 1 januari	4.578	4.612	4.630	4.756	
Aantal nieuwe woningen	0	34	18	126	
Aantal te slopen woningen	0	0	0	0	
Aantal niet-woningen	867	867	867	867	
Renteomslag percentage	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	obv renteomslagberekening
Prijsstijging	3,4%	3,4%	3,4%	3,4%	Staat van Zoeterwoude, kaderbrief
Prijspeelniveau	2026	2026	2026	2026	Constante prijzen
Accresniveau	2026	2027	2028	2029	Basis uit meicirculaire
Gemeenschappelijke regelingen	2026	2027	2028	2029	Conform begroting van GR
Algemene uitkering	Mei 2025	Mei 2025	Mei 2025	Mei 2025	Basis uit meicirculaire 2025
Formatieomvang in fte's	84.0	84.0	84.0	84.0	Begroting 2026
Salarissen, stijging tov voorgaand jaar	3,7%	0.0%	0.0%	0,0%	Prijspeil 2026, basis CPB raming maart 2025
Aantal productieve uren per fte	1.350	1.350	1.350	1.350	Basis voor kostenverdeling en extern uurtarief
Onvoorzien	€ 55.500	€ 56.300	€ 56.300	€ 56.300	circa € 5 per inwoner

3.1.2 Structureel en reëel evenwicht

1. Structureel en reëel evenwicht

Materieel evenwicht wil zeggen dat de begroting een positief eindsaldo heeft. Naast materieel in evenwicht dient een begroting ook structureel in evenwicht te zijn. Dat wil zeggen dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Daarmee is de raad in staat om vast te stellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming.

Conclusies

- deze begroting is materieel sluitend voor de begrotingsjaren 2026-2028;
- deze begroting is structureel in evenwicht voor alle begrotingsjaren 2026-2029;
- deze begroting is reëel in evenwicht;

In onderstaande tabel geven we deze conclusies samengevat weer. In de tabel is per jaar opgenomen of de begroting sluitend is. Onder deze tabel lichten we de grootste incidentele posten toe.

Reëel evenwicht

Het begrip reëel evenwicht gaat over hoe realistisch de ramingen zijn die in de begroting zijn opgenomen en de motivering daarvan. In deze begroting baseren we alle ramingen op reële verwachtingen. We hebben concrete ombuigingen en besparingen verwerkt op basis van het besluit van de raad in juli 2025. Ook maken we niet of nauwelijks gebruik van stelposten. Wij hebben alleen stelpost voor een reële onderuitputting van kapitaallasten die jaarlijks optreedt vanwege vertragingen in de uitvoering van investeringen. Verder hebben we een stelpost opgenomen vanwege de groei van onze gemeente. Weliswaar is de grootste groei van woningen gerealiseerd, maar het is niet in alle gevallen duidelijk welke kosten precies zullen stijgen en hoe snel dit gaat. Voorbeelden zijn de kosten voor bistandsuitkeringen (participatie), Wmo en jeugdzorg. Verder zijn de kosten voor het onderhoud van de openbare ruimte in de nieuwe wijken in de eerste jaren lager dan in de bestaande wijken. Om niet onnodig hoge kosten binnen programmabudgetten te reserveren, terwijl er geen of minder kosten zijn hebben we een deel van de algemene uitkering gereserveerd in de stelpost groei. Met deze bevindingen stellen we dat de begroting reëel in evenwicht is.

Structureel evenwicht

Van structureel evenwicht is sprake als de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Voor de bepaling van het structureel evenwicht worden alle incidentele baten en lasten en alle mutaties in de reserves, met uitzondering van kapitaalreserves, buiten beschouwing gelaten. Het saldo wat daarna overblijft, is het saldo van structurele lasten en baten.

Uit onderstaande tabel blijkt dat het structurele saldo in het jaar 2026 van deze begroting voordelig is en dat er dus sprake is van structureel evenwicht in 2026. Ook voor de 2027 tot en met 2029 is sprake van structureel evenwicht.

	2026	2027	2028	2029
Resultaat na bestemming	265.254	254.762	6.180	-5.283
Incidentele lasten	1.637.087	1.186.600	1.183.200	1.144.200
Incidentele baten	-1.222.261	-1.124.200	-1.124.200	-1.124.200
Incidentele toevoegingen aan reserves	718.644	708.153	459.570	453.390
Incidentele onttrekkingen aan reserves	-87.350	-59.000	-51.933	-
Structureel saldo van de begroting	1.311.374	966.315	472.817	468.107
Structureel evenwicht	Ja	Ja	Ja	Ja

Tabel A structureel evenwicht**Incidentele lasten en baten**

Een incidentele last heeft betrekking op een eenmalige taak, die in andere jaren niet voorkomt. Als er in een jaar eenmalig extra kosten zijn voor een bestaande taak dan is dit structurele last. Daarnaast geldt ook dat als bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van drie jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt.

In onderstaande tabel is per programma aangegeven welke posten incidenteel van aard zijn met een toelichting.

Resultaat na bestemming (incl. reservemutaties)	2026	2027	2028	2029
Incidentele lasten				
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid				
- Raad opleidingskosten	3.500	-	-	-
2 Samenleving				
- Noodopvang Oekraïne	1.124.200	1.124.200	1.124.200	1.124.200
- Huisvestingskosten bijzonder onderwijs	60.700	62.400	59.000	20.000
- Gemeentelijk zwembad Haasbroek	100.000	-	-	-
- SPUK preventieve gezondheidszorg	101.396	-	-	-
3 Wonen en Ruimte				
- Ruimtelijke ontwikkeling: advieskosten	2.642	-	-	-
- Energietransitie	94.649			
4 Overhead	-	-	-	-
- Organisatie ontwikkeling	150.000			
5 Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Saldo Incidentele lasten	1.637.087	1.186.600	1.183.200	1.144.200
Incidentele baten				
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-	-	-	-
2 Samenleving				
- Noodopvang Oekraïne	-1.124.200	-1.124.200	-1.124.200	-1.124.200
- SPUK preventieve gezondheidszorg	-98.061	-	-	-
3 Wonen en Ruimte				
4 Overhead	-	-	-	-
5 Algemene dekkingsmiddelen				
Saldo incidentele baten	-1.222.261	-1.124.200	-1.124.200	-1.124.200
Saldo incidentele lasten en baten	414.826	62.400	59.000	20.000
Incidentele toevoegingen aan de reserves				
Reserve grote projecten	718.644	708.153	459.570	453.390
Reserve Omgevingswet				
Saldo Incidentele toevoegingen aan reserves	718.644	708.153	459.570	453.390
Incidentele onttrekkingen aan de reserves				
Reserve huisvesting onderwijs	-59.000	-59.000	-51.933	-

Resultaat na bestemming (incl. reservemutaties)	2026	2027	2028	2029
Reserve Grote Projecten	-2.500	-	-	-
Reserve Omgevingswet	-25.850	-	-	-
Saldo Incidentele onttrekkingen aan reserves	-87.350	-59.000	-51.933	-

In programma 1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid zijn er incidenteel opleidingskosten voor nieuwe raadsleden als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen.

Binnen programma 2 bestaan de incidentele lasten uit tijdelijke huisvestingskosten vanwege noodlokalen bij basisschool het Avontuur. Als de permanente uitbreiding is gerealiseerd in 2028 vervallen deze tijdelijke kosten. Verder is er incidenteel projectbudget voor de Oekraïne en preventieve gezondheidszorg, zowel voor de lasten als de baten. Verder zijn er eenmalig kosten voor renovatie van het zwembad.

Onder programma 3 Wonen en Ruimte bestaan de incidentele lasten uit een klein budget voor vleermuizenonderzoeken na afsluiting van een grondexploitatie in 2024. Er is ook nog een incidenteel budget voor projecten op het gebied van Energietransitie in 2026.

Als laatste staat in programma 5 Algemene dekkingsmiddelen een incidenteel budget voor organisatieontwikkeling. Hierover is in de paragraaf Bedrijfsvoering een uitgebreide toelichting opgenomen.

2. Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In onderstaande tabel geven we de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma weer.

Structurele toevoegingen aan reserves	2026	2027	2028	2029
Programma				
Mutatie reserves				
Totaal Algemene middelen	-	-	-	-
Saldo structurele toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Structurele onttrekkingen aan reserves				
Programma				
Mutatie reserves	-293.194	-293.194	-293.194	-293.194
Totaal Algemene middelen	-293.194	-293.194	-293.194	-293.194
Saldo structurele onttrekkingen aan reserves	-293.194	-293.194	-293.194	-293.194
Saldo structurele mutaties reserves	-293.194	-293.194	-293.194	-293.194

Structurele onttrekkingen in de algemene reserve betreffen mutaties ter dekking van kapitaallasten van investeringswerken.

3.2 Uiteenzetting financiële positie en toelichting

De uiteenzetting van de financiële positie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. geprognosticeerde begin- en eindbalans;
2. investeringen;
3. reserves;
4. voorzieningen;
5. EMU-saldo.

3.2.1 Geprognosticeerde begin- en eindbalans

	Bedragen x € 1.000					
Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	2.078	2.078	2.078	2.078	2.078	2.078
Materiële vaste activa	40.803	47.026	54.166	58.709	60.207	58.518
Financiële vaste activa	2.287	2.287	2.287	2.287	2.287	2.287
Kapitaalverstrekkingen	9.407	9.407	9.407	9.407	9.407	9.407
Verstrekte leningen	-30	-30	-30	-30	-30	-30
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	-7.089	-7.089	-7.089	-7.089	-7.089	-7.089
Totaal vaste activa	45.168	51.391	58.532	63.074	64.572	62.883
Vlottende activa						
Voorraden	0	0	0	0	0	0
Onderhanden werk: Bouwgrond in exploitatie	0	0	0	0	0	0
Voorziening: Bouwgrond in exploitatie	0	0	0	0	0	0
Overige grond- en hulpstoffen	0	0	0	0	0	0
Gereed product en handelsgoederen	0	0	0	0	0	0
Vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen	7.189	5.967	5.967	5.967	5.967	5.967
Vorderingen (o.a. debiteuren)	3.356	3.356	3.356	3.356	3.356	3.356
Verstrekte kasgeldleningen	0	0	0	0	0	0
Rekening-courant tegoeden	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	1.221	0	0	0	0	0
Overige uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	2.611	2.611	2.611	2.611	2.611	2.611
Liquide middelen	107	0	0	0	0	0
Overlopende activa	313	313	313	313	313	313
Totaal vlottende activa	7.608	6.280	6.280	6.280	6.280	6.280
Totaal activa	52.776	57.672	64.812	69.354	70.852	69.164
Passiva						
Vaste passiva						
Reserves	25.907	27.640	28.051	28.672	29.041	29.207
Resultaat boekjaar	1.632	73	265	255	6	-5
Voorzieningen	2.976	2.976	2.976	2.976	2.976	2.976
Vaste schuld	16.330	15.754	22.157	26.086	27.437	25.568

	Bedragen x € 1.000					
Opgenomen leningen	16.307	15.731	22.134	26.062	27.414	25.611
Waarborgsommen	24	24	24	24	24	24
Overige vaste schulden	0	0	0	0	0	-67
Totaal vaste passiva	46.845	46.443	53.449	57.988	59.460	57.746
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	3.426	8.724	8.858	8.861	8.887	8.912
Opgenomen kasgeldleningen	0	5.048	5.182	5.185	5.211	5.236
Bankschulden	0	250	250	250	250	250
Rekening courant schulden	0	0	0	0	0	0
Overige opgenomen gelden met een looptijd < 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Vlottende schulden (o.a. crediteuren)	3.426	3.426	3.426	3.426	3.426	3.426
Overlopende passiva	2.505	2.505	2.505	2.505	2.505	2.505
Totaal vlottende passiva	5.931	11.229	11.363	11.366	11.392	11.417
Totaal passiva	52.776	57.672	64.812	69.354	70.852	69.164

3.2.2 Investeringsen

Beheer- of beleidsonderdeel	Omschrijving	Jaar van aanvraag krediet			
		2026	2027	2028	2029
2. Samenleving					
Sport	Kunstgrasvelden 1 en 2 sprtprk Meerburg	60.000			
3. Wonen en Ruimte					
Straatmeubilair	Vervangen straatmeubilair 2026	36.250			
	Vervangen straatmeubilair 2027		36.250		
	Vervangen straatmeubilair 2028			36.250	
Openbare verlichting	Renovatie voedingskst. OVL 2026	25.000			
	Renovatie voedingskst OVL 2027				
	Vervangen OVL Weipoortseweg armaturen		75.000		
	Vervangen OVL Keer-Weer armaturen		12.000		
	OVL Vervanging LED armaturen 2026	60.000			
	OVL Vervanging LED armaturen 2027	60.000			
	OVL Vervanging LED armaturen 2028	60.000			
	OVL Solar Tubes 2026	100.000			
	OVL Solar Tubes 2027		100.000		
	OVL Solar Tubes 2028			100.000	
Wegen	Vervangen weg Rijnegom oost		1.550.000		
	Vervanging bestrating Keer-Weer		120.000		
Groen	Renoveren en omvormen groen 2026	205.000			
	Renoveren en omvormen groen 2027		205.000		
	Renoveren en omvormen groen 2028			105.000	
Kunstwerken (bruggen)	Nieuwe Brug Weipoortse Vliet	500.000			
Kunstwerken (beschoeiingen)	Renovatie beschoeiingen 2026	213.000			
	Renovatie beschoeiingen 2027		213.000		
Spelen	Uitv. Beleidsplan spelen 2025	69.070			
	Uitv. Beleidsplan spelen 2026		69.070		
	Uitv. Beleidsplan spelen 2027			69.070	
	Uitv. Beleidsplan spelen 2028			69.000	
	Uitvoering Beleidsplan Spelen 2029				69.070
Riolering	VV drukriolering 2026	72.025			
	Vervangen riolering 2026		840.247		
	Vervanging riolering 2027		658.438		
	Vervanging riolering 2028			618.000	
	Vervanging riolering 2029				884.054
	VV gemalen 2027			591.250	
	VV gemalen electro-mechanisch 2026	15.695			
	VV gemalen electro-mechanisch 2027			383.237	

Beheer- of beleidsonderdeel	Omschrijving	Jaar van aanvraag krediet			
		2026	2027	2028	2029
	BRP maatregelen riolering 2028			96.750	
5. Algemene dekkingsmiddelen					
Tractie	Vervanging rolbezem&sneeuwplough gladheid	24.000			
	Fuso pick-up wagen			55.000	
Totaal		1.500.040	3.879.005	2.123.557	953.124

Beschikbaar te stellen kredieten bij de begroting 2026 voor in totaal € 1.500.040

Bij het vaststellen van de begroting stelt de raad de kredieten uit de jaarschijf 2026 direct beschikbaar aan de ambtelijke organisatie. Dit betreft een totaal van bijna € 1.500.040 waarvan de grootste investeringen voor het beheer van de openbare ruimte zijn. Hieronder is een toelichting op de belangrijkste investeringen opgenomen. In de programma's is per investering een gedetailleerde toelichting opgenomen.

3.2.3 Reserves

Het BBV onderscheidt de volgende reserves:

- a. de Algemene Reserve;
- b. bestemmingsreserves om ongewenste schommelingen op te vangen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht;
- c. overige bestemmingsreserves.

Het reserve- en voorzieningenbeleid wordt jaarlijks beschreven bij de begroting en de jaarrekening. Daarmee heeft de gemeenteraad twee maal per jaar een actueel beeld van de stand van de reserves en voorzieningen en de uitgangspunten bij het beleid.

De Algemene Reserve is voor incidentele zaken beschikbaar. Over het algemeen dient deze reserve als een buffer tegen onverwachte risico's.

Bij bestemmingsreserves heeft de raad vooraf bepaald voor welke bestemming de reserve in het leven is geroepen. Ze zijn gevormd om ongewenste schommelingen in lasten of baten op te vangen of om een bepaald beleidsdoel te realiseren.

Ontwikkelingen

Overzicht reserves bedragen x € 1.000	Begroot Stand 1/1/2026	Begroting mutaties 2026	Begroting mutaties 2027	Begroting mutaties 2028	Begroting mutaties 2029	Begroot Stand 31/12/2029
Algemene reserves						
8497001 Algemene reserve	4.561	0	0	0	0	4.561
8497016 Algemene reserve gebiedsontwikkeling	549	0	0	0	0	549
Totaal Algemene Reserves	5.109	0	0	0	0	5.109
Bestemmingsreserves						
8497002 Reserve huisvesting onderwijs	170	-59	-59	-52	0	0
8497005 Reserve volkshuisvesting	746	0	0	0	0	746
8497006 Reserve riolering Dorp Zuid + Zuidbuurtse	0	0	0	0	0	0
8497008 Reserve Duurzaamheid	23	0	0	0	0	23
8497011 Reserve Bedrijfsvoering	173	0	0	0	0	173
8497012 Reserve SOZZ	0	0	0	0	0	0
8497018 Reserve Compensatie NUON dividend	1.264	0	0	0	0	1.264
8497022 Reserve Sociaal Domein	2.667	0	0	0	0	2.667
8497023 Reserve dekking afschrijving investeringen	673	-24	-24	-24	-24	576
8497024 Reserve Toezicht en Handhaving	87	0	0	0	0	87
8497025 Reserve Energietransitie	341	0	0	0	0	341
8497026 Reserve Grote Projecten	4.182	716	708	460	453	6.519
8497027 Reserve dekking afschrijving Bernardusschool	10.760	-269	-269	-269	-269	9.684
8497028 Reserve Omgevingswet	313	-26	0	0	0	287
8497029 Reserve Openbare Ruimte	302	0	0	0	0	302
Totaal Bestemmingsreserves	21.703	338	356	114	160	22.671
Totaal reserves	26.812	338	356	114	160	27.781

Algemene Reserve

De Algemene Reserve is een financiële buffer voor het opvangen van tegenvallers. Deze reserve wordt gemuteerd met rekeningoverschotten of -tekorten en onverwachte (grote) mee- of tegenvallers. Beschikkingen over en toevoegingen aan de Algemene Reserve vinden alleen plaats door middel van resultaatbestemming. De gewenste omvang van de reserve is minimaal € 2.000.000, waarvan € 1.000.000 als absolute basis voor structurele risico's en € 1.000.000 als absolute basis voor incidentele risico's.

Algemene reserve gebiedsontwikkeling

De Algemene reserve gebiedsontwikkeling is specifieke financiële buffer voor voor- en nadelen van gebiedontwikkelingen in de gemeenten. De reserve is bedoeld voor: a. het verevenen van overschotten of

tekorten van projecten vanuit ons actief grondbeleid; b. het (tijdelijk) verevenen van voorbereidingskosten van projecten vanuit ons faciliterend grondbeleid, waarbij de intentie bestaat om deze kosten te verhalen op ontwikkelende partijen; c. het afdekken van risico's in gebiedsontwikkelingen .

Reserve huisvesting onderwijs

Deze reserve is bestemd voor het zorgdragen voor de huisvesting van alle Zoeterwoudse scholen. De nieuwbouw van de Brede School is in 2018 afgerond, waardoor het batig saldo vervolgens wordt aangewend voor het project nieuwbouw Bernardusschool.

Reserve Volkshuisvesting

Doel van de reserve is het bevorderen van de volkshuisvesting in algemene zin en het stimuleren van, en waar nodig, financiële bijdragen verlenen aan de sociale woningbouw in het bijzonder. In de raadsvergadering van 1 juni 2017 heeft de raad de 'beleidsregel sociale woningbouw' en de 'subsidieverordening sociale woningbouw gemeente Zoeterwoude 2017' vastgesteld. In de beleidsregel is vastgelegd dat bij nieuwbouwplannen van drie of meer woningen 35% sociale woningbouw wordt gerealiseerd en er is een compensatieregeling opgenomen. Daarbij is bepaald dat het college bevoegd is om op basis van de 'subsidieverordening sociale woningbouw gemeente Zoeterwoude 2017' subsidie per sociale woning aan te wenden ten laste van de Reserve Volkshuisvesting. De subsidiëring van sociale woningbouw zal moeten leiden tot aantoonbare kwaliteitsverbetering en/of tot extra sociale woningbouw. Daarvoor hebben wij een subsidieverordening opgesteld waarin deze criteria zijn vastgelegd.

Reserve riolering dorp en herstel Zuidbuurtse kade

Doel van de reserve is het afdekken van kapitaallasten die zijn ontstaan door de afname van de vaste activa van de Stichting Onroerende Zaken Zoeterwoude (SOZZ). De reserve is in 2005 gevormd bij de overname van de riolering in het gebied Dorp Zuid en de Zuidbuurtsekade van de SOZZ. De bijdrage uit de reserve aan de exploitatie dient ter dekking van de kapitaallasten als gevolg van de overdracht van de materiële vaste activa uit de SOZZ. Deze bijdrage maakt onderdeel uit van de berekening van het tarief rioolrechten. Jaarlijks wordt rente aan de reserve bijgeschreven. Onttrekkingen vinden plaats volgens een vast schema waardoor de reserve in 2026 nul is.

Reserve Duurzaamheid

Doel van de reserve is het dekken van de kosten van de maatregelen uit de Duurzaamheidsprogramma 2019-2022.

Reserve Bedrijfsvoering

Doel van de reserve is het dekken van de kosten die verbonden zijn aan de bedrijfsvoering van de gemeente en de kosten die voorkomen uit de deelname aan de centrumregeling Leidse regio en jaaroverstijgend zijn. Dit gaat bijvoorbeeld over kosten voor het op orde brengen van het archief, incidentele inhuur voor extra of piekwerkzaamheden binnen de bedrijfsvoering.

Reserve SOZZ

Doel van de reserve is het beschikbaar stellen van een financiële bijdrage aan activiteiten op het gebied van kunst en cultuur.

Reserve compensatie NUON dividend

Doel van de reserve is het compenseren van het door verkoop aandelen Nuon in 2009 wegvallende jaarlijkse dividend. De reserve wordt aangewend voor dekking van het financieringstekort op de balans.

Reserve Sociaal Domein

Doel van de reserve is het opvangen van voor- en nadelen in het Sociaal Domein.

Reserve dekking afschrijving investeringen

De reserve dient ter dekking van de kapitaallasten voor de aankoop van Het Cultuurhuis in de Dorpskern en de kapitaallasten van het Vitaal Dorpscentrum.

Reserve Toezicht en Handhaving

De Reserve Toezicht en Handhaving is ingesteld bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 en is bedoeld voor nabijliggende uitgaven in de jaren nadat Omgevingsvergunningen zijn afgegeven. De raad heeft op 27 juni 2019 besloten: a. een bedrag van € 200.000 te storten in een nieuw te vormen Reserve Toezicht en Handhaving; b. de reserve in volgende jaren te voeden uit hoger dan geraamde opbrengsten voor het verlenen van Omgevingsvergunningen in enig jaar; c. de reserve te maximeren tot € 200.000; d. het college de bevoegdheid te geven de reserve op basis van de normale bedrijfsvoering te benutten voor het uitvoeren van de toezicht en handhavingstaak en in de verslaggevingsronden de raad bij eerste gelegenheid te informeren over onttrekkingen.

Reserve Energietransitie

De Reserve Energietransitie is ingesteld bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 en is bedoeld om kosten in de komende jaren te kunnen dekken als gevolg van de grote opgave Energietransitie. Per jaar wordt een inschatting gemaakt van het benodigde werkbudget en dit wordt vervolgens onttrokken aan de reserve.

Reserve Grote Projecten

De Reserve Grote Projecten is ingesteld bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 en is bedoeld om kosten voor grote gemeenschappelijke voorzieningen (gedeeltelijk) te kunnen dekken.

Reserve dekking afschrijving Bernardusschool

De reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten van de te bouwen Bernardusschool te dekken.

Reserve Omgevingswet

De reserve Omgevingswet is ingesteld om de kosten van de implementatie van de Omgevingswet te kunnen dekken.

Reserve openbare ruimte

In de reserve Openbare ruimte worden de opbrengsten van ontvangen leges voor degeneratiekosten gestort. Deze opbrengsten gebruiken we voor onderhoud aan de openbare ruimte, dat eerder dan gepland nodig is door (graaf)werkzaamheden van aannemers in de openbare ruimte. Door de werkzaamheden neemt de kwaliteit van bijvoorbeeld het asfalt van een weg af, waardoor eerder onderhoud nodig is.

3.2.4 Voorzieningen

Toelichting:

1. Beschikking over voorzieningen vindt alleen plaats indien aan het doel of de bestemming van de voorziening wordt voldaan.
2. De voorziening dient de juiste omvang (resultaatonafhankelijk) te hebben. De omvang wordt jaarlijks gezien.
3. Toevoegingen en onttrekkingen aan voorzieningen worden ten laste van de exploitatie geboekt.

Overzicht voorzieningen bedragen x € 1.000	Begroot Stand 1-1-2026	Begroting mutaties 2026	Begroting mutaties 2027	Begroting mutaties 2028	Begroting mutaties 2029	Begroot Stand 31/12/2029
Voorzieningen						
8498001 Voorziening rioolrechtheffing	521	-51	-115	-102	-199	55
8498003 Voorziening vermoedelijke verplichtingen	0	0	0	0	0	0
8498005 Voorziening wethouderspensioenen	2.227	-39	-39	-39	-39	2.072
8498011 Voorziening verlofuren	68	0	0	0	0	68
Totaal voorzieningen	2.816	-90	-153	-140	-238	2.195

Voorziening rioolrechtheffing

Het doel van de voorziening is het egaliseren van ongewenste schommelingen in de tarieven voor rioolrechten. Artikel 229b van de Gemeentewet bepaalt dat tarieven voor rioolrechten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten. Het uitgangspunt voor het rioolrecht is kostendeekkende tarieven. Het saldo op het product riolering wordt verrekend met de voorziening. De omvang wordt bepaald door de kostendeekkendheid van het rioolrecht over vier jaren. Volgens de huidige berekeningen zal er gedurende de komende jaren telkens een bedrag uit de voorziening worden onttrokken. De stand van de voorziening biedt daarvoor voldoende ruimte.

Voorziening vermoedelijke verplichtingen

Het doel van de voorziening om mogelijke claims of niet nader te benoemen risico's te kunnen dekken. Op dit moment zijn er geen specifieke risico's voorzien, waardoor het saldo van de voorziening nihil is. Algemene risico's staan beschreven in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing. Dekking van deze risico's, als deze zich voordoen, komen niet ten laste van de voorziening vermoedelijke verplichtingen maar komen ten laste van de algemene reserve.

Voorziening wethouderspensioenen

Het doel van de voorziening is het beschikken over voldoende middelen om te kunnen voldoen aan de pensioenrechten van voormalig wethouders. Op basis van de Algemene Pensioenwet voor Politieke Ambtsdragers (de Wet APPA) hebben voormalig wethouders recht op pensioen. De kosten hiervan komen voor rekening van de gemeente. Jaarlijks wordt via een actuariële berekening de omvang van de verplichting bepaald.

Voorziening verlofuren

Deze voorziening is opgesteld voor het IKB spaarverlof. Dit omdat er geen sprake is van een omvang van een vergelijkbaar volume.

3.2.5 EMU-saldo

			Bedragen x € 1.000				
EMU-saldo			Begroting				
			2025	2026	2027	2028	2029
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	174	603	611	121	155
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	6.223	7.140	4.542	1.498	-1.689
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	0	0	0	0	0
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0	0
5.	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo			-6.050	-6.537	-3.932	-1.377	1.844

3.3 Taakveldindeling

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor dat de begroting van lasten en baten wordt ingedeeld naar uniforme taakvelden. Hiermee wordt beoogd gemeenten onderling beter vergelijkbaar te maken.

Hoofdtakveld (bedragen x € 1.000)	Taakveld	Taakveld omschrijving	Baten	Lasten
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	0	1.350
	0.2	Burgerzaken	249	406
	0.4	Overhead, ondersteuning organisatie	0	6.394
	0.5	Treasury	353	135
	0.61	Onroerendezaakbelasting (ozb) woningen	2.856	0
	0.62	Onroerendezaakbelasting (ozb) niet-woningen	3.934	146
	0.64	Belastingen overig	2	206
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	18.804	0
	0.8	Overige baten en lasten	0	373
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0
	0.10	Mutaties reserves	381	719
	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	265
Subtotaal			26.579	9.994
Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	929
	1.2	Openbare orde en veiligheid	5	313
Subtotaal			5	1.242
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en wegen	122	2.541
	2.3	Recreatieve havens	14	2
	2.5	Openbaar vervoer	0	4
Subtotaal			136	2.547
Economie	3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	1	178
	3.4		30	0
Subtotaal			31	178
Onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	0	74
	4.2	Onderwijshuisvesting	0	630
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	76	333
Subtotaal			76	1.036
Sport, cultuur en recreatie	5.2	Sportaccommodaties	161	858
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	35	129
	5.4	Musea	0	16
	5.5	Cultureel erfgoed	0	67
	5.6	Media	26	249
	5.7	Openbaar groen en (open lucht) recreatie	4	1.522

Hoofdtakveld (bedragen x € 1.000)	Takveld	Takveld omschrijving	Baten	Lasten
Subtotaal			227	2.840
Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.413	2.087
	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	224
	6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	490
	6.3	Inkomensregelingen	1.235	2.150
	6.5	Arbeidsparticipatie	0	202
	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	8	219
	6.713	Dagbesteding (WMO)	0	121
	6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	355
	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	0	1.544
	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0	107
	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	494
	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	18
	6.791	PGB WMO	40	771
	6.792	PGB Jeugd	0	15
	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	69
	6.821	Jeugdbescherming	0	99
	6.822	Jeugdreclassering	0	32
	6.91	Coördinatie en beleid WMO	0	355
Subtotaal			2.697	9.354
Volksgesondheid en milieu	7.1	Volksgesondheid	98	751
	7.2	Riolering	1.588	1.196
	7.3	Afval	1.435	1.118
	7.4	Milieubeheer	202	1.363
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	5	1
Subtotaal			3.329	4.429
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening	0	181
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1	362
	8.3	Wonen en bouwen	369	1.286
Subtotaal			370	1.829
Totaal			33.449	33.449

4 Bijlagen

4.1 Samenstelling Bestuur

College van Burgemeester en wethouders

Burgemeester F.Q.A. van Trigt

- Ambassadeur van Zoeterwoude
- Algemene en Bestuurlijke Zaken (incl. integriteit)
- Openbare Orde en Veiligheid (incl. ondermijning-informatie/digitale veiligheid-GHOR)
- Personeel en Organisatie
- Juridische Zaken
- Regionaal gezondheidsbeleid (GR Hecht)
- Communicatie - Participatie - Dienstverlening
- Opvang Oekraïense ontheemden
- Nieuwbouw Bernardusschool
- Uitbreiding Het Avontuur

Wethouder H.P. Olthof (Christen Democratisch Appèl)

- 1e loco-burgemeester
- Financiën (incl. BSGR - control)
- Ruimtelijke Ontwikkeling (incl. grondbeleid)
- Wonen
- Bedrijfsvoering
- Natuur - Landschap - Recreatie
- Economie (incl. toerisme)
- Landelijk gebied

Wethouder A. Beekhuizen - Wesseling (Volkspartij voor Vrijheid en Democratie)

- 3e loco-burgemeester
- Energietransitie (incl. Project Rijndijk van Gas Los - WarmtelinQ)
- Duurzaamheid en Milieu (incl. ODWH)
- Afval (incl. afvalbrengstation)
- Openbare Ruimte/Werken
- Verkeer - Vervoer - Waterstaat
- Groene Hartbeleid
- Landelijk gebied (samen met wethouder Olthof)
- Sport - Bewegen - Spelen
- Herinrichting Hoge Rijndijk
- Herinrichting Sportpark Haasbroek

Wethouder M.A.C.M. van Sandick - Sopers (Christen Democratisch Appèl)

- 2e loco-burgemeester
- WMO - Welzijn - Ouderenbeleid
- Participatie (Werk & Inkomen - Laaggeletterdheid)
- Jeugd (incl. lokaal jeugdbeleid)
- Lokaal gezondheidsbeleid
- Onderwijs (incl. huisvesting)
- Cultuur (incl. kunst - cultuurhistorisch erfgoed - bibliotheek)
- Subsidiebeleid

Gemeentesecretaris R.S. Somair

Zetelverdeling Gemeenteraad 2022-202

Progressief Zoeterwoude

- Mw. M.J. van der Poel (fractievoorzitter)
- Mw. C.H. Rietdijk
- Mw. M. Oppe
- Dhr. M. van Es
- Mw. J.M. Valk

Christen Democratisch Appèl

- Dhr. M.H. van der Hoeven (fractievoorzitter)
- Mw. A.A.M. Coene - Beereboom
- Dhr. M.V.X. van Mil
- Dhr. J.C.M. van Veen
- Dhr. W.J.C. Klein

Volkspartij voor Vrijheid en Democratie

- Mw. K. de Lange - de Heiden (fractievoorzitter)
- Dhr. R.W. Onderwater
- Mw. T.C. van der Kooi - van den Kolk

Raadsgriffier

- Mw. G.J. Buijs

4.2 Subsidies volgens subsidieprogramma

ORGANISATIE	SUBSIDIE 2026
Bibliotheek Rijn en Venen Zoeterwoude dorp	131.113
Bibliotheek Meerburg Zoeterwoude-Rijndijk	45.100
Multi-centrum De Eendenkoois	68.000
Sport- en recreatiecentrum De Klaverhal	50.000
Stichting Sporten	58.169
Tafeltje Dek Je	4.500
Zoeterwoude Voor Elkaar	3.200
Scouting Zoeterwoude	4.500
Protestantse Jeugdraad	2.405
St. Jans Fanfare	6.560
Drumfanfare V.I.O.S.	6.800
Cantate Domino	1.530
Ontmoetingsplaats 'De Buren'	5.000
Ontmoetingsplaats 'De Herdershof'	500
Seniorensociëteit Zoeterwoude-Rijndijk	1.200
Katholieke Bond voor Ouderen	2.370
Sport en Spel 55+ (MBVO Dorp)	1.250
Meer bewegen voor ouderen Zoeterwoude-Rijndijk (incl. GALM en Tai Chi)	5.500
Damesgilde	500
Stichting Wouw	2.780
4 en 5 mei Comité Zoeterwoude	975
Stichting Oranjecomité Zoeterwoude-Rijndijk	2.650
Leidse Rechtswinkel	565
Stichting Oud Zoeterwoude	5.000
Buurthuis De Weipoort	5.400
Rijnlandse Molenstichting	4.000
Intocht Sinterklaas Zoeterwoude-Dorp	1.000
Stichting Kunst en Cultuur Zoeterwoude	4.000
Schilder- en tekenvereniging De Kameleon	1.000
EHBO-vereniging St. Liduina (dorp)	205
EHBO-vereniging Meerburg (rijndijk)	205
Educatief groenprogramma	325
Jongerenvereniging Utopia	9.300
Onvoorziene welzijnsuitgaven	2.000
Totaal	437.602

4.3 Ombuigingen en besparingen

Nr	Maatregel	2026	2027	2028	2028
Anders en realistisch begroten		395.000	395.000	395.000	395.000
1	Brandkranen niet meer onderhouden	3.000	3.000	3.000	3.000
2	Realistisch begroten van de 6% taakstelling Gemeenschappelijke Regelingen	100.000	100.000	100.000	100.000
3	Overlooppost Vluchtelingenwerk laten vervallen	15.000	15.000	15.000	15.000
4	Herzien budget levensvatbaarheidsonderzoeken	5.000	5.000	5.000	5.000
17	Herzien budget inburgering	40.000	40.000	40.000	40.000
24	Herzien overlooppbudget voor BBZ	26.000	26.000	26.000	26.000
36	Niet alle aanvullende middelen gemeentefonds wet zorgplicht Bibliotheek inzetten	50.000	50.000	50.000	50.000
47	Bufferpost voor handhaving op huisvesting uit begroting schrappen	10.000	10.000	10.000	10.000
49	Het maaibudget wordt structureel verlaagd vanwege een gunstige aanbesteding	58.000	58.000	58.000	58.000
66	Investerings digitalisering	50.000	50.000	50.000	50.000
67	Herzien communicatiebudget	26.000	26.000	26.000	26.000
75	Advieskosten rekenkamer omlaag	1.000	1.000	1.000	1.000
77	Accountantskosten omlaag brengen	4.000	4.000	4.000	4.000
79	Verlagen kosten budget B&W	7.000	7.000	7.000	7.000
Evenwichtige keuzes		287.970	478.470	478.470	478.470
5	Budget jongerencoach laten vervallen	30.000	30.000	30.000	30.000
7	Herzien subsidie Vrijtijdsbesteding Thuismaatje en Vorming)	0	23.000	23.000	23.000
8	Herzien subsidie vrijwilligersondersteuning Kwadraad	12.948	12.948	12.948	12.948
18	Herzien van de inzet van Vluchtelingenwerk	4.000	4.000	4.000	4.000
22	Herzien aanvullende armoederegelingen	10.000	10.000	10.000	10.000
26	Besparing op Huishoudelijke Ondersteuning	88.000	176.000	176.000	176.000
27	Scootmobiel en driewielers alleen in een basisversie verstrekken		6.000	6.000	6.000
29	Herzien subsidie voor GGZ in de Wijk	12.522	12.522	12.522	12.522
30	Herzien onderwijssubsidies	34.000	34.000	34.000	34.000
32	Herzien van de subsidie voor de kinderopvang	5.000	5.000	5.000	5.000
35	Herzien van de beleidsregels Subsidieverordening gemeentelijke monumenten	23.000	23.000	23.000	23.000
38	Herzien subsidies Sport	5.000	5.000	5.000	5.000
42	Schrappen deel van budgetten groene hartbeleid	13.500	13.500	13.500	13.500
45	Stoppen Convenant Leiden International	0	1.500	1.500	1.500
55	Verlagen budget verkeersveiligheidsplan	50.000	50.000	50.000	50.000
83	Besparen op investeringen in de openbare ruimte		72.000	72.000	72.000
Dempen maatschappelijk effect		575.000	705.000	705.000	705.000

Nr	Maatregel	2026	2027	2028	2028
72	OZB niet woningen verhogen tot maximaal 5%	0	130.000	130.000	130.000
73	Stelpost groei gedeeltelijk inzetten	575.000	575.000	575.000	575.000
Eindtotaal		1.257.970	1.578.470	1.578.470	1.578.470

4.4 Projectenboek

Deze bijlage wordt separaat bij de begroting geleverd.